

Wiadomości **Uniwersyteckie**

4 | Z życia Uczelni

*Prof. dr hab. Radosław Dobrowolski
nadaj rektorem UMCS*

22 | Z kart historii UMCS

*Jak to z Ogrodem Botanicznym UMCS
było...*

26 | Słuchając historii – 80 lat UMCS

*Na Uniwersytecie zdobywamy nowe
doświadczenia. Rozmowa z prof. dr hab.
Haliną Sawecką z Wydziału Filologicznego
UMCS*

Wybory rektora UMCS na kadencję 2024–2028, 7 czerwca 2024 r.

Fot. Bartosz Proll, Michał Piłat

Spis treści

WYDARZENIA

- 4** | Z życia Uczelni
- 21** | Z kart historii UMCS
- 26** | Słuchając historii – 80 lat UMCS
- 30** | Nasi absolwenci
- 36** | Nasze sukcesy
- 43** | Na wydziałach

NAUKA I LUDZIE

- 56** | Poczucie wspólnoty to fundament integracji europejskiej. Rozmowa z dr hab. Katarzyną Stachurską-Szczesiak, prof. Uczelni – kierownikiem Centrum Dokumentacji Europejskiej UMCS
- 60** | Wydział Chemii UMCS ma już 80 lat. Rozmowa z prof. dr hab. Anną Deryło-Marczewską – dziekanem Wydziału Chemii UMCS
- 63** | Wolność wymaga wiecznej czujności. Rozmowa z prof. Lawrencem Reedem – wieloletnim prezydentem Foundation for Economic Education (pierwszego amerykańskiego think tanku ekonomicznego)
- 66** | O historii Albrechtówki. Rozmowa z Martą Korczewską – prawniczką Jana Albrychta oraz z Anną Godlewską i Wojciechem Skwarkiem – rodzeństwem od wielu lat związanym z Albrechtówką

WYDARZENIA NAUKOWE

- 68** | I Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa pt. „Neurobiologiczne podstawy logopedii”
- 70** | 7. Symposium Social Science & Business Research Network
- 70** | Wizyta dr Esteli Nadal Romero
- 71** | Międzynarodowa konferencja naukowa pt. „W obliczu tragedii – redefinicja wartości? EUROJOS XVI”
- 72** | I Międzynarodowe Forum Metodologiczne „Sztuczna inteligencja wyzwaniem dla pedagogiki”
- 74** | Debata z okazji 20-lecia członkostwa Polski w UE
- 75** | Udział sławisty UMCS w pracach bułgarskiego konsorcjum

- 75** | Konferencja na temat bezpieczeństwa prawnego
- 76** | 11th HMU & 3rd Athena International Week
- 77** | Konferencja MakeLearn & TIIM 2024
- 78** | Wizyta studyjna w Szkole Podstawowej w Łajskach
- 78** | Mediatization Conference 5 za nami
- 79** | Wyjazd szkoleniowy do Hellenic Mediterranean University
- 79** | XXIX Lubelskie Warsztaty Biofizyczne
- 80** | Dzień Afryki na UMCS

SPRAWY STUDENCKIE

- 81** | Konkurs na projekt zagospodarowania patio na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej
- 81** | Wyjazd do Sejmu i Senatu RP
- 82** | XV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Okno w oko z psychoonkologią”
- 83** | Studencka Konferencja Naukowa pt. „Łączy nas przeszłość”
- 84** | XXVI Tydzień Samorządności na UMCS
- 85** | „Rzeki, doliny, pradolina...” interdyscyplinarne
- 85** | Współczesne wyzwania w turystyce – szanse, perspektywy, zagrożenia
- 86** | 65-lecie Studenckiego Koła Naukowego Prawników UMCS
- 87** | Wyjazd Samorządu Studentów Wydziału Prawa i Administracji pn. „#zParagrafem”
- 87** | Spotkania z Kołem Naukowym Historyków Oratorów UMCS
- 88** | Turniej o Puchar Dziekana Wydziału Politologii i Dziennikarstwa
- 88** | Wyjazd do Sejmu studentów politologii

UMCS DLA SZKÓŁ

- 89** | II Dzień Ważki

ŻYCIE KULTURALNE

- 90** | Studencka Wiosna Teatralna 2024
- 91** | „Freedom Movie” i „Wolność w animacji” – wernisaże wystaw plenerowych
- 92** | Lubelskie Dni Kultury Studenckiej – Lublinalia 2024
- 92** | „Panta Rhei” – wernisaż wystawy biżuterii Danki Czapnik

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

PL ISSN 1233-216X

Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1606, 20-031 Lublin, tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@mail.umcs.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

Redakcja: Aneta Adamska, Magdalena Cichocka (p.o. redaktor naczelny), Magdalena Wołoszyn-Mróz, Katarzyna Skatecka, Bartosz Proll (fotograf), Michał Piłat (fotograf)

Współpracownicy: Krzysztof Bartnik, Agata Dzyr, Sara Filipiak, Monika Gabrys-Sławińska, Agnieszka Gryglicka, Urszula Jackowska, Teresa Klimowicz, Andrzej Kokowski,

Ihor Kolisnichenko, Eliza Komierzyńska-Orlińska, Monika Lenarciak, Urszula Lewartowicz, Julia Maj, Kamil Michaluk, Monika Mielko-Remiszewska, Anna Pastuszka, Tomasz Poślada, Michał Zembrzycki

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, dtp@academicon.pl,

http://dtp.academicon.pl/

Druk: Comernet

Nakład: 470 egzemplarzy

Oktadka: Fot. Michał Piłat

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Prof. dr hab. Radosław Dobrowolski nadal rektorem UMCS

Za nami wybory rektora UMCS na kadencję 2024–2028. Podczas zebrania wyborczego 7 czerwca kolegium elektorów reprezentujące wszystkich członków społeczności akademickiej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej wybrało na kolejne cztery lata prof. Radosława Dobrowolskiego. To jego druga kadencja na tym stanowisku. Prof. Dobrowolski był jedynym kandydatem w tegorocznych wyborach. O prawidłowy przebieg całego procesu dbali członkowie Uczelnianej Komisji Wyborczej pod przewodnictwem dr. Wojciecha Mojskiego.

Po wyborach odbył się briefing prasowy z udziałem przedstawicieli mediów. Wzięli w nim udział

prof. Radosław Dobrowolski, prof. Dorota Kołodyńska, prof. Wiesław Gruszecki, prof. Zbigniew Pastuszek oraz dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS. Rektor, dziękując za wybór, którego dokonali elektorzy, podkreślił:

„To wyraz dużego zaufania do mnie, ale również do całej ekipy rektorskiej, do polityki i celów, które wyznaczaliśmy sobie na mijającą właśnie kadencję. Zdecydowana większość elektorów opowiedziała się za kontynuacją tego programu i naszej misji. Z tego powodu czujemy wielką satysfakcję, bo choć nasza kadencja przypadła na niezwykle trudny okres, to wyszliśmy z niego obronną ręką. Z wieloma sukcesami na polu nauki, dydaktyki, współpracy z otoczeniem ze-

Fot. Barłose Profil

Fot. Barłose Profil

wnętrznym i wreszcie w sporcie akademickim i sferze kultury studenckiej.

Rektor potwierdził także, że skład Kolegium Rektorskiego pozostaje bez zmian:

» Mam pełne zaufanie do zespołu, myślę, że dobrze się rozumiemy. Wielokrotnie podkreślałem, że kwestia zaufania i budowania dobrych relacji nie tylko z członkami Kolegium Rektorskiego, ale również wspólnoty akademickiej w szerokim tego słowa znaczeniu jest bardzo ważna.

Wcześniej, 5 czerwca, w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji odbyło się spotkanie kandydata na rektora UMCS z przedstawicielami wszystkich grup pracowniczych. Wydarzenie poprowadziła dr hab. Ewelina Podgajna, prof. UMCS, a sylwetkę kandydata przedstawiła prof. Urszula Bobryk, kierownik Katedry Chóralistyki i Kształcenia Wokalnego UMCS.

Prof. Radosław Dobrowolski na wstępie swojego przemówienia podziękował Kolegium Rektorskiemu tej kadencji, władzom kwestorskim i kanclerskim za dotychczasową, doskonałą współpracę. Podziękowania skierował również do wszystkich pracowników Uczelni za wspólną realizację ambitnego programu i cztery lata wsparcia, kooperacji oraz pracy na rzecz dobrego imienia Uniwersytetu.

Następnie zaprezentował osiągnięcia mijającej kadencji, wizję dalszego funkcjonowania UMCS oraz cele strategiczne i operacyjne na najbliższe lata. Ze szczególnym programem wyborczym można było się także zapoznać dzięki specjalnemu, wyborczemu wydaniu „Wiadomości Uniwersyteckich”. Członkowie społeczności akademickiej mieli okazję do zadawania pytań, a te dotyczyły m.in. finansów, ewaluacji, partycypacji, inkluzji czy tematyki federacji uczelni wyższych.

Ekipa rektorska do wyborów szła pod hasłem „UNIWERSYTET PRZYSZŁOŚCI. Relacyjny. Otwarty. Zielony. Kompletny”. Wśród celów strategicznych, które będą realizowane w najbliższych latach, znalazły się: dalszy wzrost jakości, dynamiki badań naukowych i współpracy międzynarodowej, rozwój nowoczesnego i otwartego kształcenia, efektywna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz sprawne i nowoczesne zarządzanie Uczelnią.

Katarzyna Skątecka

Fot. Bartosz Proci

Fot. Bartosz Proci

Fot. Michał Piłat

Piknik Pracowników Związku Uczelni Lubelskich

Pracownicy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Przyrodniczego i Politechniki Lubelskiej, a także Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego spędzili miło i rodzinnie czas w przestrzeniach Ogrodu Botanicznego UMCS, ponieważ 1 czerwca odbył się tam Piknik Pracowników ZUL.

Uczestników powitali przedstawiciele władz rektorskich: rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, rektor UMLub prof. dr hab. n. med. Wojciech Załuska, prorektor ds. ogólnych i rozwoju PL dr hab. inż. Dariusz Czerwiński oraz prorektor ds. misji i cyfryzacji KUL dr hab. Adam Zadroga, prof. Uczelni.

Organizatorzy przygotowali liczne atrakcje. Dla najmłodszych w wydzielonej strefie Ogrodu dostępne były m.in. „dmuchańce”, eurobungee oraz przejażdżki konne. O aktywne i twórcze spędzenie czasu przez dzieci zadbał też studenci i pracownicy poszczególnych uczelni. Powstała Wioska Słowiańska z niecodziennymi rozrywkami nawiązującymi do życia Słowian w dawnych czasach. Studenci z Koła Naukowego Amatorów Antyku UMCS zaprezentowali stroje i uzbrojenie starożytnych wojowników: legionisty, gladiatora, hoplity; dla chętnych przewidziano warsztaty z fechtunku piankowymi mieczami. Z kolei w ofercie Koła Naukowego Pedagogów i Animatorów Zabawy UMCS było

malowanie twarzy, puszczenie wielkich baniek mydlnych oraz gry i zabawy integracyjne z chustą animacyjną Klanza. Dla amatorów motoryzacji Politechnika Lubelska przygotowała pokazy przerobionych wozów takich jak żuk czy „trabaktor”. Studenckie Koło Naukowe ISOMERS UMLub zachęcało do udziału w interesujących doświadczeniach chemicznych, zaś przedstawiciele KUL prowadzili warsztaty z języka migowego.

Ciekawą inicjatywą były organizowane tego dnia III Mistrzostwa Polski w Płukaniu Lubelskiego Bursztynu przygotowane przez Uniwersytet Dziecięcy UMCS. Konkurencje w kilku kategoriach wiekowych odbywały się przy wejściu do Botanika. Tam też przewidziane były inne atrakcje związane z tym szlachetnym kruszcem, takie jak warsztaty z jego neolitycznej obróbki oraz poszukiwania jantaru w glaukonicie.

Osoby z zacięciem sportowym z pewnością były usatysfakcjonowane proponowanymi aktywnościami, często opartymi na współzawodnictwie, a zawsze na idei zdrowego ruchu. W strefie zagospodarowanej przez Centrum Kultury Fizycznej UMCS i AZS UMCS można było m.in. zmierzyć siłę dłoni na elektronicznym dynamometrze, zrobić analizę składu ciała, zagrać w darta, boule czy wziąć udział w elektronicznych wyścigach kolarskich na trenerze lub turnieju e-sportowym w FIFA 23.

Przy scenie odbywały się liczne konkursy pogłębiające wiedzę na temat uczelni skupionych w ZUL. Wszyscy uczestnicy mogli się także posilić w strefie gastronomicznej zlokalizowanej w kilku miejscach: przy Dworku Kościuszków, niedaleko placu głównego oraz w dolnej części Ogrodu.

Scenę tego dnia przejęli zdatni artyści: Teatr ITP ze studenckim koncertem musicalowym, Inez Czajkowska, Julia Romanyuk i Joanna Skowrya. Wielu muzycznych doznań i niezapomnianych wrażeń dostarczył publiczności koncert zespołu Raz Dwa Trzy – „Ważne piosenki”, podczas którego zaprezentował takie hity jak: *Pod niebem pełnym cudów*, *Trudno nie wierzyć w nic*, *Nikt nikogo (I tak warto żyć)*, *Jutro możemy być szczęśliwi*, *Czekam i wiem*, *Jesteśmy na wczasach* oraz *Uciekaj, moje serce*.

Dziękujemy wszystkim za obecność i dobrą zabawę. Do zobaczenia za rok!

Katarzyna Skątecka

Fot. Barisze Profil

Uroczyste obchody uchwalenia Konstytucji 3 Maja

W obchodach 233. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja uczestniczyli m.in. przedstawiciele Związku Uczelni Lubelskich. Pod pomnikiem Konstytucji 3 Maja na pl. Litewskim w Lublinie kwiaty złożyli: prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak – prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką UMCS; prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk – rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie; mgr inż. Mirosław Żuber – kanclerz Politechniki Lubelskiej oraz dr hab. Adam Zadroga, prof. KUL – prorektor ds. misji i cyfryzacji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Główne obchody święta narodowego obejmowały również m.in. uroczysty apel z udziałem wojskowej

Fot. Damian Barbak / Dział Reklamacji i Promocji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

kompanii honorowej, salwę honorową i defiladę pododdziałów. Tego dnia uczestnicy lubelskich uroczystości zatańczyli także tradycyjnego poloneza, wzięli udział w rodzinnym pikniku i koncercie „Polskie Tańce Narodowe i Regionalne” oraz spacerowali wraz z przewodnikami szlakiem Konstytucji 3 Maja. Dodatkowo podczas wydarzenia służby mundurowe zorganizowały wystawę sprzętu wojskowego.

Magdalena Wołoszyn-Mróz

Seniorzy z LUTW pogłębili wiedzę o Chinach

15 maja w auli Wydziału Chemii odbył się wykład popularnonaukowy dla słuchaczy Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Państwo Środka przybliżył im rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski w wystąpieniu pt. *Chiński patchwork – na styku tradycji i nowoczesności*. Spotkanie uroczyste otworzył przewodniczący Rady Samorządu Słuchaczy LUTW – Edward Dominko.

Podczas swojego wystąpienia Rektor opowiedział o położeniu geograficznym Chin, nawiązał też do historii tego kraju i czasów obecnych. Prezentację wzbogacały zdjęcia, które wykonał w trakcie wielu podróży do Chin.

Popularyzacja nauki jest bardzo ważnym elementem działalności każdej uczelni. UMCS zawsze angażuje się w inicjatywy, dzięki którym zainteresowani mogą pogłębić swoją wiedzę i rozbudzić ciekawość świata. Doty-

Fot. Bartosz Pol

czy to zarówno najmłodszych (np. w ramach działalności Uniwersytetu Dziecięcego i współpracy z uczniami ze szkół partnerskich), jak i seniorów.

Lubelski Uniwersytet Trzeciego Wieku im. prof. Mieczysława Marczyka działa od 1985 r. jako jedna z form pracy Towarzystwa Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddziału w Lublinie. Jego celem jest aktywizacja seniorów oraz umożliwienie im poszerzania wiedzy.

Katarzyna Skątecka

Archiwum VILNIUS TECH

Delegacja UMCS w Wilnie

Rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska, prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Wiesław Gruszecki, a także reprezentanci Wydziału Ekonomicznego – prodziekan ds. jakości kształcenia dr Anna Tatarczak, dr hab. Paweł Pasierbiak, prof. Uczelni, dr Jakub Czerniak, prof. Uczelni oraz Karolina Sokolińska z Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów UMCS wzięli udział w wizycie zagranicznej na Uniwersytecie Technicznym im. Giedymina w Wilnie (VILNIUS TECH), naszej zaprzyjaźnionej uczelni z Konsorcjum Uniwersytetów Europejskich ATHENA.

Głównym celem wizyty było omówienie i promowanie dalszej współpracy między badaczami w dziedzinach: zrównoważonego rozwoju, inżynierii środowiska, zarządzania biznesem, ekonomii, logistyki oraz branż kreatywnych. Naukowców z UMCS powitali: rektor VILNIUS TECH prof. dr Romualdas Kliukas, prorektor ds. partnerstwa strategicznego prof. dr Adas Meškėnas, prorektor ds. studiów prof. dr Živilė Sederevičiūtė-Pačiauskienė wraz z dziekanami wydziałów i przedstawicielami uczelni. Prowadzone rozmowy dotyczyły

modelu finansowania badań, rozwoju centrów kompetencji i klastrów ATHENA, programów podwójnych dyplomów, kursów Collaborative Online International Learning (COIL) oraz oferty mikrodyplomów, dostępnych już od jesieni dla wszystkich studentów uczelni tworzących Konsorcjum.

Podczas pobytu w Wilnie delegacja UMCS miała okazję zwiedzić nowy budynek laboratoryjny Wydziałów: Mechaniki, Elektroniki i Inżynierii Transportu, a także poznać działalność wkrótce otwieranego VILNIUS TECH Sustainability Hub. Odbyły się również spotkania z przedstawicielami Wydziałów: Zarządzania Biznesem i Inżynierii Środowiska.

Uniwersytet Techniczny im. Giedymina w Wilnie to innowacyjna litewska uczelnia, która kształci kreatywnych i wysoko wykwalifikowanych specjalistów. Jako lider w dziedzinie nauk technicznych oferuje nowoczesne i zorientowane na rynek pracy podejście do nauki, prowadząc projekty badawcze i rozwojowe w 13 instytutach, 3 centrach naukowych i 22 laboratoriach badawczych.

*Monika Kusiej
Katarzyna Skatecka*

Przedstawicielki Univerza v Mariboru na UMCS

W ramach współpracy UMCS z Univerza v Mariboru (Słowenia) w Konsorcjum Uniwersytetów Europejskich ATHENA naszą Uczelnię w dn. 8–9 maja odwiedziły reprezentantki słoweńskiego ośrodka naukowego: Tatjana Welzer Družovec i Saša Grašič.

Głównym celem wizyty było przeprowadzenie warsztatów poruszających zagadnienie Shared Resources Directory. Baza SRD służy do gromadzenia informacji dotyczących tematów badawczych i realizowanych projektów wszystkich naukowców z ośrodków wchodzących

Fot. Bartosz Prohl

w skład Konsorcjum. Jest przede wszystkim narzędziem do wyszukiwania wspólnych zainteresowań badawczych.

Gościu z Mariboru spotkały się również z członkami Kolegium Rektorskiego: prof. dr. hab. Radosławem Dobrowolskim, prof. dr. hab. Wiesławem Gruszeckim, prof. dr. hab. Dorotą Kołodyńską i prof. dr. hab. Zbigniewem Pastuszką oraz z przedstawicielami jednostek UMCS, w których planowana jest współpraca ze słoweńską uczelnią.

Karolina Sokolińska

Wschodnie Forum Zamówień Publicznych

Szosta edycja Wschodniego Forum Zamówień Publicznych odbyła się pod hasłem „Zamówienia publiczne a nowe technologie”. 20 maja na terenie Targów Lublin spotkali się naukowcy, praktycy i eksperci z tego obszaru. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej reprezentowali: prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS, kanclerz Grażyna Elżbieta Fiok i zastępca kanclerza Małgorzata Stręciwilk. Organizatorami wydarzenia byli: Pracodawcy Ziemi Lubelskiej, Europejskie Forum Nauki i Biznesu oraz Fundacja Akademia Robotyki.

W programie Forum znalazły się wystąpienia eksperckie oraz pięć paneli tematycznych. Dr Mariusz Filipek, pełnomocnik Ministra Rozwoju i Technologii ds. deregulacji i dialogu gospodarczego, a jednocześnie adiunkt w Katedrze Postępowania Administracyjnego UMCS, opowiedział o zmianie zasad postępowania przed Krajową Izbą Odwoławczą jako odpowiedzi na potrzebę elektronicznej sektora publicznego. Z kolei zastępca kanclerza UMCS Małgorzata Stręciwilk w swoim wystąpieniu

Fot. Bartosz Prohl

przybliżyła temat elektronicznej procedury udzielenia zamówienia publicznego oraz poprowadziła panel naukowy pn. „Prawo zamówień publicznych jako filar rozwoju nowych technologii w sektorze publicznym” z udziałem m.in. dr hab. Marzeny Świsłak z Katedry Prawa Informatycznego i Zawodów Prawniczych UMCS.

Celem wydarzenia było połączenie środowisk prawników, naukowców, samorządowców i przedsiębiorców zainteresowanych tematyką zamówień publicznych.

Katarzyna Skatecka

Dzień Otwarty w Ośrodku Szkoleniowo- -Wypoczynkowym UMCS w Kazimierzu Dolnym

Być może nie każdy wie, że nasza Uczelnia posiada własny Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy w malowniczym Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. 13 maja odbył się tam Dzień Otwarty, który stanowił doskonałą okazję do poznania tego wyjątkowego miejsca.

Na odwiedzających Ośrodek czekało wiele różnych atrakcji, m.in. warsztaty z tworzenia kompozycji kwiatowych i fotograficzne. Tego dnia można było zwiedzić obiekt i zapoznać się z jego ofertą turystyczną, a także pospacerować po urokliwej okolicy, w tym po pobliskim Mięcmierzu, gdzie znajduje się punkt widokowy.

W wydarzeniu wzięły udział władze naszego Uniwersytetu: rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski; prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS;

Fot. Michał Piat

kanclerz mgr Grażyna Elżbieta Fiok; zastępca kanclerza ds. ogólnych mgr Małgorzata Stręciwilk i kwestor mgr Katarzyna Komotajtis. Obecni byli również pracownicy UMCS, przedstawiciele związków zawodowych działających na Uczelni, a także Marta Korczewska, prawniczka Jana Albrychta – właściciela ziem, na których stoi obiekt, oraz Wojciech Skwarek i Anna Godlewska – rodzeństwo, które od lat 50. przyjeżdżało na wakacje w to miejsce.

Aby uczcić jubileusz 80-lecia Uczelni, posadzono trzy dęby noszące imiona: Radosław, Arkadiusz i Stanisław, oraz drzewo o wdzięcznej nazwie gledicja Grażyna. Odświeżono też specjalną ławeczkę, na której widnieje tabliczka z napisem: „W 80 lat UMCS-u istnienia, dęb i ławeczka ku radości wytchnienia (Kazimierz Dolny 2024)”.

Podczas wydarzenia rektor prof. Radosław Dobrowolski opowiedział o idei Ośrodka i symbolicznie sadzenia drzew:

„Myszę, że to świetny pomysł, żeby po długotrwałym remoncie i zmianie funkcjonalnej Albrechtówki promować to miejsce wśród naszych obecnych pracowników, ale też tych, którzy już przebywają na emeryturze (...). Zwyczajowo niektóre wydarzenia staramy się uczcić w symboliczny sposób – tym razem było to sadzenie drzew przez władze rektorskie i kanclerskie. Cieszę się, że mogłem w tym uczestniczyć. Mam nadzieję, że drzewa wraz z upływem lat będą pięknie rosły i przyczynić się do promocji tego miejsca. Gorąco zachęcam do odwiedzania Ośrodka o każdej porze roku i korzystania z zasobów Albrechtówki.

Z kolei kierownik obiektu mgr Dariusz Igras mówił o jego zaletach:

„Ośrodek oferuje 32 miejsca noclegowe w dwóch budynkach, wszystkie pokoje posiadają pełen węzeł sanitarny, do dyspozycji gości jest też sala konferencyjna, gdzie można urządzać konferencje, spotkania, uroczystości rodzinne, oraz kuchnia wyposażona we wszystkie niezbędne sprzęty (...). Goście bardzo chwalą sobie ciszę, jaka tu panuje. W pobliżu znajdują się: punkt widokowy, wiatrak, Mięćmierz, który jest ostoją artystów, a przede wszystkim – Kazimierz Dolny i Janowiec.

Serdecznie zapraszamy wszystkich byłych i obecnych pracowników UMCS do odwiedzenia naszego Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. Spokój, cisza, relaks i celebrowanie piękna przyrody gwarantowane! Więcej informacji na stronie: <https://www.umcs.pl/pl/albrechtowka.htm>.

*Magdalena Cichočka
Magdalena Wołoszyn-Mróż*

Współpraca UMCS i międzynarodowych stowarzyszeń prawniczych

W dn. 21–22 maja na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej gościła mec. Margaret Francisco – przewodnicząca Sekcji Prawa Międzynarodowego i Imigracyjnego Kalifornijskiego Stowarzyszenia Prawników.

W czasie wizyty podpisano porozumienie o współpracy naukowej pomiędzy naszym Uniwersytetem, Europejskim Stowarzyszeniem Prawników i Kalifornijskim Stowarzyszeniem Prawników. Podczas spotkania obecni byli m.in. prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS, dyrektor Instytutu Nauk Prawnych prof. dr hab. Leszek Leszczyński, dziekan Wydziału Prawa i Administracji prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak oraz przy-

Fot. Michał Płatek

dent Europejskiego Stowarzyszenia Prawników mec. Maria Ślęzak.

To pierwsze tego rodzaju porozumienie zawarte przez uniwersytet w Polsce i Kalifornijskie Stowarzyszenie Prawników. Dlatego też obie strony wyraziły głębokie przekonanie o jego przełomowym charakterze i dużym potencjale oddziaływania na środowisko naukowe i zawodowe prawników.

Marzena Świstak

Za nami II Lubelskie Dni Integracji

W dn. 14–15 maja odbyły się II Lubelskie Dni Integracji, zorganizowane przez pięć lubelskich uczelni: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Politechnikę Lubelską, Uniwersytet Medyczny oraz Uniwersytet Przyrodniczy. Inicjatywa ta miała na celu rozwijanie współpracy i wymianę doświadczeń w zakresie działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami, specjalnymi potrzebami oraz będących w kryzysie psychicznym.

Uroczystego otwarcia wydarzenia 14 maja w Instytucie Informatyki UMCS dokonali: dyrektor Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów UMCS Alicja Borzęcka-Szajner i dyrektor Centrum Aktywizacji Osób z Niepełnosprawnością KUL Paweł Robak.

Na wstępie głos zabrali przedstawiciele poszczególnych uczelni. Prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska zaznaczyła:

» Nasza obecność pokazuje, że podczas tego wydarzenia integrujemy się i wspieramy osoby ze specjalnymi potrzebami. Lubelskie Dni Integracji cementują współpracę pięciu uczelni – przypomnę, że rok temu podpisaliśmy porozumienie dotyczące wsparcia i dzielenia się dobrymi praktykami w tym zakresie.

Prorektor ds. kształcenia dr hab. Edyta Trzaskowska, prof. KUL dodała:

» Dla naszych uczelni idea integracji nie jest wyłącznie hasłem czy obowiązkiem, to po prostu fundamentalna wartość, która definiuje misję edukacyjną i społeczną uniwersytetów. Integracja obejmuje bowiem nie tylko osoby z niepełnosprawnościami, ale także występujące różnice kulturowe, społeczne i światopoglądowe.

Natomiast dr inż. arch. Bartłomiej Kwiatkowski, prof. PL powiedział:

Fot. Michał Piat

Fot. Michał Piat

Fot. Michał Piat

Fot. Bartosz Proń

» Największe uczelnie Lublina połączyły się w celu integracji. Jej częścią jest też projektowanie uniwersalne pojmowane w szerokim kontekście.

O ofercie Uniwersytetu Medycznego opowiedziała prorektor ds. osobowych i rozwoju kadry prof. dr hab. n. med. Dorota Krasowska:

» Bardzo się cieszę, że – tak jak podkreślali moi przedmówcy – możemy się zintegrować i uczestniczyć w wielu obszarach pomocy względem osób z niepełnosprawnościami. Nasz uniwersytet przygotował również ciekawą ofertę dotyczącą np. szeroko rozumianej fizjoprofilaktyki. Żyjemy niezbyt zdrowo, mało się ruszamy, a dużo siedzimy przy komputerze i jeździmy autem. Taki styl życia może doprowadzić do powstania różnych dolegliwości, przede wszystkim kręgosłupa.

Pierwszego dnia wydarzenia wykład dotyczący wsparcia rówieśniczego i projektu „PoMOC Młodych” wygłosiła dr Małgorzata Łysiak z KUL. Wystąpienia mieli również: Ewelina Orzechowska, autorka bloga „Niewidoma z przymrużeniem oka”, która uzmysłowiła słuchaczom, że największe bariery tkwią w ludzkich głowach, oraz Marcin Ryszka – paraolimpijczyk, mistrz świata osób niewidomych w pływaniu i reprezentant Polski w blind footballu, który podkreślał, że można „iść przez świat, nie widząc przeszkód”. Wszystkie wypowiedzi były tłumaczone na polski język migowy.

Na zainteresowanych czekały także liczne warsztaty, m.in. z łucznictwa osób z niepełnosprawnością, tworzenia materiałów dydaktycznych dla osób z dysfunkcją

Fot. Bartosz Proń

wzroku, dotyczące wyzwań w pracy z osobami z zaburzeniami uczenia się i wspomnianej już wcześniej fizjoprofilaktyki w dolegliwościach bólowych kręgosłupa.

Następnego dnia na pl. Marii Curie-Skłodowskiej odbył się Piknik Integracyjny, podczas którego swoje stoiska zaprezentowały organizacje studenckie i pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Chętni spróbowali również swoich sił w zawodach sportowych siatkówki na siedząco zorganizowanych w Centrum Kultury Fizycznej UMCS.

Katarzyna Skatecka

Wizyta delegacji z Atatürk University na UMCS

W dn. 27–28 maja nasza Uczelnia gościła delegację z Atatürk University z Erzurum w Turcji, w skład której wchodził: rektor prof. dr Ömer Çomaklı, koordynator Biura Współpracy Międzynarodowej prof. dr Taşkın Öztaş oraz Pınar Uçak odpowiedzialna za program Erasmus+ w Biurze Współpracy Międzynarodowej.

W trakcie wizyty goście spotkali się z rektorem UMCS prof. dr. hab. Radosławem Dobrowolskim, prorektorem ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr. hab. Wiesławem Gruszekim oraz dyrektorem Centrum Współpracy Międzynarodowej dr Olgą Pliszczyńską-Mokijewską. Rozmowy koncentrowały się na omówieniu perspektyw przyszłej współpracy akademickiej i badawczej, a także na możliwościach wymiany studentów i pracowników.

Kulminacyjnym punktem wizyty było podpisanie umowy o współpracy między uczelniami. Dokument ten otwiera nowe możliwości wymiany studentów i pracowników w ramach programu Erasmus+, współ-

Fot. Michał Piat

nych projektów badawczych oraz organizacji konferencji naukowych.

Podpisana umowa stanowi także solidny fundament do dalszego rozwoju relacji akademickich z Atatürk University. Rektor tureckiej uczelni wyraził zadowolenie z możliwości kooperacji. Podkreślił, że rozwój międzynarodowych kontaktów akademickich jest kluczowy dla przyszłości obu ośrodków naukowych. Z kolei prof. dr Öztaş dodał, że wierzy w owocną współpracę, która przyniesie korzyści zarówno studentom, jak i pracownikom naukowym.

Centrum Współpracy Międzynarodowej

XV Dzień Historyka

17 maja po raz kolejny cieszyliśmy się „cechowym świętem”, czyli Dniem Historyka. Wszyscy uczestnicy wykładów, prelekcji i warsztatów mieli szansę na „połknięcie bakcyła historii”.

W tym roku wydarzenie odbyło się pod hasłem „Historia w dobie AI”. Licznie przybyli goście zapoznali się z zagadnieniami dotyczącymi wykorzystania sztucznej inteligencji w badaniu i prezentowaniu przeszłości oraz wysłuchali tematycznej dyskusji. Dla chętnych zorganizowano kilka warsztatów, ponadto ustawiono stoisko promujące Instytut Historii, Wydział Historii i Archeologii oraz Uniwersytet.

Organizacja Dnia Historyka była możliwa przede wszystkim dzięki ogromnemu zaangażowaniu dr Mo-

niki Napory i dr Małgorzaty Szabaciuk. Wspomagali je w roli prelegentów i prowadzących zajęcia: dr hab. Paweł Madejski; dr hab. Marek Sioma, prof. UMCS; dr hab. Małgorzata Kołacz-Chmiel; dr hab. Marek Konstantkiewicz, prof. UMCS; dr Karol Kasprovicz; dr Artur Turowski; dr Kamil Jakimowicz; dr Paulina Litka oraz mgr Bartłomiej Stolarz.

Ogromną empatią wykazali się studenci historii i archiwistyki: Tomasz Basa, Kacper Kuszaj, Mateusz Jeleń, Mateusz Chlebuś, Jakub Gęśła, Paulina Gardziel, Milena Mazurek oraz Jarosław Przypis, którym wręczono pamiątkowe dyplomy.

Dariusz Słapek

Akademicki Bieg Charytatywny UMCS

23 maja w Parku Akademickim przy ul. Głębokiej odbył się Akademicki Bieg Charytatywny UMCS i spacer integracyjny „Po lepsze jutro”. Organizatorami wydarzenia byli pracownicy oraz studenci Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, a także innych jednostek Uczelni, w tym Centrum Kultury Fizycznej i Fundacji Odkrywców Sportu UMCS.

W biegu i spacerze uczestniczyło około 200 osób – od dzieci po osoby w starszym wieku. Biegaczom towarzyszyła też Lolka – pies często goszczący na WNoZiGP.

Zawodnicy mieli do pokonania pięciokilometrową trasę o umiarkowanej trudności. Spacerowicze z kolei przeszli ponad kilometr.

Symbolicznej dekoracji laureatów dokonali: prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS,

Fot. Michał Piłat

dziekan WNoZiGP dr Jolanta Rodzoś, prof. UMCS oraz prodziekan ds. studenckich prof. dr hab. Wojciech Zgłobicki. Następnie podziękowali wszystkim osobom biorącym udział w tej inicjatywie.

W akcję zaangażowało się mnóstwo osób i jednostek, pracownicy administracji UMCS, organizacje sportowe, koła naukowe działające na WNoZiGP i sponsorzy.

Michał Zembrzycki

Siatka rules!

W dn. 10–12 maja w obiektach sportowych Politechniki Poznańskiej odbyły się IX Mistrzostwa Polski Pracowników Szkół Wyższych w Piłce Siatkowej. Rozegrano je w dwóch kategoriach: Open i w kategorii wiekowej 50+.

Nasza Uczelnia wystawiła drużynę w pierwszej z nich w składzie: Jan Cytawa (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki), Adam Głaz (Wydział Filologiczny), Michał Łuszczuk (Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej), Mateusz Pieróg (Wydział Biologii i Biotechnologii), Kazimierz Trębacz (Wydział Biologii i Biotechnologii), Piotr Waśko (Wydział Biologii i Biotechnologii), Paweł Wojtanowicz (Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej) oraz Robert Zubel (Wydział Biologii i Biotechnologii, kapitan zespołu).

Zawody wygrali gospodarze turnieju, drugie miejsce zajął Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, trzecie – poznański UAM. UMCS uplasował się na 12. pozycji. W kategorii wiekowej 50+ zwyciężył Uniwersytet Łódzki.

Fot. Robert Zubel

Mistrzostwa Polski Pracowników Szkół Wyższych w Piłce Siatkowej to wydarzenie o dużych walorach sportowych – jest okazją do sprawdzenia się w gronie innych, często bardzo silnych dryżun, do podpatrywania i uczenia się od najlepszych. Ma też niewątpliwe walory towarzyskie, służy integracji środowiska, spotkaniu koleżanek i kolegów z innych uczelni, wymianie doświadczeń, nawiązaniu kontaktów i znajomości.

Adam Głaz

80 lat minęło. Historia chemii na UMCS

Pod takim hasłem odbyła się konferencja w ramach obchodów 80-lecia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Wydarzenie zorganizowane 13 maja przez Wydział Chemii i Instytut Nauk Chemicznych było doskonałą okazją do zapoznania się z rozwojem chemii na UMCS, a także do przypomnienia mistrzów – profesorów, którzy od podstaw budowali nauki chemiczne na naszej Uczelni.

Spotkanie otworzyły i zebranych przywitały prof. dr hab. Anna Deryło-Marczewska, dziekan Wydziału Chemii, oraz prof. dr hab. Małgorzata Grabarczyk, dyrektor Instytutu Nauk Chemicznych.

Na wstępie prof. Deryło-Marczewska powiedziała:

„Obchodzimy 80-lecie naszego Uniwersytetu, a jednocześnie jubileusz nauk chemicznych, które od początku związane są z rozwojem Uczelni. Dojrzewaliśmy razem z Uniwersytetem, a także bardzo

dynamicznie rozwijaliśmy się przez te lata. Nauki chemiczne odnotowały wiele sukcesów, wystarczy wymienić dwie nazwy: Lubelska Szkoła Chromatografii oraz Lubelska Szkoła Światłowodów. To oczywiście nie wyczerpuje całej naszej działalności, ponieważ odnotowaliśmy spektakularne sukcesy na wielu innych polach. (...) Jako pierwsi uzyskaliśmy certyfikat jakości kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej w kategorii Partner dla rozwoju oraz trzy certyfikaty międzynarodowe ECTN, które potwierdzają, że jakość kształcenia na naszym Wydziale jest porównywalna z tą na najlepszych uniwersytetach europejskich.

Nie zabrakło także podziękowań.

„Za tymi sukcesami stoją duże nazwiska, ale i my wszyscy. Każdy z nas przyczynił się bowiem do tego rozwoju. Dziękujemy naszym pracownikom (obecnym i emerytowanym), wolontariuszom, którzy, kończąc oficjalną część swojej kariery, dalej nas wspomagają. Po-

Fot. Barłose Proll

Fot. Barłose Proll

dziękowania kieruję także w stronę Komitetu Organizacyjnego konferencji

– podsumowała dziekan Wydziału Chemii.

Kilka słów do zebranych skierował również rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski:

» Bardzo się cieszę, że mogę uczestniczyć w tym wyjątkowym święcie nauk chemicznych, a także – nieco szerzej rzecz ujmując – w święcie uniwersyteckim, ponieważ to wydarzenie wpisuje się w obchody jubileuszu 80-lecia Uczelni. Nie byłoby naszego Uniwersytetu w takiej formule i rozkwicie bez udziału szerokiego grona kadry chemiczów (...). Czuję tutaj ukłon w stronę wszystkich pracowników, którzy budowali dobrą markę nauk chemicznych w UMCS i którzy będą kształtowali jego przyszłość. Pamiętajcie Państwo o swoich mistrzach i korzeniach, pielęgnujcie tę tradycję i korzystajcie z dorobku poprzedników, ale jednocześnie nadal twórzcie dobrą przyszłość i silną pozycję nauk chemicznych w Lublinie. Trzymam kciuki za powodzenie tej misji.

Następnie prof. dr hab. Agnieszka Nosal-Wiercińska, przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego, zapowiedziała część wykładową konferencji:

» Chciałabym Państwa – dzięki wystąpieniom znakomitych gości, byłych i obecnych pracowników naszego Wydziału – przenieść w świat niezwykłych wspomnień.

Rys historyczny nauk chemicznych na UMCS przedstawił prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski, rektor UMCS w latach 2008–2012. Prelekcję pt. *Włodzimierz Hubicki – z fascynacji chemią* zaprezentowała prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska, zaś historię chemii organicznej i chemii polimerów na UMCS przybliżyła prof. dr hab. Barbara Gawdzik. Kolejne wystąpienia wygłosili: dr hab. Zofia Rzączyńska, prof. UMCS (*Wspomnienia z Małej Chemii...*), prof. dr hab. Stanisław Chibowski (*Od Pracowni Radioizotopowej do Katedry Radiochemii i Chemii Środowiskowej*), prof. dr hab. Bronisław Jańczuk (*Wehikuł czasu*) oraz dr hab. Beata Podkościelna, prof. UMCS (*Wspomnienia...*).

Podczas wydarzenia na korytarzach Collegium Chemicum można było obejrzeć wystawę z archiwalnymi zdjęciami.

Katarzyna Skątecka

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Michał Płiat

Finał Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy „Promieniotwórczość wokół nas”

Fot. Michał Płiat

20 maja odbył się finał Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy „Promieniotwórczość wokół nas”, zorganizowanego w ramach obchodów jubileuszu 80-lecia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej przez Wydział Chemii UMCS oraz Lubelski Oddział Polskiego Towarzystwa Chemicznego wraz z Sekcją Fizykochemii Zjawisk Międzyfazowych. Patronat honorowy nad wydarzeniem sprawował Lubelski Kurator Oświaty.

Wśród celów konkursu można wymienić: rozwijanie zainteresowań chemią ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska promieniotwórczości i przemian jądrowych; stworzenie uczniom możliwości wykazania się wiadomościami i umiejętnościami z zakresu chemii jądrowej, również w aspekcie energetyki jądrowej; integrację środowiska młodych pasjonatów chemii oraz ich nauczycieli, a także zapoznanie uczniów z bazą naukową i dydaktyczną Wydziału.

Spotkanie rozpoczęło się od powitania uczestników i towarzyszących im nauczycieli przez przewodniczącą komisji konkursowej prof. dr hab. Małgorzatę Wiśniewską. Następnie głos zabrali: prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska, prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Wiesław I. Gruszecki i dziekan Wydziału Chemii prof. dr hab. Anna Deryło-Marczewska. Słowa wsparcia do uczestników skierowała także prof. dr hab. Agnieszka Nosal-Wiercińska (skarbnik Prezydium Zarządu Głównego PTChem). Swoją obecnością otwarcie uświetniły również prodziekan dr hab. Beata Cristóvão, prof. UMCS oraz dr hab. Beata Podkościelna, prof. UMCS (wydziałowy koordynator ds. obchodów 80-lecia UMCS oraz przewodnicząca Lubelskiego Oddziału PTChem).

Do konkursu zgłosiło się około 150 uczniów ze szkół ponadpodstawowych z województwa lubelskiego i mazowieckiego. Uczestnicy zmierzali się z arkuszem zawierającym 20 pytań zamkniętych i otwartych, obejmujących

Fot. Michał Płiat

tematyką zagadnienia związane ze zjawiskiem promieniotwórczości i z energetyką jądrową. Na rozwiązanie arkusza organizatorzy przewidzieli 90 min. W skład komisji konkursowej weszli pracownicy Katedry Radiochemii i Chemii Środowiskowej: prof. dr hab. Małgorzata Wiśniewska (przewodnicząca), dr hab. Ewa Skwarek, prof. UMCS i dr Iwona Ostolska.

Laureatami konkursu zostali: I miejsce – Mikołaj Jaroszuk (III Liceum Ogólnokształcące im. Unii Lubelskiej w Lublinie; nauczycielka: Dominika Brus); II miejsce – Mikołaj Borsuk (I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Lublinie; nauczycielka: Agnieszka Adamczuk-Kukiełka); III miejsce – Krystian Więzowski (Zespół Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego w Lublinie; nauczycielka: Małgorzata Wawrzycka).

Wyróżnienia natomiast otrzymali: Jacek Winiarczyk (I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Lublinie; nauczycielka: Agnieszka Adamczuk-Kukiełka); Iwona Kitlińska (III Liceum Ogólnokształcące im. Unii Lubelskiej w Lublinie; nauczycielka: Regina Za-

wisza-Winiarczyk); Mateusz Bylica (VII Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego w Warszawie; nauczycielka: Iwona Markowska); Mikołaj Jankowski (IX Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Lublinie; nauczycielka: Agnieszka Kamińska-Ostęp); Oliwia Nowaczek (IX Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Lublinie; nauczycielka: Agnieszka Kamińska-Ostęp); Maciej Plewik (III Liceum Ogólnokształcące im. Unii Lubelskiej w Lublinie; nauczycielka: Anna Sztobryn-Stępień).

Uroczyste wręczenie dyplomów i nagród dla laureatów odbędzie się 27 września w trakcie Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Maria Skłodowska-Curie – niecodzienna biografia”, organizowanej na Wydziale Chemii.

Jubileuszowy konkurs okazał się sukcesem i wzbudził duże zainteresowanie wśród młodych miłośników chemii. Mamy nadzieję, że uczniowie będą mieli miłe wspomnienia z pobytu na UMCS i w przyszłości powrócą na naszą Alma Mater już jako studenci.

Małgorzata Wiśniewska

Dzień Doktoranta na UMCS

23 maja siedziba Szkół Doktorskich Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej zamieniła się w pulsujące serce naukowych emocji. A to wszystko z okazji corocznego Dnia Doktoranta. Uroczyste wydarzenie, które przyciągnęło liczne grono gości i kandydatów na doktorantów, zainaugurował prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS.

Spotkanie obfitowało w ożywione dyskusje i inspirujące prezentacje, co potwierdza rosnące zainteresowanie wyborem kariery naukowej wśród młodych badaczy.

Sesja „Naukowe eXpresso”, podczas której doktoranci prezentowali krótkie omówienia swoich badań w języku angielskim, spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem, podobnie jak debata oxfordzka na temat wpływu badań naukowych na społeczeństwo.

Fot. Barbara Piel

Natomiast panel ekspercki pt. „Zdarza się najlepszym. Kręta droga do publikacji naukowych” i sesja „Doktorjada” poświęcona teleturniejowi wiedzy doktoranckiej wzbogaciły program wydarzenia i stanowiły okazję do wymiany doświadczeń i pogłębienia wiedzy.

Kinga Welz

Nadanie patronów salom na Wydziale Biologii i Biotechnologii

22 maja na Wydziale Biologii i Biotechnologii odbyła się uroczystość nadania patronów wybranym salom wykładowym, Zielnikowi oraz Muzeum Zoologicznemu.

Od tej pory na Wydziale są:

- sala 151B im. prof. dr. hab. Konstantego Strawińskiego;
- Muzeum Zoologiczne im. prof. dr. hab. Zdzisława Raabego;
- Zielnik Instytutu Nauk Biologicznych im. prof. dr. hab. Józefa Motyki;
- sala 146B im. prof. dr. hab. Tadeusza Baszyńskiego;
- sala 0103A im. prof. dr. hab. Władysława Jerzego H. Kunickiego-Goldfingera;
- sala 315A im. prof. dr. Zbigniewa Lorkiewicza.

W uroczystości wzięła udział najbliższa rodzina jednego z patronów – dr Maria Motyka-Zgłobicka (córka prof. Józefa Motyki) oraz prof. dr hab. Wojciech Zgłob-

Fot. Agata Dzyr

bicki (wnuczek Profesora) wraz z synem. Władze rektorskie reprezentował prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką prof. dr hab. Zbigniew Pastuszek.

Spotkanie stanowiło doskonałą okazję do podzielenia się wspomnieniami związanymi z Patronami, przybliżenia ich życiorysów, a także zapoznania się z historią Wydziału. Uroczystości towarzyszyła wystawa archiwaliów i pamiątek z nimi związanych.

Agata Dzyr

II Lubelskie Forum Muzyki Improwizowanej

W dni. 14–17 maja w Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka odbyło się II Lubelskie Forum Muzyki Improwizowanej.

Kształt programowy i artystyczny tegorocznej edycji przedsięwzięcia był możliwy dzięki współpracy: Instytutu Muzyki UMCS, ACKiM UMCS Chatka Żaka oraz Jazz Clubu „Pod Filarami”. Warto dodać, że Forum było jednym z głównych wydarzeń wpisujących się w obchody 80-lecia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Jubileuszowe okoliczności przyciągnęły do Lublina wiele znakomitości jazzowych. Miłośnicy muzyki improwizowanej mieli możliwość spotkania się na koncertach z: Dominikiem Wanią, który przyjechał na Forum z projektem solowym, Agą Derlak i jej nowym przed-

sięwzięciem koncertowym przygotowanym wspólnie z Dawidem Lubowiczem, a także z Dorotą Miśkiewicz i Henrykiem Miśkiewiczem oraz z ich, obrosłym już legendą, projektem „Nasza miłość”.

Odłączony nurt, z pietyzmem pielęgnowany w ramach lubelskiego Forum, to nurt spotkań i dyskusji z artystami i ekspertami. Główną rolę odgrywał tu panel programowy, który w tym roku nosił tytuł: „Improwizacja jazzowa: tradycje, drogi do mistrzostwa i kultury bycia z ludźmi”. Jego uczestnikami byli: Krzysztof Herdzin, Dawid Lubowicz, Henryk Miśkiewicz i Paweł Tomaszewski, a dyskusję poprowadzili: Andrzej Białkowski i Mariusz Czubaj.

Andrzej Białkowski

Kiedyś pisaliśmy o...

Niemal co roku w maju władzę nad Lublinem przejmują studenci. Przez ulice miasta przechodzi wówczas barwny korowód, w którym biorą udział przebrani w niepowtarzalne stroje żacy. Wieczorami natomiast odbywają się liczne plenerowe koncerty. Króluje dobry nastrój, który udziela się nie tylko młodym ludziom, ale też tym nieco starszym. Przypomnijmy sobie zatem, jak niegdyś były obchodzone Lubelskie Dni Kultury Studenckiej.

Redakcja

Jak to z Ogrodem Botanicznym UMCS było...

Przy okazji obchodów jubileuszu 80-lecia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i zbliżającej się kolejnej rocznicy powstania Ogrodu Botanicznego UMCS (za jego formalny początek uznaje się 23 lutego 1965 r.), warto przypomnieć, że pierwotnie jego funkcję pełnił teren obecnego Parku Akademickiego, leżący przy ul. Sowińskiego i ul. Głębokiej, nie bez powodu zwany również „starym botanikiem”. Genezy ogrodu należy doszukiwać się w pierwszych dniach stycznia 1945 r., kiedy to rektor naszej Uczelni prof. Henryk Raabe zwrócił się do Zarządu Miasta Lublina z prośbą o przydzielenie UMCS 5000 m terenu do założenia ogródka botanicznego dla celów naukowo-badawczych. Najlepiej w bezpośredniej bliskości Uniwersytetu, który – jak wiadomo – mieścił się wówczas w Gimnazjum im. Stanisława Staszica¹.

Idea taka była ze wszech miar słuszna, pamiętać bowiem należy, że UMCS był wtedy uczelnią *stricte* przyrodniczą, o czym świadczą nazwy Wydziałów: Rolny, Weterynaryjny, Lekarski, Farmaceutyczny i Przyrodniczy, a więc utworzenie ogrodu było niezbędne dla kształcenia studentów.

Koncepcje jednak się zmieniały – już 21 stycznia Rektor wyszedł z inicjatywą, tym razem skierowaną do Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, przydzielenia Uniwersytetowi około 30 ha majątku Sławinek. Zwracał uwagę, że z ogrodu, oprócz studentów, korzystać będą uczniowie szkół średnich². Niestety, początkowo zarów-

no Ministerstwo, jak i władze lubelskie traktowały odmownie wszelkie próby przejęcia Sławinka, w związku z czym poszukiwania odpowiedniego terenu trwały dalej.

W kwietniu tegoż roku prof. Raabe korespondował z Zarządem Miejskim w Lublinie w sprawie przyznania Uczelni kilku działek o powierzchni około 400 m w Rurach Brygidzkowskich, obecnie dzielnicy Lublina sąsiadującej z miasteczkiem akademickim przez ul. Głęboką, gdzie wówczas znajdowały się pola uprawne. Niestety, w aktach Archiwum UMCS nie zachowała się odpowiedź na to pismo. Wiadomo jednak, że na tych działkach zamierzano uprawiać jarzyny z przeznaczeniem dla stołówek uczelnianych oraz byliny dla planowanego ogrodu botanicznego³.

Z kolei na początku sierpnia 1945 r. władze Uczelni zwróciły się z prośbą do Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie o przydział przystającego do Al. Raclawickich 20 terenu, ograniczonego Al. Raclawickimi, ul. Sowińskiego, ul. Weteranów i posesją Gimnazjum im. S. Staszica, liczącą ogółem około 1,5 ha. Obszar ten był już wprawdzie wykorzystywany przez UMCS na mocy zezwolenia, władze Uniwersytetu chciały jednak otrzymać go na stałe w celu zorganizowania tam zaczątku ogrodu botanicznego i poletka doświadczalnego⁴.

Prawdopodobnie odpowiedź była negatywna lub uznano, że tereny te jednak się nie nadają, ponieważ 29 grudnia władze UMCS przedstawiły Powiatowemu Urzędowi Ziemskiemu w Lublinie kolejną propozycję

¹ AUMCS, Ogród Botaniczny, sygn. 1.

² Ibidem.

³ Ibidem.

⁴ Ibidem.

fot. Elżbieta Szymaszek, Centrum UMCS

utworzenia ogrodu botanicznego. Według nowej koncepcji przeznaczony miał być

„ (...) dla prac badawczych nad roślinnością krajową, ponadto ma on służyć celom dydaktycznym tak dla zakładów botanicznych Uniwersytetu wydziałów Przyrodniczego, Rolnego i Farmaceutycznego, jak też dla szkół średnich i powszechnych⁵.

W dalszej części wniosku prof. Konstanty Strawiński pisał:

„ Obszar ogrodu nie może być zbyt mały, jeśli ma spełnić swoje zadania, miejsce zaś ogrodu musi odpowiadać określonym wymaganiom co do położenia, stosunków glebowych i konfiguracji terenu (...)⁶.

Odpowiednie ku temu warunki miała spełniać tzw. Lemszczyzna, czyli tereny dawnego folwarku ograniczone ul. Prusa, ul. Bonifraterską (obecnie Biernackiego) i ul. Probostwo, oraz rzeką Czechówką, wraz z budynkami tam leżącymi. W styczniu 1946 r. rektor prof. Raabe, motywuując swoją propozycję, pisał, że teren ten

to podmokła łąka, w której obniżenia okresowo wypełniały się wodą. Stwierdzał, że z tego powodu miasto nie będzie tam inwestować w rozwój budownictwa. Z kolei różnorodność gleb, odpowiednie nawodnienie oraz zróżnicowanie rzeźby terenu powodowały, że obszar z powodzeniem nadawał się na ogród botaniczny, tym bardziej że w niektórych miejscach istniała możliwość postawienia niewielkich budynków gospodarczych i szklarni⁷.

Żadna z przedstawionych inicjatyw nie przyniosła jednak rezultatu, a niezbędne dla kształcenia studentów pierwsze szkółki drzew i krzewów oraz kolekcje roślin sadzono w miejscu późniejszych Wydziałów: Biologii i Nauk o Ziemi oraz Matematyki, Fizyki i Chemii. Z czasem możliwe stało się natomiast inne rozwiązanie, bowiem 3 kwietnia 1946 r. Miejska Rada Narodowa w Lublinie przekazała na rzecz UMCS 17 ha ziemi pomiędzy ul. Głęboką, cmentarzem na ul. Lipowej a ul. Marii Curie-Skłodowskiej z przeznaczeniem na budowę dzielnicy uniwersyteckiej.

Właśnie z przydziałem tych gruntów związana była decyzja Senatu UMCS z 26 czerwca tegoż roku o utworzeniu ogrodu na obszarze położonym pomiędzy ul. Głę-

↑ Widok z Ogródu Botanicznego na domy studenckie

⁵ Ibidem.

⁶ Ibidem.

⁷ Ibidem.

Fragment Ogrodu Botanicznego widoczny od ul. Głębokiej (w głębi domy studenckie) →

Fot. Tadeusz Witkowski. Archiwum UMCS

boką i ul. Sowińskiego oraz dzisiejszym Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka. Prace nad jego zorganizowaniem powierzono prof. Józefowi Motyce, który był wówczas kierownikiem Zakładu Systematyki i Geografii Roślin na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym, zaś jeszcze przed wojną pracownikiem naukowym Ogrodu Botanicznego we Lwowie⁸. W związku z brakiem funduszy w 1946 r. udało się zebrać tylko nieznaczną ilość nasion drzew i krzewów, przenieść część roślinności z obszarów mających być zagospodarowanymi oraz uzyskać pewną ilość nasion i roślin zarówno z różnych instytucji (m.in. z Państwowego Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach, Zarządu Plantacji Miejskich m. Lublina czy też z Ogrodu Botanicznego Miejskiego z Bydgoszczy), jak i od osób prywatnych.

Dopiero w 1947 r. pozyskano wystarczającą ilość materiałów budowlanych do postawienia baraku gospodarczo-administracyjnego. Powodem takiego stanu rzeczy był, obok problemów finansowych, brak planu rozmieszczenia poszczególnych gmachów rozwijającego się UMCS. Część terenu przekazanego pod ogród prof. Motyka przeznaczył na pozyskane rośliny, drzewa i krzewy, zaś na pozostałym obszarze zorganizował ogródek warzywny w celu „odchwaszczenia pola”. Plon, który udało się z niego zebrać, został przekazany uczelnianym stołówkom.

Na posiedzeniu Senatu UMCS 4 maja 1948 r. powołano Kuratorium Ogrodu Botanicznego, w skład

którego weszli: dziekan prof. Jan Mydlarski, prof. Józef Motyka, prof. Piotr Wiśniewski, prof. Witold Sławiński, prof. Adam Paszewski i prof. Stanisław Waśniewski. Pierwsze posiedzenie Kuratorium odbyło się 12 maja. Uchwalono wówczas, że na terenie o powierzchni 1 ha koło baraku zostanie zorganizowana szkółka (będą tam przesadzone rośliny z dotychczasowych szkółek), na ogród przeznaczono również część terenu koło przyszłych zakładów botaniki i geografii, a więc wzdłuż ul. Głębokiej w kierunku cmentarza przy ul. Lipowej. Podjęto również decyzje o: obsadzeniu jesienią 1948 i wiosną 1949 r. zbocza od ul. Głębokiej po ul. Sowińskiego drzewami i krzewami (szczególnie tymi, które porastały tereny, gdzie w przyszłości miały stanąć obiekty sportowe), wykończeniu wnętrza baraku i zbudowaniu koło niego studni oraz hydrantu, dalszym gromadzeniu i pielęgnacji roślin, wreszcie o zaangażowaniu pracowników fachowych. Poruszono również kwestie finansowe utrzymania i rozbudowy placówki⁹.

Nie wszystkie z tych postulatów udało się zrealizować, przez kolejne lata w dalszym ciągu powtarzał się problem pozyskania personelu (duże zasługi oddał tu Dominik Fijałkowski), ponieważ przydział etatów zależny był od Ministerstwa, ponadto we znaki dawał się brak kredytów. Prof. Motyka wnioskował o połączenie Ogrodu Botanicznego z Zakładem Systematyki i Geografii Roślin w celu partycypowania w finansowaniu, co też zostało dokonane. Nie na długo jednak, bowiem

⁸ Ibidem, Senat UMCS, sygn. 1.

⁹ Ibidem, Ogród Botaniczny, sygn. 1.

← Park Akademicki od strony ul. Sowińskiego (1964 r.)

w lecie 1950 r. władze dziekańskie Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego alarmowały Rektora UMCS, że budżet Wydziału jest nadmiernie obciążony tymi wydatkami i zaproponowały, by ze wszystkich wydziałów zabezpieczyć dla ogrodu po 500 tys. zł, a także żeby począwszy od 1952 r. ogród został jednostką organizacyjną UMCS z własnym budżetem.

Działalność ogrodu ograniczały nie tylko problemy z finansowaniem, ale również z wandalizmem. W maju 1949 r. władze Uczelni zwróciły się do komendy IV Komisariatu Milicji Obywatelskiej z prośbą o uwzględnienie przez patrole terenu między cmentarzem przy ul. Lipowej a ul. Weteranów i ul. Głęboką, bo na terenie tym ciągle powtarzały się kradzieże roślin, celowe ich niszczenie, a nawet wypasanie krów¹⁰.

Sprawa rozbudowy Ogródu Botanicznego wróciła w 1950 r. w wyniku pojawienia się koncepcji poszerzenia jego terenów o 12 ha leżących po drugiej stronie ul. Głębokiej lub też całkowitego jego przeniesienia na proponowany w poprzednich latach Sławinek. Za tym ostatnim rozwiązaniem przemawiał fakt, że

„ (...) teren Miasteczka Uniwersyteckiego ze względu na jednorodną strukturę gleby i brak wody nie nadaje się w zupełności pod właściwy Ogród Botaniczny, natomiast w przyszłości stać się może jedynie ogrodem parkowym wysadzonym różnogatunkowymi drzewami i ozdobnymi krzewami¹¹.

Ponawiane przez wiele lat prośby w końcu przyniosły rezultaty i w czerwcu 1951 r. UMCS otrzymał od lubelskiego Wydziału Budownictwa zgodę na lokalizację Ogródu Botanicznego na 13 ha na Sławinku wraz z wzięciem pod opiekę znajdującego się tam Dworku Kościuszków. Poważnym problemem było jednak pozyskanie odpowiednich środków finansowych, w pierwszej kolejności na wykup tych terenów (wstępne wyliczenia wskazywały na koszt rządu 20 tys. zł za 11 ha), a następnie na ogrodzenie oraz postawienie niezbędnych budynków gospodarczych i szklarni.

Czas naglił, jak wynika z zachowanego w aktach UMCS memoriału z sierpnia 1952 r., bardzo istotne było przesadzenie części krzewów i drzew, ponieważ osiągnęły one już znaczne rozmiary, zaś teren, na którym rosły, miał być w najbliższym czasie zabudowany gmachami dla Wydziałów: Weterynaryjnego i Rolnego. Rozmowy trwały jednak nadal i dopiero w czerwcu 1955 r. UMCS otrzymał z Wojewódzkiej Komisji Planowania Gospodarczego potwierdzenie lokalizacji wraz z powiększeniem obszaru do 21 ha.

Ostatecznie dopiero w grudniu 1958 r., drogą zamiany terenów, UMCS przejął na mocy aktu notarialnego ziemię na Sławinku i w ciągu kolejnych lat przeniesiono tam część roślin z miasteczka akademickiego. Pewien odsetek drzew i krzewów trzeba było jednak pozostawić na starym miejscu, bo były zbyt duże na przesadzenie. W ten sposób pierwszy Ogród Botaniczny UMCS wyewoluował w funkcjonujący do dzisiaj Park Akademicki.

Michał Kuchciak

¹⁰ Ibidem.

¹¹ Ibidem.

Na Uniwersytecie zdobywamy nowe doświadczenia

Rozmowa z prof. dr hab. Haliną Sawecką z Wydziału Filologicznego UMCS

Chatka Żaka to kultowa instytucja na mapie Lublina, która niemal od 60 lat wspiera i popularyzuje kulturę studencką. Ma Pani jakieś wspomnienia związane z tą jednostką?

Tak, oczywiście. Choć na wstępie muszę zaznaczyć, że nie byłam studentką w czasach powstawania Chatki Żaka. Mój kontakt z tym miejscem rozpoczął się dopiero, kiedy zaczęłam pracować na Uczelni, czyli w grudniu 1963 r. Nie byłam więc też świadkiem początków tworzenia się naszego Uniwersytetu.

Mówiąc o Chatce Żaka, warto wspomnieć o Teatrze Gong z. Były to lata 1961–1974. Wtedy działalność tej jednostki była szalenie zachęcająca dla studentów. Mieli oni możliwość realizowania tam swoich pasji. Popularnością cieszył się Zespół Tańca Ludowego i Chór Akademicki. To miało podwójne znaczenie. Po pierwsze – wspomniana realizacja własnych zainteresowań, a po drugie – możliwość kontaktu ze światem. Dlatego też dokonywano selekcji kandydatów do tych zespołów. Muszę przyznać, że były one naprawdę na bardzo wysokim poziomie. Zespół Tańca Ludowego pod przewodnictwem Stanisława Leszczyńskiego dawał studentom możliwość zwiedzania całego świata, kontaktu z innymi młodymi ludźmi, z różnymi kulturami.

Uważam, że kultura studencka potrzebowała i nadal potrzebuje swoich promotorów. Można powiedzieć, że dziś studenci niejako sami są jej kreatorami. Kultura

studencka z jednej strony daje żakom możliwość promocji i rozwoju ich pasji, a z drugiej ważna jest też ta wychowawcza część życia studenckiego.

Przenieśmy się teraz do Paryża. Jak doszło do tego, że została Pani stypendystką rządu francuskiego i kształciła się w Instytucie Studiów Teatralnych na paryskiej Sorbonie?

Muszę przyznać, że było to dla mnie wielkie wyróżnienie i niezwykle cenne doświadczenie. Byłam już wówczas po studiach romanistycznych na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim i po studiach filozoficznych, które równoległe kontynuowałam od drugiego roku. Wyjazd do Paryża zbiegł się w czasie z moim zainteresowaniem teatrem. W związku z tym zapisałam się tam na tzw. Institut d'études théâtrales, czyli Instytut Studiów Teatralnych, gdzie miałam możliwość kontaktu z absolutnymi znakomitościami tego okresu. Byli to Jacques Scherer, wybitny teatrolog i Anne Ubersfeld – autorka książki, która mogła stać się podręcznikiem *lecture de théâtre*, czyli czytania teatru i podchodzenia do tekstu literackiego. Chodziło o inne podejście do tekstu teatralnego, o czytanie go inaczej niż powieści czy utwory narracyjne. Miałam to szczęście, że trafiłam na tych znakomitych ludzi, którzy dali mi pewien „instrument” do badania tekstów przeznaczonych na scenę.

Fot. Barbara Proń

Później zajęłam się przygotowaniem doktoratu. Zależało mi na połączeniu moich zainteresowań romanistycznych i filozoficznych, w związku z czym postanowiłam zająć się pewnym autorem. Ciekawostką jest fakt, że jako osoba całkiem młoda miałam tupet i pozwoliłam sobie napisać list do Gabriela Marcela, bo to właśnie o nim powstawał mój doktorat. Gabriel Marcel był na tyle uprzejmy, że zaprosił mnie do siebie i nawet kilka razy byliśmy w teatrze, kiedy grano jego sztukę. Dzięki niemu mogłam również uczestniczyć w tzw. Czwartkach, organizowanych dla wielkich specjalistów. Miałam niepowtarzalną okazję do przysłuchiwania się tym spotkaniom, robienia notatek, z których na początku nic nie rozumiałam, ale które powoli zaczęły mi się układać w pewną całość. Dlatego też pierwszy pobyt we Francji w latach 1958–1959 był dla mnie okresem dojrzwania do badań literackich na polu metodologicznym i tematycznym.

Jak wyglądało życie studenckie w Paryżu?

Gdy byłam studentką (w latach 50. i 60.), to w Polsce nie było podręczników, nie mieliśmy dostępu do źródeł. U nas wykładowca musiał być nie tylko pośrednikiem między źródłami a studentami, ale też swego rodzaju informatorem. Dzisiaj wystarczy kliknąć, nacisnąć kilka klawiszy i wiedza sama się znajduje. Wtedy było całkiem inaczej.

We Francji po raz pierwszy zetknęłam się z metodą, którą w Polsce określiłabym historyczną, a tam filozoficznie nazwałabym ją hermeneutyczną. Mowa o doszukiwaniu się sensu tekstu bardziej niż jego konteks-

tu historycznego, tematycznego. Przykładowo gdybym rozmawiała o literaturze francuskiej XVII w., czyli o literaturze klasycznej, to są wielkie nazwiska, o których można długo mówić. Z kolei w Polsce zaczęłoby się rozmowę od epoki, jej uwarunkowań, od wymienienia pisarzy i ich dzieł. I na tym praktycznie sprawa by się zakończyła. Natomiast we Francji dokonywało się pewnego wyboru. „Na warsztat” brało się jeden utwór, np. *Phèdre* (dramat Jeana Baptiste’a Racine’a). Wtedy student, doszukując się sensu, znał właściwie całe dzieło. To przygotowywało do analizy tekstu. Niestety miało również swoje złe strony, bo student, który znał *Phèdre* od początku do końca, mógł nie wiedzieć, że w tym samym czasie wielkie dzieła tworzył inny francuski dramaturg, np. Pierre Corneille. We Francji zatem była nieco inna metoda nauczania i to też dało mi pewne doświadczenie na przyszłość.

Jako literaturoznawczyni pracowała Pani nie tylko na francuskiej Sorbonie, ale również w kraju. Wspominała Pani m.in. o związkach z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim. Zawodowo związała się Pani też z UMCS. Dlatego chciałabym przejść teraz do kwestii dotyczących naszej Uczelni.

Zanim na UMCS powstała romanistyka, z propozycją pracy na Uczelni i stworzenia na niej pewnego załączka studiów romanistycznych zwrócił się do mnie prof. Grzegorz Leopold Seidler – wielka postać naszego Uniwersytetu. Ja byłam wtedy świeżo po zrobieniu doktoratu. Choć muszę przyznać, że ten doktorat miałam przygotowany już w Paryżu. Zastanawiałam się nad

Jubileusz
60-lecia pracy naukowo-
dydaktycznej
prof. dr hab.
Haliny Sawickiej (8 marca
2017 r.) →

Archiwum prywatne

przedstawieniem go we Francji, ale nie znałam możliwości uznania takiego dyplomu za granicą, więc przywiozłam go do Polski. Zgłosiłam się na Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, bo w Lublinie nie było możliwości kadrowych, żeby zająć się tą sprawą. Bardzo dobrze potraktował mnie wtedy prof. Zygmunt Czerny, wielka osobowość tego okresu. Przez rok przyjeżdżałam do niego na konsultacje. Dzięki temu obroniłam doktorat na UJ.

W 1963 r. otrzymałam propozycję pracy na UMCS. Nie było romanistyki, więc powierzono mi wówczas zajęcia na początkującej polonistyce i rusycystyce. Miałam wygłaszać wykłady z literatury powszechnej, z lekkim naciskiem na literaturę francuską i włoską, które były moją specjalnością. Myślę, że takie zajęcia przyniosły wiele dobrego studentom. Przypominam, że oni wtedy nie mieli podręczników i kontaktów do źródeł. Ja byłam w pewnym sensie ich kluczem do wiedzy. Zajęcia te kosztowały mnie bardzo wiele wysiłku, ale dały mi też ogromną satysfakcję. W tamtym okresie na prowadzony przeze mnie wykład, który nie był obowiązkowy, przychodziły tłumy, czasem pojawiały się nawet osoby z innych kierunków studiów.

Chciałabym też wspomnieć, że wygrałam konkurs na stanowisko profesora literatury francuskiej w Université Sorbonne-Nouvelle w Paryżu. To był tzw. profesor wizytujący. Konkurs był adresowany do Europejczyków zajmujących się romanistyką. Zapewnił mi on wykłady specjalistyczne.

Byłam także zapraszana jako profesor wizytujący do Uniwersytetu w Limoges. Poszukiwano tam spe-

cjalisty dla tzw. studiów, które we Francji nazywały się *agrégation*. Polegały na przygotowaniu do zawodu nauczyciela akademickiego. I to były wykłady tematyczne: w 1992 r. o teatrze Ionesco, a w 1995 r. – o teatrze Montherlanta.

Porozmawiajmy teraz o sprawach związanych *stricto* z dawnym Wydziałem Humanistycznym (obecnie to Wydział Filologiczny). W latach 1981–1993 była Pani kierownikiem Zakładu Filologii Romańskiej. Od 2007 do 2009 r. pełniła Pani obowiązki dyrektora Instytutu Filologii Romańskiej. Jak funkcjonowały wówczas jednostki, którymi Pani kierowała?

Romanistyka powstała, jeśli dobrze pamiętam, dopiero w 1973 r. z powodu braku specjalistów. I to nie tylko w Lublinie. W ogóle było mało samodzielnych pracowników romanistyki. Ja jako młody doktor nie gwarantowałam formalnie możliwości tworzenia tych studiów. Natomiast pracownik KUL, prof. Jerzy Falicki, akurat zrobił habilitację we Wrocławiu. Przyjechał do Lublina i wspólnie organizowaliśmy ten Zakład. Na początku było to bardzo skromne przedsięwzięcie, ale już w pierwszym naborze zgłosiło się 60 osób. Stanowiło więc dowód na to, że studia romanistyczne były w tym czasie potrzebne. Pierwszym kierownikiem i organizatorem struktury naukowej i dydaktycznej Zakładu Filologii Romańskiej był prof. Falicki. Na początku szukaliśmy samodzielnych pracowników do naszej jednostki na innych uczelniach. Byli to już zaawansowani doktorzy, którzy potem na stałe związali się z UMCS,

jak np. dr hab. Czesław Grzesiak, prof. UMCS, który przyjechał z Poznania, i prof. Barbara Hlibowicka-Węglarz z Wrocławia.

Natomiast jednym z najważniejszych punktów mojej działalności w tym okresie było stworzenie kierunku iberystycznego. Wprawdzie nie zatrudniliśmy wówczas jeszcze samodzielnego pracownika, ale mieliśmy ogromne ambicje i świadomość, że francuski to drugi język świata i jest duże zapotrzebowanie na tego rodzaju studia. Pamiętam, że wówczas rektor prof. Eugeniusz Gąsior na jednym z posiedzeń Senatu, podczas którego pojawiło się dużo obiekcji na ten temat, powiedział: „Mam zaufanie do prof. Saweckiej, spróbujmy”. I to okazało się strzałem w dziesiątkę. W czasach mojej młodości język francuski był językiem dyplomacji i tym, w którym powszechnie komunikowali się Europejczycy. Niestety z biegiem lat ustąpił miejsca językowi angielskiemu i przez to stał się mniej potrzebny.

Była Pani prorektorem do spraw studenckich UMCS. Jakie obowiązki wiązały się z tą funkcją?

Wybór na to stanowisko był dla mnie ogromnym zaskoczeniem. I muszę powiedzieć, że byłam pomysłem studentów. Rektor prof. Stanisław Uziak kompletował swoją ekipę, w której początkowo nie widział dla mnie miejsca. Później zapytał mnie grzecznościowo, czy nie podjęłabym się tej pracy. Natomiast jego pierwszym kandydatem była inna osoba, która jednak nie uzyskała studenckiego poparcia. Dlatego prof. Uziak zwrócił się z tym do mnie. Po latach powiedział mi, że nie żałował. Była to nie tylko praca wychowawcza, ale również praca nad programami dydaktycznymi, która sprawiała mi ogromną trudność. Miałam jednak współpracowników administracyjnych, którzy pomagali mi w różnych problematycznych kwestiach.

Wiemy, że wielokrotnie była Pani zapraszana do wygłaszania referatów bądź serii wykładów przez różne zagraniczne uniwersytety, instytuty, ośrodki badawcze, m.in. Uniwersytet w Atenach, Uniwersytet w Antwerpii, uniwersytety francuskie, np. w Nancy. Czym zaowocowały te wyjazdy?

Myślę, że są tu dwie sprawy, na które warto zwrócić uwagę. Z jednej strony była to nobilitacja mojej osoby i przy okazji również Uczelni, a z drugiej niezwykle

doświadczenie, bo często były organizowane spotkania dyskusyjne wokół tych wykładów, co umożliwiało mi kontakt z bardzo różnymi kulturami. Na przykład jak wygłosiłam wykład w Atenach o mitach biblijnych w Polsce, we Francji, Włoszech i w Hiszpanii, to Ateńczycy byli bardzo zaskoczeni, że tak można potraktować ten temat. Dla mnie była to okazja do skonfrontowania się z ich kulturą i sposobem patrzenia na omawiane zagadnienia.

8 marca 2017 r. w Dworcu Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym UMCS miała miejsce piękna uroczystość – jubileusz 60-lecia Pani pracy naukowo-dydaktycznej. Czuje się Pani spełniona w życiu zawodowym?

Była to dla mnie bardzo przyjemna uroczystość. Proszę sobie wyobrazić, że pracowałam ponad 60 lat. Odchodziłam z Uczelni, gdy skończyłam 83 lata. Moja jubileuszowa uroczystość uświadomiła mi, że byłam bardzo potrzebna Uniwersytetowi. Swoją obecnością zaszczytili mnie wtedy wszyscy żyjący byli rektorzy UMCS. Usłyszałam bardzo wiele miłych i ciepłych słów na swój temat. Wystąpił też Chór Akademicki pod batutą prof. Urszuli Bobryk – mojej podopiecznej z czasów, gdy byłam prorektorem ds. studenckich. To było dla mnie bardzo wzruszające wydarzenie.

Dotarłam do informacji, że jest Pani miłośniczką Roztocza. Za co je Pani ceni?

Na Roztoczu posiadam domek, od którego furka prowadzi bezpośrednio do lasu. I ten las jest dla mnie takim doświadczeniem metafizycznym. Spacer po nim zawsze skłania do refleksji. Uwielbiam też zbieranie grzybów. Zwierzyniec jest moim miejscem na Ziemi, do którego chętnie wracam.

Czego życzyłaby Pani naszej Uczelni w roku jej jubileuszu?

Życzę naszemu Uniwersytetowi mądrych decydentów piastujących wysokie stanowiska (m.in. na szczeblu rządowym, ministerialnym). Życzę również interesujących osobowości. Wydaje mi się, że postać mistrza, który formuje umysły przyszłych naukowców, jest na Uniwersytecie niezbędna. I na koniec życzę wielu dobrych studentów, bo to oni są chlebobawcami pracowników Uczelni.

Rozmawiała Aneta Adamska

Praca badawcza potrafi być fascynującą przygodą

Rozmowa z prof. dr. hab. n. farm. Krzysztofem Józwiakiem – dyrektorem Narodowego Centrum Nauki, absolwentem UMCS

Jest Pan absolwentem Wydziału Chemii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Jakie doświadczenia wyniósł Pan ze studiów na naszej Uczelni i czy w jakikolwiek sposób przełożyły się one na Pana aktualną pracę?

Tak, to prawda – jestem chemikiem i dumnym absolwentem UMCS. Moja dalsza kariera naukowa przekierowała moje zainteresowania na obszar nauk farmaceutycznych, a w szczególności w próby zrozumienia, jak wyglądają makrocząsteczki białek o istotnym farmakologicznym znaczeniu – jakie przybierają kształty, jak wykonują swoje kluczowe zadania – oraz w jaki sposób małe cząsteczki leków mogą przyłączać się do takich białek i manipulować ich funkcjami. Wszystko to jest nadal chemią, tylko w szczególnym, biomedycznym zastosowaniu. Oczywiście nie byłoby mnie w takim miejscu, gdyby nie solidna szkoła wszystkich ważnych aspektów chemii, ale również fizyki czy matematyki, którą dostałem na studiach od moich profesorów w latach 1990–1995.

Czy już na studiach odkrył Pan w sobie „smykałkę badacza”?

Tak, chociaż na początku inaczej się ujawniała. Pierwsza połowa lat 90. była pod wieloma względami wyjątkowo

ciekawym czasem. Cały świat bardzo szybko się komputeryzował, a w naszym kraju z powodu wcześniejszych opóźnień, następowało to pewnie szybciej niż gdzie indziej. Pamiętam, jak na początku studiów z zainteresowaniem oglądaliśmy na korytarzu Małej Fizyki chyba jedyny otwarcie dostępny na Uniwersytecie „terminal”, czyli monitor i klawiaturę, do którego wtajemniczeni podchodzili i wykonywali jakieś niezrozumiałe czynności. Zanim skończyłem studia, mogłem zapisać się na specjalne zajęcia z nauki programowania, z fascynacją odkrywać, jak można instruować maszynę, co powinna zrobić, i w jak wielu aspektach, również w tych naukowych, można z tego korzystać. Po skończeniu studiów bardzo często korzystałem z tych komputerowych narzędzi, czy to statystycznych lub analitycznych, czy też do symulacji zachowania cząsteczek chemicznych. A gdy kończyłem doktorat, wybuchała właśnie rewolucja bioinformatyczna, która zdefiniowała to, czym miałem zajmować się w kolejnych latach – modelowaniem oddziaływań cząsteczek leków z makrocząsteczkami białek.

Czy ktoś spośród wykładowców zapadł Panu szczególnie w pamięć? Jeśli tak, to dlaczego?

Bardzo wielu i nie sposób byłoby wymienić wszystkich. Spróbuję powiedzieć o tych, którzy pojawili się na

Fot. Michał Piat

początku i na końcu moich studiów. Pierwszym profesorem, którego spotkałem na zajęciach, był prof. Zbigniew Hubicki, który wprowadzał mnie w fascynujący świat pracy w laboratorium chemicznym, a jednocześnie pilnował, żebym nie zrobił sobie w tym czasie jakiejś krzywdy. Gdy ostatnio spotkałem Profesora, przypominał mi koleżanki i kolegów z mojej grupy, a pamięta ich lepiej niż ja!

Na końcu – promotorem mojej pracy magisterskiej był nieżyjący już prof. Jerzy Matysik, którego wspomagali asystenci Andrzej Persona i Bogusław Senczyna. To dzięki tym osobom mogłem po raz pierwszy poznać, co to jest metoda naukowa i jaką wielką frajdą może być praca badawcza – moim osobistym zdaniem jest rów-

nie fascynująca jak zadanie detektywa z książek Agaty Christie – nie bez przyczyny w języku angielskim badania naukowe istnieją jako *research investigations*, gdzie już jest bardzo blisko do *criminal investigations*.

Proszę opowiedzieć o swoich doświadczeniach w zdobywaniu projektów i kierowaniu zespołami badawczymi.

Już mówiłem, że praca badawcza potrafi być fascynującą przygodą, ale na takim codziennym poziomie jest oczywiście mozolną pracą, gdzie na jeden „sukces” trzeba wykonać dziesiątki „nieudanych” eksperymentów czy analiz. „Nieudanych”, bo nie można ich traktować jako porażek, każde z nich weryfikuje kolejne ścieżki

lub założenia w drodze do celu. Podobnie traktuję zadanie zdobywania finansowania na projekty badawcze: to żmudne składanie wniosków grantowych i poddawanie ich zewnętrznej ocenie, część z nich kończy się sukcesem, a część nie. Oczywiście każdemu życzę, aby tych skutecznych było więcej niż nieskutecznych, ale jeszcze ważniejsze jest to, aby w przypadku „porażki”, pomimo zrozumiałej frustracji i rozżalenia, traktować ewentualne krytyczne opinie jako ważne doświadczenie, które pozwala przygotować kolejny i lepszy wniosek w przyszłości.

Jakie wskazówki w zakresie pozyskiwania projektów miałby Pan dla młodych badaczy, którzy dopiero rozpoczynają swoją drogę w tym obszarze?

Odpowiadając na takie pytania, łatwo wpaść w ryzyko prawienia banałów. Ale spróbuję – największą zaletą bycia naukowcem jest moim zdaniem możliwość nieskrępowanej realizacji swoich pasji badawczych, dlatego życzę wszystkim młodym naukowcom, aby je w sobie odkrywali i kultywowali. Gdy już się tę pasję ma, trzeba odważnie i bezkompromisowo ją realizować: wykorzystywać możliwie szerokie spektrum nowoczesnych metod i analiz, poszukiwać sojuszników i nawiązywać współpracy naukowe z najlepszymi zespołami badawczymi zajmującymi się interesującą nas tematyką. To jest – moim zdaniem – najlepsza metoda zdobycia unikalnych doświadczeń, tak aby w przyszłości wykorzystać je do zaproponowania oryginalnego rozwiązania problemu badawczego, który można później przekuć na projekt badawczy i zdobyć finansowanie na jego realizację.

Co, Pana zdaniem, najbardziej stoi na przeszkodzie w aplikowaniu o granty? Widzi Pan szansę na to, aby zwiększyć współczynnik sukcesu do około 30% i czy przewiduje Pan ewentualne modyfikacje w finansowaniu programów aktualnie proponowanych przez Narodowe Centrum Nauki?

W drugim pytaniu zawiera się odpowiedź. Największą przeszkodą obecnie jest zbyt mały budżet, który Centrum może przeznaczać na finansowanie grantów. Z roku na rok coraz wyraźniej widać, jak poziom dotacji, jaką otrzymuje NCN, kompletnie nie przystaje ani do potencjału instytucji badawczych w naszym kraju, ani do ambicji naszych naukowców. W ostatnim

rozstrzygniętym konkursie OPUS 25 wskaźnik sukcesu wyniósł 13,5% i to tylko dzięki decyzji Ministra Nauki o zwiększeniu w 2024 r. dotacji NCN o 200 mln zł. Gdyby nie te dodatkowe środki, wskaźnik sukcesu w tym konkursie zamknąłby się wartością poniżej 10%. Rzeczywiście uważa się, że najbardziej optymalną wartością jest 25–30%; wówczas można w twardych warunkach konkursowych finansować najbardziej wartościowe projekty, a jednocześnie odpowiednio szeroko finansować badania prowadzone we wszystkich dziedzinach i dyscyplinach naukowych.

Czy według Pana wiedzy istnieje na świecie instytucja, która mogłaby służyć polskim naukowcom jako wzorzec w finansowaniu badań? Z jakich doświadczeń czerpie NCN?

Tutaj odpowiedź będzie bardzo krótka, Narodowe Centrum Nauki od początku podkreśla, że wzorcem do naśladowania dla tej agencji jest Europejska Rada ds. Badań Naukowych (European Research Council), która przyznaje najbardziej prestiżowe granty na projekty badawcze w Europie.

Jak Pan sądzi, w jakim kierunku dalej będzie się rozwijał NCN?

Prowadzimy wiele dyskusji na ten temat, na których zresztą ścierają się różne koncepcje. Zamierzamy kontynuować dzieło finansowania najbardziej wartościowych badań naukowych realizowanych w Polsce niezależnie od tego, jakie obszary lub dziedziny naukowe te badania reprezentują. Dodatkowo zależy nam na wspieraniu młodych badaczy, którzy dzięki finansowaniu NCN mogą realizować swoje projekty oraz tworzyć nowe warsztaty i zespoły badawcze. Ale zadaniem Centrum jest także szerokie wsparcie projektów realizowanych przez już istniejące duże i solidne zespoły o ugruntowanej międzynarodowej pozycji. Ważnym celem NCN jest również prowadzenie działań aktywizujących naukową współpracę międzynarodową badaczy z polskich instytucji – Centrum jest zaangażowane w wiele wspólnych inicjatyw prowadzących bilateralne i multilateralne programy z agencjami innych krajów. Jestem przekonany, że realizacja tak zdefiniowanej misji w najlepszy sposób przyczynia się do rozwoju badań naukowych prowadzonych w naszym kraju.

Rozmawiała Aneta Adamska

Okres studiów wiąże się z cudownymi wspomnieniami!

Rozmowa z Małgorzatą Hołub-Kowalik – mistrzynią olimpijską, lekkoatletką, sprinterką, absolwentką UMCS

Skończyła Pani bezpieczeństwo wewnętrzne na UMCS. Powróćmy do okresu studiów i rozpoczęcia kształcenia w Lublinie. Jak Pani wspomina ten czas?

Skończyłam pierwszy stopień studiów na Politechnice Koszalińskiej i zaczęłam tam magisterkę. Dwa lata studiowałam, zaliczyłam wszystkie przedmioty, ale nie miałam czasu napisać pracy magisterskiej i ostatecznie tytułu magistra nie uzyskałam. Pewnego dnia przedstawiciele klubu AZS UMCS Lublin przyszli do mnie i zapytali, czy może chcę zacząć studia na drugim stopniu. A dodam, że w moim otoczeniu wszyscy się śmieją, że jestem wieczną studentką, bo kocham studiować. W Lublinie spotkałam się także z ówczesnym rektorem prof. Stanisławem Michałowskim, który zachęcał mnie do rozpoczęcia kształcenia właśnie na UMCS. Finalnie się zdecydowałam, czego nie żałuję, bo teraz mogę powiedzieć, że mam tytuł magistra.

Sam wybór kierunku był dla mnie trudny. Na pierwszym stopniu studiowałam ochronę środowiska. Z kolei w Lublinie na drugim stopniu zdecydowałam się na bezpieczeństwo wewnętrzne. Jestem żołnierzem Wojska Polskiego i to troszkę skłoniło mnie do wyboru kierunku. Ze względu na pandemię w większości wykładów uczestniczyłam, będąc w domu albo

na obozie sportowym. Śmiałam się wówczas, że studiowałam nie tylko ja, ale także mój mąż (który musiał słuchać wszystkich wykładów) albo koleżanka z pokoju na obozie.

Czy czas pandemii, w którym przyszło Pani studiować, wpłynął na relacje i kontakty z osobami z roku?

Jak decydowałam się na studia, to miałam już informację, że część wykładów będzie odbywała się online. Nie podejrzewaliśmy jednak, że zdalna nauka potrwa tyle czasu i całe studia upłyną nam w takiej formie. Bardzo nad tym ubolewam, bo nigdy nie poznałam osobiście wszystkich członków swojej grupy, z którymi spędziłam przed monitorami komputera tak wiele weekendów. Mimo że nigdy nie spotkaliśmy się *face to face*, nasza uczelniana grupa była naprawdę zgrana i miła. Zdarzało mi się opuszczać wykłady w związku z zawodami i nigdy nie miałam problemu, żeby ktoś udostępnił mi notatki. Osobiście jestem zwolenniczką bezpośrednich spotkań, natomiast w moim przypadku formuła zajęć online bardzo ułatwiła mi studiowanie. Zatem z jednej strony dużo mi to dało, ale z drugiej zabrakło tej sfery towarzyskiej i bezpośrednich spotkań.

Fot. Michał Piat

Chciałyśmy poruszyć także temat łączenia studiów z treningami i aktywnością sportową. Z pewnością trochę ułatwiła to Pani pandemia, ale jednak jakoś to trzeba było pogodzić. Czy w jakikolwiek sposób pomógł Pani w tym Program dwutorowej kariery UMCS? Zajęcia online zdecydowanie pomogły mi w łączeniu nauki ze sportem. Chociaż nie ukrywam, że zdarzały się też sytuacje stresujące, jak moment, kiedy startowałam w Mistrzostwach Polski. Szłam już praktycznie na start i nagle dostałam powiadomienie w telefonie, że właśnie zaczyna się egzamin. Przyznaję, że kompletnie o nim zapomniałam. Szybko napisałam do wykładowcy, że nie będę mogła się dzisiaj pojawić. Okazało się, że ten termin miał być ostateczny. Oczywiście później wyjaśniłam swoją sytuację i uzasadniłam nieobecność. Wysłałam nawet zdjęcie, że rozpoczynam zaraz bieg kwalifikacyjny na Mistrzostwach Europy. Jakoś udało się to wszystko wyprostować.

Wracając do pytania, Program dwutorowej kariery bardzo mi pomógł. Było wiele takich momentów, kiedy miałam jakieś zawody, starty i nie zawsze mogłam uczestniczyć w zdalnych wykładach. Program ten ułatwił mi także kontakt z wykładowcami, którzy bardzo mnie wspierali i znajdowali dla mnie czas nie tylko podczas standardowych godzin konsultacji. Z tego miejsca chciałabym podziękować wszystkim osobom, które pomogły mi podczas mojej uczelnianej ścieżki.

Wszyscy byli wobec mnie wyrozumiali. Wspominam ten czas naprawdę bardzo miło.

Pani przygoda z AZS UMCS zaczęła się w 2020 r. Wróćmy do tego czasu. Skąd w ogóle takie barwy sportowe?

Tak się złożyło, że na jednym z wyjazdów sportowych poznałam osoby z lubelskiego klubu. Wtedy w moim poprzednim klubie nie wszystko wyglądało tak, jak powinno. Kiedy rozmawiałam o tym z dziewczynami z AZS UMCS, zawsze opowiadały mi, że u nich jest bardzo miła atmosfera i duże wsparcie ze strony klubu. Po czasie, przez przypadek, poznałam kolejne osoby z uczelnianego AZS, które powiedziały wprost: „Zapraszamy”. Myślałam sobie jednak: „Gdzie ja do Lublina?”. Ale później przemyślałam sprawę i stwierdziłam, że zaryzykuję. Było to chyba najlepsze ryzyko, jakie podjęłam. Kto nie ryzykuje, ten nie pije szampana, i muszę przyznać, że tego „szampana” sobie w Lublinie wypiałam.

Spotkałam się z zupełnie innym podejściem. Poznałam ludzi, którzy czują i lubią sport, a przede wszystkim doceniają pracę sportowców. Jest to bardzo bliskie mi podejście. Cieszę się, że ktoś dostrzega tę ciężką pracę. Że to nie jest sytuacja typu: „Tylko wyjdę na trening, miną dwie godzinki i po wszystkim”. Sportowcem jest się ciągle. Całe życie trzeba do tego dostosować

i właśnie tutaj, w Lublinie, czuję, że wszyscy to mocno doceniają. Zatem moje barwy klubowe były kwestią przypadku, ale także trochę... szczęścia. Ja chyba przyciągam dobrych ludzi do siebie, a UMCS oraz Lublin były mi pisane.

Jak obecnie wygląda Pani współpraca z klubem?

Jestem zadowolona i cały czas bardzo dobrze się dogadujemy. Kiedy zaszłam w ciążę, miałam taki moment dużego stresu i niepewności. Było dla mnie oczywiste, że muszę przyjść i powiedzieć o tym swojemu pracodawcy, a klub – w pewnym sensie – właśnie nim jest. Niepotrzebnie się denerwowałam, bo reakcja klubu była bardzo pozytywna. Usłyszałam od ludzi z AZS UMCS, że „super, trzeba to uczcić!”. Teraz, kiedy wracam do sportu, cały czas czuję to zrozumienie i wsparcie, i naprawdę każdemu sportowcowi życzę, żeby trafił na takich ludzi.

Zdobyła Pani złoty medal podczas Igrzysk Olimpijskich w Tokio w sztafecie mieszanej i srebrny w sztafecie kobiet 4 × 400 m. Dla naszej Uczelni było to historyczne wydarzenie, dla Pani zapewne także.

Zrobiło mi się bardzo miło, jak wchodząc do Rektoratu, zauważyłam, że na ścianie wiszą repliki tych medali. Cóż mogę powiedzieć? Jak jechałam na swoje pierwsze Igrzyska Olimpijskie w Rio de Janeiro, to łąpałam tam doświadczenie. Ale poczułam tę wyjątkową atmosferę i pomyślałam, że też chciałabym kiedyś powalczyć o medal i zrobić w tym kierunku wszystko. Wtedy, w Rio, było to bardzo abstrakcyjne – nie do zrobienia. Później przyszedł rok 2020, kiedy miały być kolejne igrzyska. Pierwsze obozy mieliśmy już za sobą i nagle otrzymaliśmy informację, że wszystko przez pandemię jest odwołane. To był dla nas ogromny szok. Trwaliśmy w takim zawieszeniu, nikt nie wiedział, czy robić sobie wolne, czy szykować formę. To był naprawdę bardzo trudny czas dla sportowców.

Gdy przysłała informacja, że igrzyska odbędą się za rok, ustaliłyśmy z pozostałymi dziewczynami, że robimy wszystko, co można, żeby być wtedy w szczycie formy. I tak się stało! Rzadko kiedy zdarza się, że cała drużyna akurat w tym jednym ważnym momencie ma taki „pik”. Nam się to udało, była to na pewno kwestia mądrości trenerów, ale też szczęścia. Słyszmy po prostu na takiej unoszącej się fali, czego zwieńczeniem był srebrny medal w damskiej sztafecie. Natomiast medal

w miksie to był sportowy psikus. Myślę, że jeśli ktoś miałby obstawiać złoto dla polskiej reprezentacji, to zarobiłby duże pieniądze w zakładach bukmacherskich. Wiedzieliśmy, że jako drużyna jesteśmy w świetnej dyspozycji, bo na obozie przygotowawczym tak to właśnie wyglądało, natomiast tego, co się wydarzyło, nikt się nie spodziewał. Wiadomo, to igrzyska, najważniejsza impreza dla każdego sportowca, więc medale „smakowały” pysznie i polaty się ły szczęścia.

Wspominałyśmy o łączeniu studiów ze sportem. Teraz doszła jeszcze ta istotna, pewnie najważniejsza, rola mamy. Jak udaje się Pani godzić ją z treningami? Jak wygląda powrót do formy?

Myślałam, że macierzyństwo jest trudniejsze, bo wszyscy mnie nastawiali na jego najbardziej negatywne strony, czyli nieprzespane noce, to, że dziecko będzie ciągle płakać i tak dalej. Przed samym porodem mówiłam więc sobie: „Boże, to już jest koniec mojego życia, będzie tak strasznie”. I faktycznie, te pierwsze dwa–trzy tygodnie były trudne, bo trzeba było zapoznać się z całą sytuacją – że oto jest nowy człowiek i to on nadaje wszystkiemu rytm. Natomiast muszę przyznać, że moja córka daje mi dużo możliwości: wyjeżdża ze mną na obozy, śpi w nocy i pozwala się zregenerować.

Najtrudniejsze były początki, teraz wygląda to już zupełnie inaczej i jestem bardzo dobrze zorganizowana. Mam też duże wsparcie mojej mamy. Mogę stwierdzić, że córka jest wychowana na obozach, bo przez ponad osiem miesięcy swojego życia była już na pięciu czy sześciu.

Praca idzie naprawdę do przodu, ale nie ma co ukrywać – w takiej topowej, szczytowej formie w swoim życiu byłam w Tokio. Myślę jednak, że jestem w stanie wrócić do stabilnego, dobrego poziomu. Świat idzie do przodu i dziewczyny w sztafetach biegają naprawdę bardzo szybko. Zrobię wszystko, co w mojej mocy, żeby dostarczyć kibicom i klubowi jeszcze troszkę emocji.

UMCS w tym roku obchodzi jubileusz 80-lecia istnienia. Czego życzyłaby Pani swojej Uczelni?

Życzę jak najwięcej zmotywowanych studentów, którym chce się działać. Żeby młodzi ludzie czuli, że studia są potrzebne i ważne, a Uczelnia może im wiele zaoferować. Okres studiów wiąże się z cudownymi wspomnieniami!

Rozmawiały Aneta Adamska i Katarzyna Skątecka

Fot. Paweł Buczyński

Fot. Paweł Buczyński

Fot. Paweł Buczyński

UMCS będzie realizował projekty w Poleskim Parku Narodowym

Rozstrzygnięto konkurs w ramach Funduszu badań i działań na rzecz ochrony środowiska na obszarze Lubelskiego Zagłębia Węglowego, który powstał na mocy porozumienia o współpracy pomiędzy Lubelskim Węglem Bogdanka a Poleskim Parkiem Narodowym. 7 maja w siedzibie PPN w Urszulinie odbyło się spotkanie z naukowcami, których projekty uzyskały dofinansowanie.

W imieniu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej dwie umowy podpisał prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Wiesław Gruszecki. W spotkaniu uczestniczyli także kierownicy zwycięskich projektów: dr hab. Stanisław Chmiel, prof. UMCS z Katedry Hydrologii i Klimatologii oraz dr hab. Paweł Buczyński, prof. UMCS z Katedry Zoologii i Ochrony Przyrody.

„Naszą intencją jest zaangażowanie naukowców z rodzimych uczelni w przebadanie, a następnie w kooperację przy wdrożeniu działań służących minimalizowaniu oddziaływania działalności wydobywczej na ekosystemy Poleskiego Parku Narodowego. To także element wspomagający realizację działań ochronnych stojących przed Parkiem, które wynikają z Planu ochrony dla PPN, ustanowionego przez Ministra Środowiska

– tłumaczyła podczas wydarzenia Agata Kostarz, zastępczyni dyrektora ds. strategii i zrównoważonego rozwoju w LW Bogdanka.

Pracownicy naszego Uniwersytetu będą prowadzić na terenie Poleskiego Parku Narodowego dwa projekty badawcze. Zespół pod kierownictwem prof. Stanisława Chmiela zrealizuje projekt pt. „Wdrożenie systemu monitoringu hydrometeorologicznego do operacyjnego diagnozowania i zarządzania ekosystemami wodnymi PPN”. Z kolei naukowcy pod przewodnictwem prof. Pawła Buczyńskiego zbadają „Torfianki w Lesie Bagno jako siedliska wtórne i ostoje dla owadów związanych z torfowiskami przejściowymi i wysokimi w Poleskim Parku Narodowym. Inwentaryzacja, ewaluacja, ochrona”.

Katarzyna Skatecka

The Center for World University Rankings 2024

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej po raz kolejny znalazł się wśród uczelni sklasyfikowanych w światowym rankingu The Center for World University Rankings (CWUR).

W zestawieniu uzyskaliśmy 1619. lokatę wśród 20 966 światowych uczelni, dzięki czemu znaleźliśmy się w gronie 7,8% najlepszych uniwersytetów na świecie. UMCS został oceniony w obszarach dotyczących zatrudnienia oraz badań naukowych, gdzie zajął kolejno 1481. i 1548. miejsce. W rankingu ogólnopolskim uplasowaliśmy się na 30. pozycji.

CWUR wykorzystuje siedem wskaźników pogrupowanych w czterech tematycznych obszarach:

- poziom edukacji – mierzony liczbą absolwentów danej uczelni, którzy zdobyli ważne wyróżnienia akademickie w stosunku do wielkości uczelni (25%);
- zatrudnienie absolwentów – mierzone liczbą absolwentów uczelni, którzy zajmowali najwyższe stanowiska kierownicze w największych globalnych fir-

mach i przedsiębiorstwach w stosunku do wielkości uczelni (25%);

- jakość wydziałów w ramach jednostki – mierzona liczbą pracowników wydziałów, którzy zdobyli istotne wyróżnienia akademickie (10%);
- wyniki badań (40%): dorobek naukowy – mierzony całkowitą liczbą artykułów naukowych (10%); publikacje wysokiej jakości – mierzone liczbą artykułów naukowych wydanych w najlepszych czasopismach (10%); wpływ – mierzony liczbą artykułów badawczych pojawiających się w czasopismach o wysokim wpływie (10%); cytowania – mierzone liczbą cytowań w przywołanych powyżej czasopismach (10%).

CWUR to wiodąca organizacja konsultingowa zapewniająca doradztwo w zakresie polityki, analizy strategiczne i usługi konsultingowe dla rządów i uniwersytetów. Publikuje autorytatywne globalne rankingi uczelni znane z obiektywizmu, przejrzystości i spójności.

Centrum Współpracy Międzynarodowej

Międzynarodowy ranking RUR 2024

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej został sklasyfikowany w najnowszym rankingu RUR 2024 World University Ranking. Nasza Uczelnia zajęła 826. miejsce na świecie oraz 7. miejsce w Polsce, szczególnie jednak wyróżniła się w kilku kluczowych wskaźnikach.

Znaczny udział przychodów z badań naukowych w całkowitych przychodach Uniwersytetu (145. miejsce na 1100 uczelni) podkreśla naszą silną pozycję badawczą oraz zdolność do pozyskiwania środków na projekty badawcze ze źródeł zewnętrznych. Stabilność finansowa UMCS potwierdzona najlepszym wynikiem w kraju (globalnie pozycja 523) zapewnia solidne podstawy do dalszego rozwoju Uczelni oraz realizacji ambitnych projektów edukacyjnych i badawczych.

Wysoka liczba kadry akademickiej w stosunku do liczby studentów (293. miejsce) świadczy o indywidualnym podejściu do każdego studenta oraz zapewnia wysoki standard nauczania. Wysoki odsetek przyznawanych stopni magisterskich i doktorskich (295. miejsce) potwierdza jakość kształcenia na poziomie zaawansowanym i efektywność programów studiów.

UMCS po raz kolejny udowodnił swoją wysoką pozycję na arenie międzynarodowej, wyróżniając się w kategoriach związanych z kadrami akademickimi, przyznawanymi stopniami naukowymi oraz stabilnością finansową. To świadczy o zaangażowaniu Uczelni w zapewnianie najwyższej jakości kształcenia i prowadzenie innowacyjnych badań naukowych.

Centrum Współpracy Międzynarodowej

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

Jubileuszowa X Gala AKLAUD

24 maja na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa odbyła się jubileuszowa X Gala AKLAUD. Nagroda została ustanowiona w 2014 r. z inicjatywy prof. dr hab. Iwony Hofman z UMCS oraz prof. dr hab. Karola Klauze z KUL we współpracy z WSPA w trosce o wskazywanie wzorców osobowych wśród dziennikarzy prasy, radia, telewizji i nowych mediów regionu lubelskiego, którzy zachęcają młodych adeptów sztuki medialnej do twórczej kontynuacji pracy dla dobra społecznego. Obecnie w Kapitułę swoją reprezentację mają trzy uczelnie, tj. UMCS, KUL oraz Politechnika Lubelska.

Pierwszym laureatem nagrody został śp. red. Alojzy Leszek Gzella, a wśród kolejnych laureatów znaleźli się: red. Maria Brzezińska, red. Piotr Zdanowicz, red. Małgorzata Sawicka, red. Marek Skowronek, red. dr Bogusław Wróblewski, red. dr Katarzyna Michalak, red. dr Małgorzata Żurakowska. W tym roku nagrodę z rąk przewodniczącej Kapituły prof. Iwony Hofman odebrała red. prof. szt. film. dr hab. Natasza Ziółkowska-Kurczuk – dyplomowana reżyserka, scenarzystka i producentka filmowa, dziennikarka i wykładowczyni nauk akademicka, zatrudniona w Instytucie Nauk o Ko-

Archiwum TV UMCS

munikacji Społecznej i Mediach UMCS, a jednocześnie realizująca programy dla Telewizji Polskiej. Wśród tegorocznych nominowanych była także red. Anna Dąbrowska – od 1991 r. związana z TVP3 Lublin.

W 2015 r. Kapituła ustanowiła AKLAUD Młodych – nagrodę dla osób debiutujących w mediach, którzy wykazują się profesjonalizmem i rzetelnością. Wśród dotychczasowych laureatów są: red. dr Marcin Sanakiewicz, red. dr Ewa Bulisz, red. Martyna Podolska, red. dr Mateusz Kasiak, red. Łukasz Kucharski, red. Mariana Kril oraz red. Artur Siekaczyński. W 2024 r. nominowani byli red. Marcin Otto z TVP3 Lublin oraz red. Anna Kowalowa z Radia Lublin, a także audycja *Kwadrans młodych*. Kapituła w tym roku postawiła wyróżnić inicjatywę

studentów sześciu lubelskich uczelni, czyli Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Politechniki Lubelskiej, Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Przyrodniczego i Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji, którzy wspólnie realizują *Kwadrans akademicki* emitowany na antenie TVP3 Lublin. Materiały do programu przygotowują studenci z mediów akademickich pod redakcją dr Joanny Sosnowskiej – dziennikarki TVP i wykładowczyni w Instytucie Dziennikarstwa i Zarządzania KUL.

Gali towarzyszyła debata pt. „Zawód – dziennikarz”, w której udział wzięli: red. Dorota Grabowska, red. Ma-

teusz Orzechowski oraz red. dr Małgorzata Żurakowska. Dyskusję o kondycji współczesnych mediów oraz wymogach stawianych przed adeptami dziennikarstwa poprowadziła przewodnicząca Kapituły prof. Iwona Hofman.

Tegoroczną X Galę Akademickiego Lauru Dziennikarskiego wyróżniło odznaczenie nagrody AKLAUD Medalem Prezydenta Miasta Lublin. List gratulacyjny oraz medal przyjęła prof. Iwona Hofman z rąk Anny Augustyniak – zastępczyni prezydenta Lublina ds. społecznych.

Ewa Bulisz

Rozstrzygnięcie konkursów NCN – OPUS 26 i SONATA 19

Mamy przyjemność poinformować, że w ramach rozstrzygniętych edycji ogólnopolskich konkursów Narodowego Centrum Nauki (OPUS 26 i SONATA 19) środki w kwocie wynoszącej ponad 7,3 mln zł na realizację badań naukowych otrzymało 5 pracowników naszej Uczelni.

Laureatami konkursu OPUS 26 zostali:

- prof. dr hab. Anna Jarosz-Wilkołazka z Instytutu Nauk Biologicznych, która otrzymała środki w wysokości 559 360 zł na realizację projektu badawczego pt. „Metabolizm jednokomórkowych glonów w obecności bakteryjnych egzopolimerów i ich potencjał biodegradacyjny/bioakumulacyjny nowo pojawiających się zanieczyszczeń środowiska”;
- dr hab. Piotr Łuczkiwicz, prof. UMCS z Instytutu Archeologii, który otrzymał środki w wysokości 942 324 zł na wykonanie projektu badawczego pt. „Przemiany kulturowe na Niżu Polskim w III–I w. p.n.e. i ich synchronizacja ze światem celtyckim i śródziemnomorskim – problem chronologii absolutnej”;

- dr hab. Mariusz Barczak, prof. UMCS z Instytutu Nauk Chemicznych, który pozyskał środki w wysokości 1 999 575 zł na finansowanie projektu badawczego pt. „Materiały węglowe nowej generacji precyzyjnie domieszkowane siarką: synteza, charakterystyka i zastosowania”;
 - dr hab. Joanna Pyzel, prof. UMCS z Instytutu Archeologii, która zdobyła fundusze w wysokości 1 807 644 zł na realizację projektu badawczego pt. „Kultura na jedną nutę? Badanie społeczno-kulturowej różnorodności i dynamiki pierwszych społeczności rolniczych Kujaw poprzez produkcję i użytkowanie ceramiki”.
- Z kolei laureatem 19. edycji konkursu SONATA został dr Dimitrios Giannakoudakis z Instytutu Nauk Chemicznych, który pozyskał fundusze w wysokości 1 999 580 zł na realizację badań w ramach projektu pt. „Multifunkcjonalne porowate tkaniny węglowe domieszkowane nanokompozytami MOF jako materiały ochronne przed toksycznymi oparami”.

Wszystkim laureatom serdecznie gratulujemy!

Paweł Mazurek

NARODOWE CENTRUM NAUKI

UMCS w projekcie „Uczelnie Przyszłości”

13 maja zainicjowano partnerstwo i podpisano umowy na rzecz przygotowania i realizacji projektu pn. „Uczelnie Przyszłości”. Wspólnie z 12 uczelniami, które przeszły rygorystyczną procedurę naboru, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (będące liderem projektu) rozpoczyna nową erę w edukacji akademickiej.

Archiwum Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Podczas spotkania nasz Uniwersytet reprezentowali: prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak – prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką oraz Alicja Borzęcka-Szajner – dyrektor Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów.

12 uczelni zaangażowanych w tę inicjatywę to: Politechnika Poznańska, Politechnika Gdańska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Politechnika Śląska, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Politechnika Łódzka, Politechnika Warszawska, Uniwersytet Warszawski oraz Warszawski Uniwersytet Medyczny.

„Uczelnie Przyszłości” to projekt, który testuje nowe metody współpracy między uczelnią a środowiskiem społeczno-gospodarczym. Wśród jego celów można wymienić m.in.: rozwój kluczowych kompetencji studentów, poszerzenie oferty edukacyjnej, wzmocnienie kompetencji kadry akademickiej, stworzenie nowego modelu współpracy.

Aktualnie trwają prace nad przygotowaniem projektu. Będzie on realizowany w latach 2024–2028 przy wsparciu programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego.

*Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
Magdalena Wołoszyn-Mróż*

Naukowcy z UMCS w Radzie Programowej Kongresu Ekonomistów Polskich

Prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak – prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką oraz prof. dr hab. Maciej Bałtowski z Katedry Polityki Gospodarczej i Regionalnej zostali wybrani do Rady Programowej XI Kongresu Ekonomistów Polskich, który odbędzie się jesienią 2025 r. w Warszawie. Wydarzenie będzie połączone z obchodami jubileuszu 80-lecia Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego.

Celem KEP jest prezentacja najnowszych wyników badań naukowych, wymiana poglądów i doświadczeń ekonomistów reprezentujących środowiska naukow-

ców, praktyków, polityków i przedstawicieli różnych innych dyscyplin nauki.

Formuła organizowanych kongresów jest szeroka przede wszystkim po to, aby umożliwić udział w nich jak największej grupie uczestników (w tym również polskim ekonomistom przebywającym na stałe poza granicami kraju) oraz żeby stworzyć możliwość zaprezentowania poglądów i podjęcia dyskusji nad ważnymi problemami dla stanu i perspektyw rozwoju nauk ekonomicznych.

Magdalena Wołoszyn-Mróż

No i jesteśmy w Gdańsku...

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 30 kwietnia 2024 r. dostałem zaszczytu powołania do składu Rady Muzeum przy Narodowym Muzeum Morskim w Gdańsku. Kadencja trwa do 2 maja 2028 r.

To ogromne wyróżnienie dla lubelskiej archeologii, wynikające najpewniej z sukcesów międzynarodowych wystaw archeologicznych, zainteresowań odkryciami pojazdów żeglugi śródlądowej, koncepcji Laboratorium Historiae Gothorum i zaangażowania w badania ekspansji ludów północno-skandynawskich (germańskich) zapoczątkowanych morską wyprawą gockiego króla Beriga około początku naszej ery. Minister doszedł do wniosku, że potrafimy wspierać znakomity rozwój Muzeum i służyć zarówno dobrą radą, jak i kompetentną oceną poczynań tej placówki.

Z nieskrywanym zdumieniem przyjąłem autentyczny entuzjazm dyrekcji Narodowego Muzeum Morskiego dla mojej obecności w gronie znakomitych znawców problematyki marynistycznej, reprezentujących środowiska naukowe uczelni gdańskich oraz doświadczonych znawców/weteranów żeglugi polskiej. Zasiadłem w Radzie wraz z: prof. dr. kpt. ż. w. Danielem Dudą, dr. hab. Markiem Dzidą, dr. hab. Jackiem Friedrichen, Barbarą Frydrych, Weroniką Haustein, kmdr. Dariuszem Kolatorem, dr. inż. kpt. ż. w. Andrzejem Królikowskim, Julianem Franciszkiem Skelnikiem, dr. Fryderykiem Tomalą, Bogusławem Witkowskim i Władysławem Zawistowskim – legendami polskiej żeglugi (wśród nich są ambasadorowie honorowi Danii i Norwegii); ludźmi wpływającymi na polską obecność na akwenach morskich.

Narodowe Muzeum Morskie w Gdańsku zatrudnia 260 pracowników, w tym archeologów. Posiada kilka oddziałów związanych bądź to z jednostkami pływającymi, jak słynny SOŁDEK zacumowany na Motławie, bądź z instytucjami lądowymi (Muzeum samo w sobie czy świetny Ośrodek Kultury Morskiej) oraz inwestycjami na Pomorzu, z najbardziej spektakularnym muzeum podwodnego magazynu wraków w Łebie (a to już czysta archeologia). W gestii tej instytucji jest też symbol, autentyczny, miasta Gdańsk – żuraw nad Motławą, który właśnie przeszedł skomplikowaną renowację, oferując zwiedzającym kapitalną wystawę multimedialną o dziejach handlu w Gdańsku i nie tylko. Działalność naukowa, również na międzynarodowym forum naukowym, ściga się z kapitalnymi projektami wystawienniczymi: od

archeologii po historię, poprzez historię sztuki. Nie dziwi więc licząca 400 tys. publiczność i znakomite recenzje, pozwalające na prezentację gdańskich wystaw w innych muzeach. 14 czerwca otwarto wystawę z gatunku „top of the top” – „Ci którzy na statkach ruszyli na morze... Mistrzowie niderlandzkiego malarstwa marynistycznego XVII i XVIII w. w zbiorach polskich”. To pierwszy projekt tego rodzaju w historii polskiego muzealnictwa. Nie przebrzmiały też echa wystawy „100 lat polskiego żeglarstwa” (wzruszyłem się dokumentacją o żaglowcu ROZTOCZE), której rezonans wywołał potrzebę jej trwałej instytucjonalizacji, co będzie miało miejsce we Władysławowie. A to zaledwie wyjątek z listy niezwykłych aktywności.

Z pokorą przyjąłem powierzoną mi misję, doceniając przede wszystkim jej znaczenie dla oceny wartości mojego Instytutu i samego UMCS. Nie mam zamiaru być jednak biernym członkiem Rady albo zaledwie recenzentem funkcjonowania Narodowego Muzeum Morskiego. Uważam bowiem, że nasz projekt rejestracji znalezisk pojazdów żeglugi śródlądowej może być znakomitym suspensem naukowym dla strategii naukowej tej placówki. Uważam również, że z innej pozycji będziemy mogli, razem, dociekać ustaleń warunków dla żeglugi morskiej w pierwszych pięciu stuleciach po Chrystusie. Chcę również przekonać gdańskiego giganta do współpracy z Laboratorium Historiae Gothorum, instytucją, która jak żadna inna będzie łączyła „kulturę morską” ze śródlądową. Położona jest dokładnie w połowie drogi pomiędzy Bałtykiem i Morzem Czarnym, a jej misją jest przecież prezentowanie przemian kulturowych na tym szlaku. Siłą rzeczy lubelska archeologia będzie miała tutaj wiele do powiedzenia. Słowem to kolejna szansa dla pokazania jej wysokiej pozycji.

„Wisienka na torcie” mojej gdańskiej podróży czekała mnie w drodze powrotnej. W pociągu wpadłem nieoczekiwanie na znakomitość polskiego filmu, sceny i estrady – o międzynarodowej renomie – Joannę Kulig (niezapomniana *Zimna wojna*; czy świetna rola śpiewaczki jazzowej w serialu *The Eddy*). Jest ona zdeklarowaną fanką lubelskiej archeologii – podkreśla swój szacunek przede wszystkim dla profesjonalizmu naszych poczynań. Nasze sukcesy nie mogą, rzecz jasna, mierzyć się z sukcesami pani Joanny, ale mając takie wsparcie łatwiej będzie nam je osiągać. Skoro na archeologię spod znaku UMCS patrzą również takie oczy!

Andrzej Kokowski

Lekkoatleci z UMCS na Akademickich Mistrzostwach Polski

Jak co roku medali dla lekkoatletów na Akademickich Mistrzostwach Polski nie zabrakło. Reprezentanci UMCS zgarnęli m.in. sześć tytułów mistrzowskich, a trzy z nich to dzieło sztafet. Dla wielu zawodników był to ważny sprawdzian przed mistrzostwami kraju.

Do Białegostoku pojechała mocna reprezentacja, nie dziwi więc fakt, że wróciła z okazałym dorobkiem. Do finału na 100 m dotarło dwóch reprezentantów UMCS i obaj sięgnęli po medal. Zwyciężył Patryk Krupa (10.57), a podium uzupełnił Jakub Lempach (10.67). Mistrzowski bieg ma za sobą także Michał Sierocki, który triumfował na 110 m przez płotki (14.03). Walka o złoto była naprawdę zacięta, ponieważ linię mety przekroczył z zapasem zaledwie dwóch setnych sekundy.

„Cieszę się, że mogę biegać w lepszej stawce i od razu wygrywać. Mam nadzieję, że przez miesiąc, który pozostał do mistrzostw Polski, uda mi się solidnie potrenować, bez żadnych urazów i zbliżyć się do mojej życiowej formy

Patryk Krupa
i Jakub Lempach

– wyjaśnia Michał Sierocki, lekkoatleta UMCS.

W tym sezonie jednym z najszybszych zawodników w Polsce na 200 m jest Łukasz Żak. Choć nie pokazał pełni swoich możliwości, to i tak wystarczyło, aby sięgnął po srebro (21.36). Medal z tego samego kruszcu wywalczył Patryk Grzegorzewicz, ale na dystansie dwukrotnie dłuższym. Równie istotne jest to, że sukces okraślił rekordem życiowym, który od tej pory wynosi 46.39 sek. Dotychczasową życiówkę przebił także Oskar Gołębiowski, który zgarnął brąz na 400 m przez płotki (51.96 PB).

Kolejne konkurencje to następne medalowe sukcesy zawodników z Lublina. Michał Kitliński powtórzył swój ubiegłoroczny wyczyn i znów sięgnął po brąz na 800 m (1:51.82). Na najdłuższym z możliwych dystansów, czyli 3000 m, formą błysnął Szymon Żywko. Wywalczył mistrzostwo w kapitalnym stylu, a przy tym osiągnął swój najlepszy wynik w karierze (8:15.86 PB).

„Jestem z tego bardzo zadowolony i dumny, ponieważ ostatnio nie wszystko idzie po mojej myśli. Bieg był bardzo taktyczny, a z kilometra na kilometr coraz szybszy. Ostatni kilometr w okolicach 2:30, więc bardzo cieszy, że w tym biegu zająłem taką pozycję i mądrze go pobiegłem. Wracam do siebie i z niecierpliwością czekam na kolejne starty

– zapowiada Szymon Żywko.

W konkurencjach rzutowych jedyną zawodniczką na podium była Weronika Muszyńska. Dyskobolka z UMCS w najlepszej finałowej próbie uzyskała wynik 53.69 m, co dało jej srebro. Jest to jej kolejny rok z rzędu z tytułem wicemistrzyni w tej konkurencji.

Na mistrzostwach swoją obecność wyraźnie zaznaczyły lubelskie sztafety, które wywalczyły cztery medale, w tym aż trzy z najcenniejszego kruszcu:

- złoto 4 × 400 m mężczyzn: Mikołaj Kotyra, Bartosz Kitliński, Maciej Hołub, Patryk Grzegorzewicz (3:12.79 SB);
- brąz 4 × 400 m mężczyzn: Łukasz Mirosław Pyda, Karol Lesiczka, Jacek Skrzyszewski, Michał Kitliński (3:21.85);
- złoto 4 × 400 m kobiet: Weronika Taracha, Wiktoria Drozd, Patrycja Kapała, Agata Wasiluk (3:49.20);
- złoto 4 × 100 m mężczyzn: Jakub Lempach, Patryk Krupa, Hubert Kozelan, Jakub Chmiel (40.39 SB).

Rafał Małyś

Fot. Materiały klubowe AZS UMCS Lublin

Wydział Artystyczny

Sukcesy

Adrianna Wilewska, studentka kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, otrzymała nagrodę główną w kategorii Young Poland – Single w jubileuszowej XX edycji prestiżowego Ogólnopolskiego Konkursu Fotografii Reporterskiej Grand Press Photo 2024. Zwycięskie zdjęcie przedstawia zabawkowy samolot zawieszony na niebieskim suficie. Znajduje się w opuszczonym domu, gdzie zostały tylko pajęczyny, firanki i ta zabawka.

Wystawy

15 maja w Uniwersyteckiej Galerii Sztuki UMCS odbył się wernisaż wystawy Sebastiana Krzywaka pt. „Zim Zum”. Pojęcie „Zim Zum” pochodzi z kabały luriańskiej i można je przetłumaczyć jako „wycofanie się”. Termin służył do wyjaśnienia przebiegu stwarzania świata przez Boga. Według tej koncepcji Bóg, kreując świat, na moment wycofał się z tego procesu, otwierając pustą przestrzeń do tworzenia.

16 maja w przestrzeni galerii Tytonie.art odbył się wernisaż wystawy „Grafik Show”. Była to pierwsza wystawa pokazująca realizacje z zakresu grafiki projektowej studentek i studentów kierunku Graphic Arts. Na ścianach galerii zawisły projekty studentów z takich krajów jak: Azerbejdżan, Chiny, Turcja, Algieria, Czechy, Wietnam, Maroko, Ukraina, Iran. Wystawa była częścią wydarzenia pn. „Europejski Miesiąc Kreatywności”, realizowanego w ramach projektu „CreArt 3.0 – #stringing_together”.

Koncerty

7 maja w ACKiM UMCS Chatka Żaka odbył się koncert Big Bandu UMCS pod kierownictwem mgr. Adama Jarzmika pt. „Standards and Other Songs made in #jazzUMCS!”. Na scenie zaprezentowali się studenci kierunku jazz i muzyka estradowa. Podczas koncertu można było usłyszeć hity muzyki jazzowej, m.in. *Doxy*, *Cherokee* czy *Someday My Prince Will Come*. Nie zabrakło również utworów polskich artystów, m.in. *Wykidajło czas z repertuaru Zbigniewa Wodeckiego*. Wystąpili:

Joanna Skowyra, Zofia Neckar, Zuzanna Pastuszka, Adrian Litewka, Dmytro Bilokon, Michał Nazarenko, Piotr Szot, Emil Volkovicki, Rafał Piłatowski, Gabriel Cebryk, Jan Ziemnian, Dominik Krawiec, Mikołaj Kołodziejczyk, Jan Suski, Mateusz Zielony, Maciej Guzik. Aranżacje, opieka artystyczna: mgr Adam Jarzmik. Przygotowanie zespołu wokalnego: mgr Marcelina Gawron. Prowadzenie koncertu: Joanna Skowyra.

15 maja w Sali Kameralnej Instytutu Muzyki odbył się koncert studentów. Za kierownictwo artystyczne odpowiedzialne były: prof. dr hab. Urszula Bobryk i prof. dr hab. Elwira Śliwkiewicz-Cisak. Organizacja i prowadzenie koncertu: dr Marlena Rekiel-Zezula. Wystąpili: Katedra Pedagogiki Instrumentalnej i Teorii Muzyki, Katedra Chóralistyki i Kształcenia Wokalnego, Zespół Badawczy.

Wydarzenia

W dn. 4–12 maja odbyła się wycieczka naukowo-zabytkoznawcza do Paryża (a także Łodzi, Brukseli, Pragi i Wrocławia), zorganizowana dla studentów Instytutu Nauk o Kulturze i Wydziału Artystycznego przez dr. hab. Jerzego Żywickiego, prof. UMCS i dr. hab. Piotra Majewskiego, prof. UMCS.

Wydział Biologii i Biotechnologii

Doktoraty

Rada Naukowa Instytutu Nauk Biologicznych na posiedzeniu 22 maja nadała stopień doktora nauk biologicznych w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne mgr Natalii Kopik. Temat rozprawy doktorskiej: *Wyspecjalizowane rybosomy u sporulującej laseczki siennej Bacillus subtilis*. Promotor: dr hab. Agata Starosta, prof. IBB PAN (Instytut Biochemii i Biofizyki PAN w Warszawie). Recenzenci: dr hab. Kamilla Grzywacz, prof. ICHB (Instytut Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu), prof. dr hab. Dagmara Jakimowicz (Uniwersytet Wrocławski) i dr hab. Łukasz Łączmański (Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu).

Rada Naukowa Instytutu Nauk Biologicznych na posiedzeniu 22 maja nadała stopień doktora nauk biologicznych w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne mgr. Michałowi Sułkowi. Temat rozprawy doktorskiej: *Przebieg infekcji i modulacja humoralnych mechanizmów odpornościowych *Galleria mellonella* po zakażeniu bakteriami *Pseudomonas entomophila*. Identyfikacja nowych związków przeciwbakteryjnych*. Promotor: dr hab. Iwona Wojda, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Elżbieta Łopieńska-Biernat, prof. UWM (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), prof. dr hab. Jacek Międzobrodzki (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie) i dr hab. Joanna Nakonieczna, prof. UG (Uniwersytet Gdański).

Rada Naukowa Instytutu Nauk Biologicznych na posiedzeniu 22 maja nadała stopień doktora nauk biologicznych w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne mgr. Monice Sztandrze-Tymoczek. Temat rozprawy doktorskiej: *Biochemiczna charakterystyka oraz ocena potencjalnych właściwości alergizujących fitopatogennych grzybów mikroskopijnych w badaniu in vitro*. Promotor: prof. dr hab. Agnieszka Szuster-Ciesielska. Recenzenci: dr hab. Justyna Broniarczyk, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr hab. Paulina Czaplewska, prof. UG (Uniwersytet Gdański i Gdański Uniwersytet Medyczny) i prof. dr hab. Grażyna Korczak-Kowalska (Uniwersytet Warszawski).

Rada Naukowa Instytutu Nauk Biologicznych na posiedzeniu 22 maja nadała stopień doktora nauk biologicznych w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne mgr. Sylwii Wójcik-Mieszawskiej. Temat rozprawy doktorskiej: *Analiza działania frakcji polisacharydowo-proteinowej otrzymanej z płynu celomatycznego dżdżownicy *Dendrobaena veneta* na komórki grzyba *Candida albicans**. Promotor: prof. dr hab. Marta Fiołka. Recenzenci: dr hab. Anna Krasowska, prof. UWro (Uniwersytet Wrocławski), prof. dr hab. n. farm. Anna Malm (Uniwersytet Medyczny w Lublinie) i dr hab. Maciej Masyk, prof. KUL (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II).

Wydarzenia

Odbyły się kolejne spotkania w ramach inicjatywy Instytutu Nauk Biologicznych pt. „Naukowe 60 minut”.

7 maja dr Joanna Kud z Katedry Entomologii i Patologii Roślin Uniwersytetu w Arkansas zaprezentowała wykład pt. *Ukryty wróg: pasożytnicze nicienie roślin i ich złożone strategie infekcji*. Wykład patronatem objęli: Polskie Towarzystwo Mikrobiologów Oddział Lubelski, Polskie Towarzystwo Mykologiczne, Polskie Towarzystwo Genetyczne Oddział Lubelski, Polskie Towarzystwo Biochemiczne Oddział Lubelski, Polskie Towarzystwo Botaniczne Oddział Lubelski, Komisja Biotechnologii PAN Oddział w Lublinie, Lubelskie Towarzystwo Naukowe Wydział II Nauk Biologicznych. Natomiast gościem spotkania z 8 maja był prof. Adriano Sofo (Department of European and Mediterranean Cultures: Architecture, Environment, Cultural Heritage, University of Basilicata), który wygłosił wykład pt. *Interaction between beneficial microorganisms and plants in agroecosystems: effects on plant growth and soil fertility*.

W dn. 21–26 maja Wydział włączył się w akcję promocyjną pod hasłem „(O)twórz UMCS!”. Głównym wydarzeniem związanym z tym tygodniem był Dzień Biologa i Biotechnologa, który odbył się 21 maja. WBiB odwiedzili wówczas maturzyści zainteresowani studiami na kierunku biologia lub biotechnologia oraz uczniowie młodszych klas szkół średnich z Lublina i okolic, którzy rozwijają swoje zainteresowania i zaczynają powoli myśleć o dalszej edukacji (łącznie około 130 osób, w tym uczniowie LO Paderewski, III LO im. Unii Lubelskiej w Lublinie, Lubelskiej Szkoły Realnej, I LO im. ONZ w Biłgoraju, VI LO im. Jana Kochanowskiego w Radomiu oraz Powiatowego Centrum Edukacji Zawodowej w Świdniku). Goście mogli poznać od kuchni wydziałowe laboratoria, pracownie, udać się na spacer po Ogrodzie Ziołowym, wziąć udział w przygotowanych przez pracowników i studentów warsztatach i zwiedzić Muzeum Zoologiczne. Poznali także niektóre koła naukowe.

23 maja w Galerii pod Palmą odbył się Instytutowy Dzień Doktoranta. Studenci III i IV roku Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Przyrodniczych przedstawili wszystkim obecnym wyniki swoich badań. Wydarzenie było doskonałą okazją nie tylko do zapoznania się z wynikami pracy doktorantów, ale również do wymiany doświadczeń między młodymi ba-

daczami rozpoczynającymi karierę naukową oraz pracownikami naukowymi z większym doświadczeniem. Również studenci mogli porozmawiać ze starszymi kolegami i zaczerpnąć inspiracji do realizowania naukowych pasji.

24 maja po raz kolejny odbył się Dzień Roślin w ramach międzynarodowej akcji Fascination of Plants Day. Wydarzenie, w którym wzięli udział uczniowie V LO im. Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie, rozpoczęło się od posadzenia drzewa upamiętniającego 80-lecie powstania UMCS. Buk w odmianie *Purpurea Tricolor* został posadzony przez prof. dr. hab. Zbigniewa Pastuszaka, prorektora ds. rozwoju i współpracy z gospodarką. Następnie wykład pt. *Na układy nie ma rady – kwiaty a owady* wygłosił Konrad Czepiński, student II roku biologii medycznej. Po wykładzie uczniowie wzięli udział w czterech warsztatach naukowych przygotowanych przez pracowników Katedry Botaniki, Mykologii i Ekologii, Katedry Biologii Komórki oraz studentów z Kół Naukowych – APIS i Fitochemików. Wyjątkową atrakcją był fitocrossing, czyli wymiana roślin. Dzięki partnerom wydarzenia: sklepowi OBI, Oddziałowi Lubelskiemu Polskiego Towarzystwa Botanicznego oraz Zarządowi Uczelnianemu Samorządu Studentów UMCS do uczniów V LO w Lublinie, studentów i pracowników Wydziału trafiło wiele pięknych roślin. Ich dystrybucją zajmowali się studenci z SKNB Fitochemików.

Sukcesy

Dr Victoriia Paientko została nominowana do tytułu Osobowość Roku 2023 w kategorii Nauka, nadawanego przez Kolegium Redakcyjne „Kuriera Lubelskiego”. W 2023 r. dr Paientko (wówczas doktorantka) wraz z dr hab. Ewą Skwarek, prof. UMCS z Katedry Radiochemii i Chemii Środowiskowej stworzyły innowacyjną pastę do zębów, która została wyróżniona brązowym medalem podczas wystawy International Invention and Technology Exhibition Inno Wings 2023.

Konferencje

Prof. dr hab. Patryk Oleszczuk z Katedry Radiochemii i Chemii Środowiskowej w dn. 5–9 maja wziął udział w międzynarodowej konferencji naukowej 34th Annual Meeting of The Society of Environmental Toxicology and Chemistry – Europe (SETAC Europe 2024) w Sewilli w Hiszpanii. W trakcie konferencji przedstawił poster pt. „Effect of carbon nanoparticles ozonation on their properties and affinity to emerging contaminants”.

Wyjazdy

W dn. 27 kwietnia – 19 maja dr hab. Mariusz Barczak, prof. UMCS przebywał w The City College of New York (USA), gdzie prowadził prace badawcze dotyczące charakterystyki hierarchicznie uporządkowanych nano-kompozytowych hydrożeli.

W dn. 14–22 maja dr Weronika Sofińska-Chmiel, dr inż. Urszula Maciołek oraz dr hab. Konrad Terpiłowski, prof. UMCS przebywali w Uniwersytecie w Vigo (Hiszpania), gdzie prowadzili zajęcia dydaktyczne w ramach programu Erasmus+.

Sukcesy

Dr Anna Tatarczak, dr Monika Ratajczyk i dr hab. Agnieszka Karman, prof. UMCS zostały laureatkami konkursu „Staż za miedzą”.

Konferencje

16 maja odbyło się kolejne seminarium naukowe „Ukraina a UE – wyzwania i perspektywy” Instytutu Ekonomii i Finansów, zorganizowane we współpracy z Katedrą Ekonomii Łuckiego Narodowego Uniwersytetu Technicznego w Łucku w ramach projektu „Eurizon ID 829: Structural transformation of the economy of the Polish-Ukrainian borderlands as a response to common challenges of security, green, digital and intellectual transition”. W seminarium jako prelegenci wzięli udział: prof. dr hab. Walenty Baluk (Centrum Europy

Wschodniej, Katedra Bezpieczeństwa Międzynarodowego); dr hab. Piotr Kozarzewski, prof. UMCS (Katedra Polityki Gospodarczej i Regionalnej); prof. dr hab. Andrzej Miszczuk (Katedra Polityki Gospodarczej i Regionalnej); dr hab. Paweł Pasierbiak, prof. UMCS (Katedra Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej); dr hab. Piotr Witkowski, prof. UMCS (Katedra Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej) oraz prof. Oleksandr Shubalyi (Katedra Ekonomii Łuckiego Narodowego Uniwersytetu Technicznego). Moderatorem spotkania był prof. Andrzej Miszczuk.

Wydarzenia

9 maja wykład dla studentów Wydziału pt. *LinkedIn – kolejne social medium czy coś więcej. Jak świadomie kształtować swój wizerunek na rynku pracy za pomocą platformy* przeprowadzili pracownicy firmy VISTRA.

10 maja odbył się II etap XI Międzyuczelnianego Konkursu Wiedzy z Rachunkowości dla Studentów, współorganizowanego przez Wydział Ekonomiczny UMCS oraz Wydział Nauk Społecznych KUL. Finalistki zmierzyły się z zadaniem pisemnym oraz z pytaniami ustnymi. Komisja Konkursowa w składzie: dr Małgorzata Kamieniecka, prof. UMCS (przewodnicząca), dr Agnieszka Nóżka, dr Anna Spoz oraz Monika Kaliszuk wyłoniła laureatki. I miejsce: Michalina Jarosz, II miejsce: Izabela Ziembovicz, III miejsce: Paulina Tomczyk. Wszystkie zwyciężczynie to studentki kierunku finanse i rachunkowość na WE. Laureatki otrzymały atrakcyjne nagrody, w tym laptop (I miejsce), vouchery na Kurs dla kandydatów na specjalistę ds. rachunkowości (samodzielnego księgowego) oraz książki, których fundatorem było Stowarzyszenie Księgowych w Polsce Oddział Okręgowy w Lublinie.

13 maja wykład pt. *New Era of U.S. and the EU Protectionism for Economic Security in Changing Global Order: How Will It Affect East Asia?* wygłosił prof. Sang Chul Park.

Studenci II roku II stopnia ekonomii (specjalność systemy ekonomiczne) 14 maja uczestniczyli w wykładzie Bartosza Marczyka, wiceprezesa Polskiego Funduszu Rozwoju. Prelegent opowiedział o swoich doświadczeniach zawodowych na styku państwa i gospodarki. Opisał m.in. proces tworzenia i wdrażania programu Rodzina 500+, Pracowniczych Planów Kapitałowych oraz

Tarcz Finansowych PFR, mających łagodzić ekonomiczne negatywne skutki pandemii COVID-19.

16 maja odbyło się uroczyste odsłonięcie kolejnych tablic z logotypami partnerów Wydziału: Stowarzyszenia Księgowych w Polsce Oddział Okręgowy w Lublinie oraz DORADCA Sp. z o.o.

27 maja wykład pt. *Dokumenty elektroniczne, elektroniczna obsługa biznesu* dla studentów analityki gospodarczej wygłosili pracownicy firmy Infinite Sp. z o.o. Omówili praktyczne aspekty elektronicznej dokumentacji oraz efektywne zarządzanie procesami biznesowymi przy użyciu nowoczesnych technologii. Po spotkaniu przedstawiciele firmy spotkali się z dziekanem WE dr hab. Mariuszem Kicią, prof. UMCS, aby porozmawiać o możliwościach realizacji praktyk przez studentów.

Goście

8 maja na Wydziale gościła prof. Tamar Dolidze z Batumi State Maritime Academy w Gruzji. Podczas spotkania z prodziekan ds. jakości kształcenia dr Anną Tarczak omówiła m.in. potencjalne obszary współpracy dydaktycznej między Wydziałem Ekonomicznym a Batumi State Maritime Academy oraz możliwości organizacji krótkookresowych pobytów dydaktycznych dla nauczycieli akademickich.

15 maja na Wydziale gościli uczestnicy HR Lublin Mastermind, cyklicznych spotkań lubelskiego środowiska HR, które organizuje firma Gi Group. Była to okazja do dyskusji o trendach na rynku pracy, a także o kooperacji Wydziału Ekonomicznego i biznesu z menedżerami HR z firm: Herbapol, Leonardo Logistics, Lubella i KOSTAL.

W dn. 20–24 maja na Wydziale gościł prof. Oleh Karyy z Uniwersytetu Narodowego Politechniki Lwowskiej. W ramach wizyty prowadził zajęcia ze studentami zarządzania oraz spotkał się z pracownikami Katedry Marketingu. Podczas drugiego ze spotkań omówiono możliwości współpracy badawczej oraz starań o wspólne projekty finansowane z różnych źródeł.

Wyjazdy

W dn. 20–24 maja mgr Agnieszka Gryglicka i mgr Monika Nóżka wzięły udział w Staff Weeku na Uniwer-

sytecie Masaryka w Brnie. Tydzień Szkolenia Kadr został zorganizowany przez Středisko Teiresiás. Celem wizyty było poznanie praktyk związanych ze wsparciem osób ze specjalnymi potrzebami. Wyjazd odbył się w ramach programu Erasmus+ dla pracowników administracyjnych.

Współpraca

Wraz z końcem kwietnia dziekan dr hab. Mariusz Kicia, prof. UMCS razem z Wiktorem Doktorem, CEO Pro Progressio podpisali w Warszawie porozumienie o współpracy pomiędzy Wydziałem i Pro Progressio. Dzięki temu WE zyskał patronat dla specjalności Business Sector Services, oferowanej na studiach II stopnia na kierunku ekonomia.

Wydział Filologiczny

Konferencje

W dn. 17–18 maja dr hab. Joanna Pędzisz, prof. UMCS (Katedra Lingwistyki Stosowanej), dr hab. Anna Pastuszka i dr Karolina Miłosz (Katedra Germanistyki) wzięły udział z referatami w międzynarodowej konferencji „Germanistik und geisteswissenschaftliche Forschung(en) – aktuelle und zukünftige Herausforderungen”, zorganizowanej przez Instytut Literaturoznawstwa i Instytut Językoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego. Obrady odbyły się w Katowicach i Sosnowcu.

W dn. 22–23 maja odbyła się w formule online międzynarodowa konferencja naukowa dotycząca tłumaczeń specjalistycznych pt. „II Simposio Internacional de Traducción e Interpretación Especializadas”, zorganizowana przez dr. hab. Piotra Sorbeta i dr Véronicę Del Valle Cabela z Katedry Hispansistyki. W wydarzeniu, objętym patronatem honorowym przez Ambasadę Królestwa Hiszpanii i Ambasadę Republiki Argentynskiej, wzięli udział naukowcy z czterech kontynentów.

Wydarzenia

13 maja odbyło się spotkanie autorskie z Paulem Bokowskim, niemieckim pisarzem o polskich korzeniach.

Autor czytał fragmenty swojej debiutanckiej powieści *Schlesenburg*, wydanej w 2022 r. Nie jest jednak debiutantem na scenie literackiej – ukazały się już trzy tomy jego krótkiej prozy: *Hauptsache nichts mit Menschen* (2012), *Alleine ist man weniger zusammen* (2015) i *Bitte, nehmen Sie meine Hand da weg* (2019). Urodzony w Moguncji w 1982 r. Bokowski w autofikcjonalnej powieści *Schlesenburg* opowiada o dorastaniu w bloku komunalnym zamieszkanym głównie przez rodziny imigranckie, socjalizacji szkolnej i rówieśniczej oraz wychowaniu przez pochodzących z Górnego i Dolnego Śląska rodziców. W trakcie spotkania mówił o swoich korzeniach, trudnej integracji pokolenia rodziców, niedostatecznej znajomości języka polskiego oraz literackich i kabaretowych inspiracjach. Autor gościł na Wydziale na zaproszenie Katedry Germanistyki i Deutscher Akademischer Austauschdienst. Spotkanie prowadziła dr hab. Jolanta Pacyniak, prof. UMCS.

21 maja na zaproszenie Katedry Portugalistyki im. Luisa Lindleya Cintry oraz Centrum Języka Portugalskiego/Camões w Lublinie odbył się wykład prof. Cristiny Flores z Uniwersytetu w Minho pt. *Dwujęzyczność i zmiany językowe: dane dotyczące j. portugalskiego*.

27 maja prof. Stephen Farnsworth, wykładowca University of Mary Washington i Uniwersytetu Warszawskiego, wygłosił wykład pt. *The State of Presidential Election*. Prelekcję zorganizowało Centrum Studiów Amerykanistycznych UMCS.

Wydział Filozofii i Socjologii

Konferencje

W dn. 15–16 maja odbyła się (online) międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Value Plurality and Relativism / Wielość wartości i relatywizm”, zorganizowana przez Katedrę Historii Filozofii i Filozofii Porównawczej oraz czasopismo „Kultura i Wartości”. Była to już trzecia konferencja w ramach cyklu „Contemporary Challenges and Values / Współczesne wyzwania i wartości”. Jego inicjatorem i przewodniczącym jest

dr hab. Leszek Kopciuch, prof. UMCS. W organizacji tegorocznej edycji wydarzenia wziął udział także dr hab. Tomasz Stefaniuk z Katedry Historii Filozofii i Filozofii Porównawczej. Kontynuowano refleksję nad związkami zachodzącymi między współczesnymi wyzwaniem teoretycznymi i praktycznymi a wartościami, które pojawiają się zarówno w wartościowaniach jednostkowych i społecznych, jak i w ujęciach teoretycznych. Dyskusje uczestników koncentrowały się w szczególności na problematyce wielości i relatywności wartości. Podobnie jak w poprzednich edycjach w konferencji uczestniczyli przedstawiciele 11 zagranicznych i 10 krajowych ośrodków naukowych. W tym roku, obok Polski, reprezentowane były takie kraje jak: Włochy, Estonia, Brazylia, Hiszpania, Niemcy, Ukraina, Maroko.

Wydział Historii i Archeologii

Sukcesy

Student Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Sztuki Jarosław Buniowski, którego opiekunem naukowym jest prof. dr hab. Grzegorz Jawor, weźmie udział w stażu naukowym (lipiec–sierpień 2024 r.) w Uniwersytecie Komeńskiego w Bratysławie, ufundowanym przez Narodowy Program Stypendialny Republiki Słowackiej. Ponadto J. Buniowski otrzymał prestiżowe stypendium Rumuńskiego Instytutu Kultury dla młodych zagranicznych naukowców, w ramach którego wyjedzie do Instytutu Historii George Barițiu Akademii Rumuńskiej w Kluż-Napoce. Tym samym znalazł się wśród trzech badaczy z całego świata, którym przyznano tę nagrodę w 2024 r. Odbędzie 3-miesięczny staż w historycznej stolicy Siedmiogrodu, co pozwoli mu efektywnie kontynuować badania nad kontaktami ziem polskich z Maramureszem od XIV do XVI w.

Ekspertyzy dr. hab. Tomisława Giergiela i dr. hab. Marka Konstankiewicza, prof. UMCS z Katedry Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii udostępnione na stronie Centrum Archiwistyki Społecznej posłużyły jako materiał źródłowy do opracowania *Strategii wzmacniania trwałości zbiorów społecznych*. Archiwa społeczne to or-

ganizacje lub grupy nieformalne, które gromadzą i udostępniają cenne materiały do dziejów lokalnych i środowiskowych społeczności (m.in. spuścizny archiwalne poszczególnych osób, fotografie, dokumenty życia społecznego). Funkcjonują dzięki zaangażowaniu społeczników, poświęcających własną pracę i środki na ich działanie.

Wydarzenia

24 kwietnia w Przystanku Historia IPN im. Janusza Kurtyki w Warszawie odbyła się promocja książki pt. *Czerwoni katolicy. Polityczne i ideowe drogi Jana Frankowskiego (1912–1976) i Konstantego Łubieńskiego (1910–1977)*, autorstwa dr. Ariela Orzełka, adiunkta w Instytucie Historii. Rozmowę z autorem przeprowadził red. Rafał Dudkiewicz z Polskiego Radia, a w spotkaniu wziął udział m.in. red. Andrzej W. Kaczorowski, wieloletni dziennikarz, historyk i równocześnie znajomy wielu postaci występujących na kartach publikacji.

W dn. 13–17 maja odbyła się kolejna wycieczka programowa studentów II roku historii. Jej trasa tym razem przebiegała po historycznej Małopolsce oraz po słowackim Spiszu. Studenci, wcześniej merytorycznie przygotowani, mieli okazję zwiedzić m.in. staropolskie fortyfikacje i zamki w Ujeździe (Krzyżtopór), Szydłowie (tzw. polskie Carcassonne), Niepołomicach i Niedzicy; następnie kościoły w Opatowie, Dębnie Podhalańskim i Bieczu. Niewątpliwą atrakcją były także Muzea: Lotnictwa w Krakowie, Drogownictwa w Szczucinie i Fonografii w Niepołomicach, a także Skansen Archeologiczny „Karpacka Troja” w Trzciny koło Jasła. Na Słowacji zwiedzili natomiast: Lewoczę, Kieżmark, Lubowłę oraz ruiny monumentalnego zamku Spiski Hrad. Atrakcyjna pięciodniowa eskapada, wynikająca z programu studiów, była możliwa dzięki funduszom władz Wydziału Historii i Archeologii. Opiekunami wyjazdu byli: dr hab. Mariusz Bartnicki i dr hab. Wiesław Bondyra, prof. UMCS.

22 maja członkowie Koła Naukowego Studentów Krajoznawców zorganizowali spotkanie pt. „Moja Hiszpania”. Uczestnicy wysłuchali interesujących opowieści na temat doświadczeń studentów, członków Koła związanych z tym krajem. Ponadto zapoznali się ze szczegółami dotyczącymi organizacji takiego wyjazdu oraz zagłębili w bogatą historię regionu, jego wieloletnią

tradycję i kulturę. Skosztowali również tradycyjnych przysmaków z tego zakątka świata.

23 maja Katedra Antropologii Przekazu Historycznego zorganizowała spotkanie w języku angielskim, którego gościem był prof. Pedro Martínez García z Universidad Rey Juan Carlos w Madrycie. Profesor wygłosił wykład pt. *Jewish communities in late medieval Spain: The „Sephardic” diaspora*.

23 maja odbyło się spotkanie z funkcjonariuszami Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego: płk. Adamem Gwiazdowiczem i kpt. Magdaleną Jastrzębską. Rozmowa toczyła się wokół profilaktyki kontrwywiadowczej, zadań realizowanych przez Agencję oraz kompetencji niezbędnych w pracy i poszczególnych ścieżkach kariery w ABW.

Publikacje

Nakładem Wydawnictwa UMCS ukazała się monografia wieloautorska pt. *Województwo bełskie (1462–1772). Społeczeństwo, polityka, gospodarka, kultura* (red. Kamil Jakimowicz, Lublin 2024, ss. 315). Publikacja składa się z 16 tekstów, a wśród autorów znaleźli się pracownicy Katedry Historii XVI–XIX w. i Europy Wschodniej: prof. dr hab. Leszek Wierzbicki, dr hab. Wiesław Bondyra, prof. UMCS, dr Kamil Jakimowicz oraz emerytowany prof. dr hab. Henryk Gmiterek. Monografia jest pokłosiem konferencji naukowej zorganizowanej przez Instytut Historii UMCS oraz miasto i gminę Narol w dn. 7–8 lipca 2022 r. Przypadły wówczas trzy rocznice: 560-lecie powstania województwa bełskiego, 350-lecie zwycięstwa hetmana Jana Sobieskiego pod Narołem nad jednym z czambułów tatarskich oraz 250-lecie wejścia wojsk austriackich na teren województwa bełskiego.

Nakładem Wydawnictwa Peter Lang ukazała się angielska edycja monografii dr hab. Anny Ziębińskiej-Witek, prof. UMCS pt. *Muzealizacja komunizmu w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej* (tytuł przekładu *Musealisation of Communism in Poland and East Central Europe*). Publikacja stanowi efekt badań prowadzonych w latach 2014–2018 w muzeach historycznych Europy Środkowo-Wschodniej. Głównym jej celem jest weryfikacja tezy o istnieniu ponadnarodowej pamięci zbiorowej w społeczeństwach zjednoczonych wspólnym doświadczeniem totalitaryzmu. Tłumaczenie i wydanie monografii zostało

sfinansowane z grantu Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, projekt nr NPRH/U21/SP/494821/2021/10.

W Wydawnictwie UMCS ukazała się książka dr. hab. Mariusza Mazura, prof. UMCS pt. *Nauka w epoce postprawdy. Warsztat naukowy historyka w kontekście prób reinterpretacji postaci Romualda Rajsza „Burego”*. Publikacja została wydana w serii Instytutu Historii: „Specimina Instituti Historiae Universitatis Mariae Curie-Skłodowska”.

Nakładem Ośrodka Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” w Radomiu ukazała się książka pracownika Katedry Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii dr. hab. Tomisława Giergiela pt. *Herb Radomia w świetle nowych badań*. Zawiera ona studium historyczno-heraldyczne herbu Radomia oraz projekt systemu znaków i symboli samorządowych tego miasta. Książka została wydana w ramach zadania publicznego finansowanego ze środków Gminy Miasta Radomia.

Nakładem Towarzystwa Nauki i Kultury „Libra” ukazała się książka pt. *Nad Bugiem we Włodawie. Historyczny i kulturowy portret miasta i mikroregionu*, pod redakcją dr hab. Małgorzaty Kołacz-Chmiel i dr Renaty Lesiakowskiej. Publikacja powstała w ramach umowy zawartej pomiędzy Instytutem Historii UMCS a Urzędem Miasta we Włodawie. W książce czytelnik znajdzie 8 artykułów naukowych dotyczących historii Włodawy i jej okolic. Ich autorami są osoby, w których zainteresowaniach badawczych mieści się problematyka historii wschodniego pogranicza ziem polskich. Zamieszczono tu teksty ukazujące skomplikowane stosunki polityczne, etniczne i wyznaniowe badanego regionu, dzieje właścicieli poszczególnych dóbr, a także informacje o życiu codziennym ludności. Publikacja w całości dostępna jest online na stronach wydawnictwa: <http://tonik-libra.pl/>.

Wydział Matematyki,
Fizyki i Informatyki

Doktoraty

21 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr inż. Magdaleny Goździuk-Gontarz pt. *Pozyt*

w *nanoobjętościach polimerów*, napisanej pod kierunkiem dr hab. Bożeny Zgardzińskiej, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Ewa Dryzek, prof. IFJ PAN (Instytut Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego PAN w Krakowie), prof. dr hab. Elżbieta Jartych (Politechnika Lubelska) i dr hab. Rafał Idczak, prof. UWro (Uniwersytet Wrocławski). Rada Naukowa Instytutu Fizyki na posiedzeniu 27 maja podjęła uchwałę o nadaniu mgr inż. Magdalenie Goździuk-Gontarz stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki fizyczne.

Wydarzenia

22 maja w Instytucie Informatyki odbyła się uroczysta inauguracja działalności Otwartego Koła Olimpijskiego z Lingwistyki Matematycznej. W wydarzeniu wzięły udział dziekan Wydziału dr hab. Monika Budzyńska, prof. UMCS oraz prodziekan dr hab. Beata Bylina, prof. UMCS. Zajęcia dla młodzieży prowadzi dr hab. Jarosław Bylina, prof. UMCS, zastępca dyrektora Instytutu Informatyki oraz kierownik Katedry Cyberbezpieczeństwa i Lingwistyki Komputerowej.

Goście

Instytut Matematyki, w ramach nawiązanej współpracy w dziedzinie szkolnictwa wyższego, nauki i kultury, a także zwiększenia efektywności pracy edukacyjnej i badawczej pomiędzy Kazachskim Narodowym Uniwersytetem Kształcenia Nauczycieli Kobiet a Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej, w dn. 20 maja – 4 czerwca gościł cztery doktorantki objęte programem edukacyjnym Matematyka.

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Doktoraty

22 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Kamili Frydrych. Temat pracy: *Uwarunkowania przekształceń rzeźby wybrzeży paraglacialnych Recherchefforden (Spitsbergen) po małej epoce lodowej*. Promotor: dr hab. Jan Rodzik, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Ireneusz Sobota, prof. UMK (Uniwersytet Mi-

kołaja Kopernika w Toruniu), dr hab. Mateusz Strzelecki, prof. UWro (Uniwersytet Wrocławski) i prof. dr hab. Wiesław Ziaja (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie). Rada Naukowa Instytutu Nauk o Ziemi i Środowisku na posiedzeniu 22 maja nadała stopień doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku mgr Kamili Frydrych.

Sukcesy

Podczas IV Akademii Kartografii i Geoinformatyki, która odbyła się w dn. 22–24 maja we Wrocławiu, dr hab. Jerzy Mościbroda, emerytowany profesor UMCS został uhonorowany medalem Stowarzyszenia Kartografów Polskich im. prof. Andrzeja Makowskiego za wybitny wkład w rozwój metod kartografii społeczno-ekonomicznej, interpolacji i kartografii komputerowej. Dodatkowo ostatniego dnia obrad ogłoszono wyniki konkursu na Internetową Mapę Roku 2024 organizowanego przez Stowarzyszenie Kartografów Polskich – w kategorii repozytorium cyfrowe organizatorzy przyznali wyróżnienie projektowi „Kształtowanie granic niepodległej Polski w świetle dokumentów kartograficznych” (granicniepodleglej.edu.pl) autorstwa zespołu Katedry Geomatyki i Kartografii UMCS.

W trakcie Walnego Zebrania Delegatów Polskiego Towarzystwa Geograficznego, które odbyło się 10 maja w Sosnowcu, dr hab. Jan Rodzik, prof. UMCS z Instytutu Nauk o Ziemi i Środowisku otrzymał prestiżowe wyróżnienie członka honorowego PTG. Wyróżnienie to stanowi uznanie dla jego wybitnych osiągnięć naukowych oraz nieocenionego wkładu w działalność Towarzystwa.

Wydarzenia

W maju odbyły się ostatnie w tym semestrze spotkania Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Geograficznego, podczas których wygłoszono ciekawe prelekcje: 9 maja – *Picos de Europa i Ordesa – Parki Narodowe w Hiszpanii* (dr n. med. Mariusz Piotrowski), 16 maja – *Oksytańskie wędrówki* (mgr Alina Lewicka-Strzok) i 25 maja – *Nadwiślańskie skarby między Puławami a Powsinem – wprowadzenie do seminarium terenowego* (dr hab. Przemysław Mroczek, prof. UMCS).

W ramach Programu Szkół Partnerskich w maju wykładowcy i studenci WNoZiGP przeprowadzili kilka zajęć.

Dla LO im. Kazimierza Wielkiego w Lublinie zajęcia przygotowali: dr hab. Przemysław Mroczek, prof. UMCS („Epoka plastiku), dr Joanna Szczęsna („Skąd się wzięły wyspy na świecie?”), dr hab. Małgorzata Flaga („Pielgrzymki w wybranych religiach świata”, „Prześladowania religijne na świecie”), prof. dr hab. Wojciech Zgłobicki („Superwulkany”, „Islandia – kraina ognia i lodu”). Dla II LO im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Świdniku dr Renata Krukowska zorganizowała spotkanie ze studentami kierunku Tourism Management (z RPA i Birmy), a także ze studentami z Portugalii przebywającymi na Wydziale w ramach programu Erasmus+. Uczniowie ze Świdnika wysłuchali też wykładu dr Joanny Szczęsnej *O czym turysta wiedzieć powinien, zanim wybierze się w podróż?* Tego samego wykładu wysłuchała młodzież z ZSE im. A. i J. Vetterów w Lublinie. Z kolei dla uczniów ZS nr 12 w Lublinie, z okazji Tygodnia Nauk Przyrodniczych, warsztaty przeprowadziło Studenckie Koło Naukowe Planistów „SmartCity” oraz Studenckie Koło Naukowe Turystyki i Rekreacji „Globtroter”.

Goście

27 maja na Wydziale gościli wykładowcy języka angielskiego z Uniwersytetu w Murcji: Alfredo Sancho Caravaca i Manuel Rosendo Guerrero. Uczestniczyli w zajęciach z języka angielskiego dla studentów I roku II stopnia turystyki i rekreacji prowadzonych przez mgr Dorotę Gibkę, gdzie opowiedzieli o nauce i poświęcaniu znajomości języka na swoim Uniwersytecie oraz możliwościach nauki dla studentów obcojęzycznych. W trakcie spotkania z dziekan dr Jolantą Rodzoś, prof. UMCS rozmawiali o perspektywach na międzyuczelnianą wymianę międzynarodową oraz specyfice nauczania języków obcych w kontekście akademickim.

Naukowcy w mediach

W mediach pojawił się komentarz ekspercki dr Agnieszki Krzyżewskiej (Katedra Hydrologii i Klimatologii) pt. *Od upałów do przymrozków: (nie)typowa wiosna okiem klimatologa*. Wypowiedź zamieścił m.in. portal Lublin112.pl.

14 maja, w związku z akcją „(O)twórz UMCS!” oraz zbliżającą się maturą z geografii, w porannym programie *To dobry dzień* w TVP3 Lublin wystąpiła dziekan dr Jolanta Rodzoś, prof. UMCS.

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Wydarzenia

23 maja w Instytucie Pedagogiki odbyło się kolejne spotkanie naukowe z cyklu „Czwartki Badawcze”, którego gościem była prof. dr hab. Ewa Filipiak z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Wygłosiła wykład pt. *Spoteczno-kulturowe podejście do rozwoju i edukacji. Paradygmat – kategorie badawcze – tropy epistemologiczno-metodologiczne. Projekty badań*. Wnikliwie zaprezentowała swoją drogę badawczą związaną z weryfikowaniem tez zawartych w teorii rozwoju Lwa Siemionowicza Wygotskiego oraz Jerome’a Brunera. Ukazywała różnorodność możliwości analiz edukacji jako czynnika rozwoju jednostki, w tym jej zdolności uczenia się. Akcentowała znaczenie czynników socjokulturowych zawartych w obu podejściach teoretycznych. Wykład spotkał się z dużym zainteresowaniem pracowników i doktorantów, był bodźcem do długiej dyskusji i wymiany doświadczeń w zakresie badań z wykorzystaniem założeń koncepcyjnych L. S. Wygotskiego.

Współpraca

22 maja Wydział zawarł dwie umowy o współpracy z: Przedsiębiorstwem Integracyjnym nr 5 im. Doroty Gellner w Świdniku oraz Fundacją Szczęśliwego Rozwoju Dzieci i Dorosłych Veverica, która realizuje leśne wychowanie i prowadzi zajęcia edukacyjne z dziećmi w wieku przedszkolnym w oparciu o pedagogikę dzikiej przyrody w Leśnej Bazie „Basia” w Lublinie. Osobami koordynującymi współpracę z ramienia UMCS są dr Małgorzata Centner-Guz i dr Iwona Zwierzchowska, natomiast ze strony Przedszkola Integracyjnego – mgr Edyta Kisiel, a ze strony Fundacji Szczęśliwego Rozwoju Dzieci i Dorosłych Veverica – Jakub Ścieszka.

Wydział Politologii i Dziennikarstwa

Sukcesy

Badaczki z Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach zostały powołane do grupy roboczej

Ministerstwa Cyfryzacji ds. ochrony małoletnich w Internecie. Prof. dr hab. Iwona Hofman, dr hab. Anita Has-Tokarz, prof. UMCS, dr Ilona Dąbrowska i dr Justyna Maguś zostały włączone do prac podgrupy naukowej, która zajmuje się gromadzeniem dorobku naukowego, wyników badań i raportów m.in. na temat wpływu treści szkodliwych na małoletnich.

Dr Agnieszka Ziętek z Katedry Administracji Publicznej została członkinią Rady Fundacji Wolności – organizacji pozarządowej, która zajmuje się popularyzacją jawności i zasad dobrego rządzenia w celu zwiększania wpływu mieszkańców na samorząd lokalny.

Konferencje

W dn. 25–26 kwietnia w Opolu odbył się XII Zjazd Katedr i Zakładów Systemów Politycznych pod hasłem „Współczesne systemy polityczne: kryzys czy szansa na nowe rozwiązania?”. W wydarzeniu wzięli udział pracownicy Katedry Systemów Politycznych i Praw Człowieka: prof. dr hab. Grzegorz Janusz, prof. dr hab. Wojciech Sokół, dr hab. Krystyna Leszczyńska-Wichmanowska, prof. UMCS, dr hab. Monika Kowalska. Dodatkowo prof. Sokół moderował jeden z trzech paneli tematycznych pt. „Mechanizmy kontroli i równowagi”.

W dn. 24–27 kwietnia dyrektor Instytutu Nauk o Polityce i Administracji dr hab. Katarzyna Radzik-Maruszak, prof. UMCS uczestniczyła w międzynarodowej konferencji dotyczącej kwestii miejskich (International Conference on Urban Affairs) w Nowym Jorku pod hasłem „Cities on the Edge”. Podczas wydarzenia poprowadziła panel pt. „Councils and Council Representation”. Profesor zaprezentowała także wspólnie z dr Pauliiną Lehtonen z Tampere University (Finlandia) wyniki badań dotyczących aktywności młodzieży na poziomie lokalnym w Polsce i Finlandii. Badania były prowadzone w ramach projektu pt. „Milczący świadkowie czy aktywni uczestnicy? Wzorce zaangażowania dzieci i młodzieży w lokalne współzrządzenie w Polsce i Finlandii”, finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki.

14 maja dyrektor Instytutu Stosunków Międzynarodowych prof. dr hab. Marek Pietraś wziął udział w inauguracji cyklu Seminariów Spraw Międzynarodowych.

Mówił o tendencjach ontologii i epistemologii dyscypliny stosunki międzynarodowe w nawiązaniu do referatu prof. Edwarda Haliżaka, prezesa Polskiego Towarzystwa Stosunków Międzynarodowych pt. *Geneza dyscypliny stosunki międzynarodowe*. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Katedrę Stosunków Międzynarodowych i Studiów Europejskich Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

21 maja na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie odbył się Ogólnopolski Zjazd Dziekanów i Dyrektorów uczelni kształcących i prowadzących badania w ramach dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach. W obradach z ramienia UMCS uczestniczyła dyrektor INoKSiM prof. dr hab. Iwona Hofman oraz prodziekan ds. studenckich dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, prof. UMCS.

21 maja w formule online odbyła się I Ogólnopolska Studencko-Doktorancka Konferencja Naukowa pt. „Dyplomacja w dobie konfliktów na Bliskim Wschodzie”. Wydarzenie zostało oficjalnie otwarte przez prof. dr hab. Marka Pietrasia, dyrektora ISM. Następnie uczestnicy wysłuchali wykładu eksperckiego dr Kingi Smoleń z Katedry Międzynarodowych Stosunków Politycznych pt. *Gra dyplomatyczna na Bliskim Wschodzie. Analiza na przykładzie Turcji*. W ramach konferencji wygłoszono 32 wystąpienia autorstwa prelegentów i prelegentek z 12 ośrodków akademickich z całej Polski. Organizatorem było Koło Naukowe Stosunków Międzynarodowych.

W dn. 23–25 maja w Zozuli (Ukraina) odbyła się 13. International Academic Conference „Information, Communication, Society 2024”, w której uczestniczyły badaczki z Katedry Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej. Podczas konferencji referaty wygłosili: dr hab. Anita Has-Tokarz, prof. UMCS – *Public libraries in Poland towards the idea of inclusiveness and diversity. Actions in favor of the LGBTQ+ community*; dr hab. Anna Granat – *Media Economics in Research Practice*; dr Renata Malesa – *Actions for digital inclusivity of pensioners in Poland. Selected projects*. Od pięciu edycji członkiem międzynarodowego Komitetu Naukowo-Programowego konferencji jest prof. Has-Tokarz, która była jedną z osób otwierających tegoroczne obrady.

24 maja odbyło się międzynarodowe seminarium pt. „Politics of History: Actors and Activities. From the East-West Dilemma to the United Europe”. W ramach 5 sesji naukowcy z ośrodków akademickich i analityczno-badawczych z Polski, Litwy, Niemiec, ze Stanów Zjednoczonych, Szwecji i z Białorusi wygłosili 15 referatów. Organizatorami wydarzenia byli: Laboratorium Studiów nad Pamięcią Międzynarodową ISM UMCS i Centrum Mieroszewskiego.

Wydarzenia

5 maja na Wydziale odbyło się spotkanie pt. „Współczesne wyzwania przedsiębiorczości”, będące podsumowaniem międzynarodowego projektu AccEnt, którego UMCS jest partnerem. Gospodarzem spotkania był dr Kamil Mazurek z Katedry Komunikacji Politycznej, a gośćmi reprezentującymi sektor przedsiębiorców: Sławomir Szalbirak (Lublin) – szkoleniowiec i koordynator warsztatów inwestowania w nieruchomości oraz Bartosz Niewiadomy (Warszawa) – Director of Sales and Business Development at AssetCut, współautorzy publikacji *Polscy Przedsiębiorcy – Droga do sukcesu*.

9 maja w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie odbyło się XIV Lubelskie Forum Bibliotekarzy, podczas którego wręczono nagrodę w konkursie Lubelski Bibliotekarz Roku. INoKSiM reprezentowały dr hab. Anita Has-Tokarz, prof. UMCS oraz dr Renata Malesa, która od kilku lat pełni funkcję przewodniczącej Kapituły konkursu.

14 maja odbył się wykład gościnny pt. *National Security Issues in East Asia and Indo-Pacific Region Focused on Korean Peninsular*, który wygłosił prof. Sang Chul Park z Tech University of Korea w Seulu.

14 maja dziekan dr hab. Wojciech Ziętara, prof. UMCS i prodziekan ds. studenckich dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, prof. UMCS złożyli wyrazy uznania i okolicznościowe dyplomy na ręce wykładowców WPiD, którzy zostali najwyżej ocenieni przez studentów w ankietach oceny zajęć. Najlepszymi wykładowcami w semestrze zimowym roku akademickiego 2023/2024 zostali: dr hab. Bogdan Borowik, prof. UMCS, dr hab. Piotr Celiński, prof. UMCS, dr Ewelina Górka, dr Łukasz Lewkowicz, dr Mateusz Sobiech, dr Anna Szwed-

-Walczak, dr Wojciech Maguś, dr hab. Justyna Misiągiewicz, prof. dr hab. Paweł Nowak, dr Marta Drabczuk, dr Julita Rybczyńska oraz dwóch pracowników zewnętrznych – mgr Łukasz Lepik i dr Sebastian Plichta.

Prof. dr hab. Jan Hudzik, kierownik Katedry Teorii Mediów, był jednym z uczestników dyskusji „Obraz i wyobraźnia. Homo religiosus w przestrzeni postsekularnej”. Wydarzenie odbyło się 14 maja na kanwie 422. i 423. numeru tygodnika „Teologii Politycznej Co Tydzień”: *Miejskie przejścia. Między sacrum a profanum oraz Przestrzeń (de)sekularyzacji*.

15 maja odbyło się otwarte zebranie Rady Naukowej ISM, w której udział wzięli zaproszeni goście: prof. Aleksander Kukianidze reprezentujący Narodowy Uniwersytet w Tbilisi oraz prof. Sang Chul Park z Tech University of Korea w Seulu. Tematem dyskusji moderowanej przez prof. dr. hab. Marka Pietrasia było: „The impact of changes in the global international system after Russia’s aggression against Ukraine on regional systems. The case of the Indo-Pacific and the Caucasus region”.

16 maja odbył się Międzynarodowy Festiwal Kultur, zorganizowany przez Koło Naukowe Stosunków Międzynarodowych. Wydarzenie miało na celu zaprezentowanie społeczności akademickiej i mieszkańcom Lublina różnorodności i bogactwa kultur studentów zagranicznych WPiD. Na uczestników czekało wiele atrakcji, m.in.: turniej z wiedzy o kulturach, poczęstunek z różnych krajów, wernisaż wystawy fotograficznej autorstwa studentów UMCS.

21 maja z okazji Dnia Solidarności z Więźniami Politycznymi na Białorusi w holu Wydziału miała miejsce akcja pt. „Napisz list do więźnia politycznego”. Celem wydarzenia było podniesienie świadomości społeczności akademickiej na temat represji politycznych na Białorusi.

22 maja odbyło się kolejne spotkanie Akademickiego Dyskusyjnego Klubu Książki. Uczestnicy dzielili się refleksją na temat książek o matkach (i macierzyństwie) oraz dyskutowali o lekturowych inspiracjach. Inicjatorem i organizatorem cyklu spotkań Klubu jest Katedra Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej.

22 maja miało miejsce spotkanie pt. „Odcienie polskiego liberalizmu w XX i XXI wieku”, które poprowadziła dr hab. Joanna Sanecka-Tyczyńska, prof. UMCS z Katedry Teorii i Metodologii Nauk o Polityce i Administracji. Wydarzenie było poświęcone historii oraz głównym założeniom i nurtom liberalizmu w Polsce. Organizatorzy: Stowarzyszenie Racja i Politologiczne Koło Naukowe.

23 maja odbyło się spotkanie pt. „Entertainment Media and Politics”, w którym udział wzięli goście ze Stanów Zjednoczonych: prof. Stephen J. Farnsworth (University of Mary Washington) i prof. Philip Habel (University of South Alabama). Podczas swoich prezentacji poruszyli takie zagadnienia jak związki polityki z rozrywką, mediami czy gramami komputerowymi. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Instytut Stosunków Międzynarodowych i Amerykańskie Centrum Edukacji i Biznesu UMCS American Corner.

23 maja zorganizowano spotkanie z Jackiem Saryuszem-Wolskim – posłem IX kadencji do Parlamentu Europejskiego, pierwszym ministrem ds. europejskich wolnej Polski, negocjatorem polskiego członkostwa w Unii Europejskiej.

27 maja Wydział odwiedził czołowy polski dziennikarz i komentator sportowy – Tomasz Jasina. Na spotkanie przybyła liczna grupa licealistów z ZSE im. A. i J. Vetterów w Lublinie oraz studenci WPiD. Gość opowiedział o pracy dziennikarza sportowego, początkach w tym zawodzie, kulisach komentarza sportowego, anegdotach związanych z czołowymi postaciami sportu oraz możliwościach dołączenia do redakcji sportowej TVP. Pod koniec wydarzenia odbyła się sesja Q&A. Spotkanie poprowadził dr Mateusz Sobiech z Katedry Mediatyzacji.

Goście

W dn. 13–15 maja na Wydziale gościli pracownicy naukowi z Uniwersytetu Preszowskiego (Słowacja) w ramach programu Erasmus+. Delegacja w składzie: Gabriel Székely, Michal Cirner i Natalya Marady przeprowadziła cykl wykładów na temat Słowacji i Ukrainy dla studentów bezpieczeństwa narodowego. Goście spotkali się m.in. z dziekanem dr hab. Wojciechem Ziętara, prof. UMCS, dyrektorem INoPiA dr hab. Katarzyną

Radzik-Maruszak, prof. UMCS oraz kierownikiem Katedry Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego dr hab. Eweliną Podgajną, prof. UMCS. Rozmawiano o współpracy z Uniwersytetem Preszowskim i wspólnych projektach. Opiekunem i współorganizatorem pobytu gości ze Słowacji był dr Łukasz Lewkowicz.

Współpraca

14 maja dziekan dr hab. Wojciech Ziętara, prof. UMCS i reprezentantka Stowarzyszenia Homo Faber Marta Sienkiewicz podpisali porozumienie w sprawie organizacji praktyk dla studentów. W ramach wykonywanych praktyk żacy będą mogli m.in. tworzyć treści na portale społecznościowe, asystować i współtworzyć wydarzenia społeczne i integracyjne oraz szlifować kompetencje miękkie. Stowarzyszenie zajmuje się upowszechnianiem i ochroną praw i wolności człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji i społeczeństwa obywatelskiego.

Publikacje

Dr hab. Justyna Misiągiewicz z Katedry Bezpieczeństwa Międzynarodowego opublikowała monografię pt. *Geopolitics and Energy Security Policies in the Caspian Region* w wydawnictwie Brill. Tematyka książki dotyczy bezpieczeństwa energetycznego państw w środowisku geostrategicznym regionu kaspijskiego.

Nakładem Wydawnictwa Aletheia ukazała się książka pt. *Komunikologia* autorstwa Viléma Flussera, pochodzącego z czeskiej Pragi filozofa mediów i komunikacji. Publikację przygotowali, w ramach grantu Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, pracownicy INoKSIM: dr Przemysław Wiatr (tłumaczenie i wstęp) oraz dr hab. Piotr Celiński, prof. UMCS (redakcja naukowa).

Nakładem Wydawnictwa Naukowego Scholar ukazała się książka pt. *Krzysztof Teodor Toeplitz*, współredagowana przez dr hab. Barbarę Gizę, prof. UMCS z Katedry Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej. Krzysztof Teodor Toeplitz był jednym z najciekawszych intelektualistów PRL. Publikacja zawiera artykuł autorstwa prof. Gیزی pt. *Między socjologią, antropologią a psychologią społeczną. Krzysztofa Teodora Toeplitza koncepcja krytyki filmowej*.

W Wydawnictwie UMCS ukazał się nowy numer czasopisma naukowego „Mediatization Studies”. Na wirtualnych stronach publikacji ukazały się teksty autorstwa pracowników INoKSIM: artykuł prof. dr hab. Ewy Maj pt. *Mediatyzacja parlamentarnej kampanii wyborczej. Przypadek narodowej demokracji w 1922 roku*; recenzja dr. Mateusza Sobiecha pt. *Review of Contemporary Challenges in Mediatization Research edited by Katarzyna Kopecka-Piech and Göran Bolin, Abingdon: Routledge 2023, ISBN 978-1-032-34681-6* oraz sprawozdanie doktorantki mgr Anny Yezhovej pt. *Conference Report: „The VI Seminar for Young Media Researchers and Communication Scholars”, Lublin, November 16, 2023*.

Naukowcy w mediach

9 maja dr hab. Katarzyna Marzęda-Młynarska, prof. UMCS, kierownik Katedry Bezpieczeństwa Międzynarodowego, wzięła udział w porannym programie TVP3 Lublin *To dobry dzień*. Profesor opowiedziała o genezie i znaczeniu Dnia Europy oraz idei integracji europejskiej jako narzędziu, które miało zapobiec kolejnym wojnom w Europie. Oceniała, czy członkostwo w UE daje Polakom poczucie bezpieczeństwa, a także skomentowała zjawisko rosnącej liczby głosów sceptycznych i przeciwnych UE.

Wydział Prawa
i Administracji

Habilitacje

15 maja Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych, uwzględniając pozytywną opinię Komisji Habilitacyjnej w składzie: przewodnicząca – prof. dr hab. Jadwiga Glumińska-Pawlic (Uniwersytet Śląski), recenzenci: dr hab. Piotr Jan Zapadka, prof. UKSW (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), prof. dr hab. Zbigniew Ofiarski (Uniwersytet Szczeciński), dr hab. Edvardas Juchnevicius, prof. UG (Uniwersytet Gdański), prof. dr hab. Paweł Borszowski (Uniwersytet Wrocławski), członek – dr hab. Bartosz Liżewski, prof. UMCS, sekretarz – dr hab. Jarosław Kostrubiec, prof. UMCS, podjęła uchwałę o nadaniu dr. Pawłowi Szczeńiakowi stopnia naukowego doktora habili-

owanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Konferencje

10 maja w formule online odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowa Prawa Gospodarczego „Innowacje, stabilność i konkurencja”, zorganizowana przez Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Lublin. Dyskusja dotyczyła kluczowych aspektów współczesnej gospodarki i ich wpływu na rozwój społeczno-gospodarczy państwa i społeczeństwa. Konferencja składała się z trzech paneli: „Fundusze inwestycyjne jako narzędzie finansowania innowacji”; „Przyczyny kryzysów gospodarczych – jakość prawa i wpływ międzynarodowych czynników”; „Konkurencja na rynku gospodarczym – wyzwania i perspektywy”.

Wydarzenia

W dn. 9 i 14 maja Sekcja Prawa Karnego Studenckiego Koła Naukowego Prawników UMCS we współpracy ze Służbą Więzienną zorganizowała dwa wyjścia do Aresztu Śledczego w Lublinie. Wyjścia miały charakter lekcji studyjnych, w ramach których funkcjonariusze Służby oprowadzili uczestników po obiekcie, a także opowiedzieli o zasadach funkcjonowania jednostki penitencjarnej i działalności SW.

Wyjazdy

W dn. 14–29 kwietnia dr Paweł Kłós z Katedry Teorii i Filozofii Prawa przebywał jako profesor wizytujący na Uniwersytecie Chuo w Tokio na zaproszenie Instytutu Prawa Porównawczego (The Institute of Comparative Law in Japan) i prof. Yachiko Yamadii. Podczas pobytu dr Kłós wygłosił dwa wykłady dla pracowników naukowych oraz studentów: *Możliwości użycia zautomatyzowanych systemów decyzyjnych w prawie – balans pomiędzy naturalnym a sztucznym procesem myślowym* oraz *Szanse i wyzwania powstałe wskutek użycia generatywnej sztucznej inteligencji w nauce, praktyce i edukacji prawniczej*.

In memoriam

22 maja zmarł dr Janusz Mazurek, emerytowany, wieloletni pracownik Wydziału, zatrudniony w Katedrze Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego, senator RP II kadencji, w latach 1998–2006 pełniący funkcję wiceprezydenta Lublina.

Poczucie wspólnoty to fundament integracji europejskiej

Rozmowa z dr hab. Katarzyną Stachurską-Szczesiak, prof. Uczelni – kierownikiem Centrum Dokumentacji Europejskiej UMCS

1 maja obchodziliśmy 20. rocznicę wejścia Polski do Unii Europejskiej. To doskonała okazja do wspomnień i podsumowań. Jak wobec tego wyglądała nasza droga do członkostwa w UE?

Droga Polski do Unii Europejskiej (UE) rozpoczęła się oficjalnie 8 kwietnia 1994 r. w Atenach, gdy polski rząd złożył wniosek o akcesję do UE. Jednak pokolenie moich rodziców, ale także i moje, doskonale pamięta, że to rok 1989 był kluczowy – po pierwsze w kontekście odzyskania naszej suwerenności, a po drugie był on swego rodzaju „punktem zwrotnym” w myśleniu o powrocie do Europy oraz śmiałym i niemal nie do spełnienia marzeniem milionów Polaków. Musiało minąć wiele lat, będących wyrazem przekształceń systemowych, gospodarczo-społecznych, którym Polska musiała sprostać. Ale mimo trudów, 7 i 8 czerwca 2003 r. aż 77% z nas w tzw. referendum europejskim opowiedziało się za przystąpieniem do UE. Udało się to osiągnąć i 1 maja 2004 r. Polacy stali się obywatelami Unii, tym samym dołączyli do jednolitego rynku UE.

Czy z perspektywy minionych lat możemy stwierdzić, że było warto dołączyć do wspólnoty? Co udało nam się dzięki temu osiągnąć?

Na tak postawione pytanie mogę tylko odpowiedzieć, odnosząc się do sytuacji panującej za naszą wschodnią granicą, czyli pełnoskalowej wojny w Ukrainie, wywołanej rosyjską agresją. Ta sytuacja nie pozwala mi zapomnieć, że najważniejszą wartością, jaką dzisiaj dostrzegam w kontekście dołączenia do wspólnoty, jest poczucie bezpieczeństwa i nie myślę tutaj o samych Polakach, ale także o wszystkich obywatelach UE. Chodzi o poczucie bycia we wspólnocie silnych, rozwiniętych państw. Oczywiście wiemy, że państwa europejskie chroni parasol NATO i to on stanowi gwarancję nienaruszalności europejskich granic, ale świadomość bycia członkiem wspólnoty, jaką jest UE, dodatkowo wzmacnia to poczucie.

Długo można byłoby wymieniać to, co udało się osiągnąć w ciągu 20 lat obecności Polski w UE. Ale jeśli weźmiemy pod uwagę wskaźniki ilościowe, w tym wzrostu gospodarczego Polski sprzed akcesji i aktualnie, to można powiedzieć, że sytuacja materialna Polaków polepszyła się niemal dwukrotnie, podniósł się także standard życia, polepszyły wymogi związane z ochroną środowiska naturalnego, co *de facto* wpływa na jakość naszego życia i możliwości rozwoju. Nie muszę chyba mówić, że jesteśmy największym beneficjentem fun-

duszy spójności UE, które odpowiadają za rozwój infrastruktury i rolnictwa. Także polskie rolnictwo zrobiło duże postępy i zyskało na członkostwie. Szacuje się, że aż 11-krotnie zwiększyliśmy eksport rolno-spożywczy. Gdybyśmy zamknęli nasze granice, to nie byłibyśmy w stanie zutilizować tej żywności. Tym bardziej dziwi fakt, że rolnicy, którzy osiągnęli przez te lata dobre wskaźniki (na rynkach drobiu, mleka i warzyw), chcą opuszczenia UE. Oczywiście nie wszyscy, ale nawet najmniejsza grupa osób jest dużym wyzwaniem, zwłaszcza że zamiast argumentów i rzetelnej debaty w tzw. dyskursie publicznym prym wiodą populistyczne treści.

Wzrosła również atrakcyjność Polski na rynkach światowych, co pokazują wartości związane z bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi w naszym kraju. Wielkość tych wskaźników ewoluowała z 67 mld euro w 2004 r. do 360 mld euro pod koniec 2023 r. Od wielu lat mamy jeden z najniższych poziomów bezrobocia w Europie, podobnie jest z poziomem ubóstwa i wykluczenia społecznego, bo wynosi zaledwie 15%.

I wreszcie w wymiarze edukacyjno-naukowym, jeśli weźmiemy wskaźniki osób z wyższym wykształceniem w 2004 r., to wówczas jedynie 12% populacji je miało, zaś obecnie co trzeci Polak może pochwalić się wyższym wykształceniem. Wspomnę też o programie Erasmus, dzisiaj Erasmus+, poprzez który rozwija się sieć międzynarodowej wymiany studentów, młodzieży, gdzie nauka języków obcych dokonuje się niemal samoistnie. Dzisiaj wypracowywane są wspólnie z Polską nowe ramy współpracy w tzw. europejskim obszarze edukacji. Oczywiście jest dużo do zrobienia, poprawienia, i to zarówno na poziomie systemowym w Polsce, jak i w innych państwach UE.

Jeśli Pani mnie pyta, co udało się osiągnąć, to właśnie te wskazane przeze mnie elementy i pewnie wiele innych, które są ważne, ale lista byłaby zbyt długa, aby je wszystkie wymienić. To są osiągnięcia, które moje pokolenie bacznie obserwowało i niezwykle docenia. Dlatego dzisiaj moim dzieciom, jak przekraczamy granicę geograficzną jakiegoś państwa europejskiego, opowiadam, jak było w latach 80. i 90. XX w., kiedy jako

uczennica, potem studentka, nie miałam tej swobody poruszania się. I nawet jeśli one słyszą to wielokrotnie ode mnie, to wiem, że jest to ważne, aby opowiadać, jak było i co może się wydarzyć, jeżeli nie będziemy tych wartości, na których opiera się UE (takich jak wolność, swoboda, demokracja, sprawiedliwość i praworządność) szanować.

Niektóre kraje marzą o wejściu do UE. Czym jest to spowodowane?

Wystarczy wziąć pod uwagę podstawowe wskaźniki rozwoju gospodarczo-społecznego zarówno UE, jak i poszczególnych jej państw i zestawić je z państwami aspirującymi, czyli tymi w bliższej i dalszej odległości, które nie są członkami. Wówczas wyraźnie widać, czego przykładem jest także Polska, że UE stwarza możliwości zwiększenia dobrobytu i wzrostu gospodarczego. Jednak należy pamiętać, że sama wola dołączenia, a nawet spełnienia kryteriów gospodarczych czy politycznych nie wystarczy. Przede wszystkim państwo musi znajdować się w Europie. Ten warunek uniemożliwił Królestwu Marokańskiemu dołączenie do UE, o co ubiegało się, składając 1 czerwca 1987 r. wniosek o akcesję.

Żeby nie było, że UE jest taką wyspą bogactwa i wiecznego szczęścia, o której marzą państwa spoza, trzeba jasno powiedzieć, że logika „kija i marchewki”, której inkarnacją jest zasada warunkowości, przynosi nie tylko korzyści i nowe możliwości, ale także nakłada na nowych potencjalnych członków wiele obowiązków i kryteriów, które muszą spełnić. Zasady bycia w UE muszą być stale spełniane również przez wszystkie państwa członkowskie, bez względu na moment, kiedy przystąpiły do wspólnoty. Nas to także dotyczy. Jesteśmy jednak szczęściarzami, bo nam udało się zrealizować marzenie, które pojawiło się w 1989 r., a spełnieniem którego był moment akcesji w maju 2004 r.

Wiele osób, zwłaszcza młodych mieszkańców naszego regionu, ma tylko szczątkową wiedzę na temat funkcjonowania wspólnoty i jej znaczenia dla Polski jako państwa członkowskiego. W tej kwestii pomocą służy Centrum Dokumentacji Europejskiej UMCS, którym Pani kieruje. Proszę przybliżyć naszym Czytelnikom działalność tej jednostki.

Niestety, to prawda. Stosunkowo niedawno, bo na początku czerwca tego roku, dotarłam do badania przepro-

wadzonego przez portal Opinia24 dla Fundacji Wolności Gospodarczej. Na jego podstawie mogę stwierdzić, że my, Polacy, nie jesteśmy świadomi wielu korzyści płynących z członkostwa Polski w UE. „(...) 82% Polek i Polaków nie wie, jak dużą rolę w rozwoju gospodarczym Polski odgrywa dostęp do jednolitego rynku Unii Europejskiej. Wiele osób przecenia wpływ dotacji i funduszy unijnych na polską gospodarkę, a nie docenia korzyści dla pracowników, firm i gospodarki związanych ze swobodą przepływu towarów, usług, ludzi i kapitału w Unii” – wynika z badania. A przecież dane ekonomiczne pokazują, że korzyści z jednolitego rynku UE są co najmniej pięciokrotnie wyższe niż te związane z unijnymi dotacjami.

To badanie chociażby pokazuje – mimo aktywnej roli wielu badaczy problematyki europejskiej, polityków, ale także sieci Komisji Europejskiej, takich jak Centra Dokumentacji Europejskiej (CDE), grupy ekspertów Team Europe (TE) czy Europe Direct (ED) – że istnieje potrzeba wychodzenia do społeczeństwa w zakresie informacji europejskiej. Wiedza, która jest przekazywana w szkołach podstawowych czy średnich, która w ostatnich latach była znikoma na temat UE, wymaga poszerzenia. Istnieje potrzeba podawania fachowych informacji w pigułce, ale powinny być one dostosowane do młodego pokolenia i przekazywane np. w social mediach. Ważne jest także to, co robię ja i moi koledzy z CDE czy TE, czyli wychodzimy do ludzi, jeździmy i spotykamy się z nimi (także z seniorami), czasami odpowiadamy na trudne pytania, a jeśli nie jesteśmy w stanie na nie odpowiedzieć, ustalamy kolejne. Zabieramy wówczas ze sobą specjalistów po to, aby na pytania płynące od ludzi rzetelnie móc odpowiedzieć. Dla mnie jako naukowca jakość i rzetelność wiedzy, którą zdobywam i którą potem się dzielę, jest najważniejsza. Nie oznacza to jednak, że zawsze spotykam się z pytaniami, na które znam odpowiedź. Czasami trzeba po prostu wyjaśnić, że UE w danym obszarze wymaga przeprowadzenia reform. I tak też mówimy.

Mam to szczęście, że wiedzę teoretyczną w zakresie integracji europejskiej mogę łączyć niejako z praktyką właśnie poprzez zadania, jakie dzisiaj wykonuję w pracowni naukowo-badawczej, czyli CDE UMCS. Sieć informacyjna Komisji Europejskiej, która powstała na naszym Uniwersytecie w 2001 r. i którą miałam przyjemność tworzyć we współpracy z ówczesnymi władzami

rektorskimi, wydziałowymi i z moim bezpośrednim przełożonym prof. Markiem Pietrasiem, a także przy ich wielkiej przychylności, dzisiaj w obliczu wymienionych potrzeb może być elementem wypełniającym tę lukę. Widzę ogrom pracy do zrobienia, a CDE na naszej Uczelni może stać się świetnym instrumentem w tym zakresie.

Zwiększenie świadomości studentów na temat UE miał na celu projekt „Przystanek Europa 2024”, w ramach którego w różnych miastach w kraju organizowano debaty dotyczące tematyki europejskiej. Cemu jeszcze miały służyć te spotkania?

Tak się składa, że po raz kolejny miałam zaszczyt kierować europejskim projektem edukacyjnym. To już chyba szósty czy siódmy projekt. Tym razem wspólnie wypracowywamy w Poznaniu z Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej w Polsce (PKE) i we współpracy z sieciami CDE i TE. Ostatecznie przybrał on formę debat, a jego ideą było ożywienie sieci CDE, przy prężnie działających już sieciach TE i ED. Ponieważ najbardziej aktywnymi punktami CDE w naszym kraju są lubelskie i poznańskie centra, poproszono mnie oraz prof. Beatę Przybylską-Maszner z CDE UAM o koordynowanie debat i nadzór organizacyjno-merytoryczny. Projekt „Przystanek Europa” wpisuje się w kontekst 20-lecia Polski w UE oraz wyborów do Parlamentu Europejskiego – do wzięcia w nich udziału zachęcaliśmy nie tylko studentów, ale także seniorów. Ostatnia debata odbyła się 6 czerwca w Lublinie i tym samym projekt został zakończony. Pozostały tylko kwestie formalne i sprawozdawcze.

Chciałabym jednak wyraźnie zaznaczyć, że samej nie udało mi się tego zrobić. Jako osoba wychowana w wielodzietnej rodzinie także w życiu zawodowym potrzebuję drugiego człowieka. Często, jak przygotowuję projekt, mam już „kogoś w głowie”, z kim mogłabym go zrealizować. Na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa jest ogromna grupa fantastycznych ludzi, pełnych pasji, sprawdzonych, z którymi wypracowałam metody współpracy. Być może to doświadczenie i taki potencjał ludzki sprawiają, że Komisji Europejskiej łatwiej jest delegować środki osobom już sprawdzonym. Bardzo się cieszę, że UMCS, na którym pracuję, jest tak dobrze postrzegany przez Przedstawicielstwo KE w Polsce.

Podczas debat, o których przed chwilą mówiłyśmy, prezentowano m.in. scenariusze rozwoju UE. Na ko-

niec naszej rozmowy proszę więc powiedzieć, jak – według Pani – za te kilkadziesiąt lat będzie wyglądała wspólnota.

Jednym z tematów debat projektu „Przystanek Europa” były właśnie scenariusze rozwoju UE. Wiemy, że Rada Europejska wyznacza główne kierunki rozwoju Europy, tworząc scenariusze, opracowywane z przywódcami państw członkowskich. Ale UE nie jest takim tworem, który Europejczykom, w tym Polakom, coś narzuca. My, Polacy, mamy bardzo duży wpływ na to, w jakim kierunku będzie ewoluował proces integracji europejskiej. Po to odbywają się już niemal od października 2023 r. bardziej lub mniej oficjalne spotkania, wówczas możemy wspólnie zastanowić się, jakie są wyzwania, zagrożenia, ale też szanse dla UE.

Dobry zarys strategii rozwoju UE jest kluczowy dla wdrażania i stosowania odpowiednich instrumentów i mobilizuje poszczególnych decydentów państw do skutecznego działania w tym zakresie. A wyzwania są ogromne. Europa jest w fazie dynamicznych zmian w kierunku rozwoju ze względu na wojnę w Ukrainie, ożywienie konfliktu bliskowschodniego, rosnącą rolę Chin, wzrost niestabilności w wielu częściach świata oraz zwiększenie liczby populistów w państwach europejskich. Przyszłość obywateli UE zależy od wielu zmiennych. Przywrócenie pokoju w Ukrainie jest priorytetem, potem będzie można zająć się wyzwaniami gospodarczymi i potrzebą budowania solidnej, konkurencyjnej gospodarki, czy społecznymi, m.in. związanymi ze wzrostem nielegalnej migracji, a co za tym idzie – zwiększeniem liczby aktów terrorystycznych w Europie.

Jaka jest moja wizja wspólnoty w dalekiej perspektywie? Przede wszystkim UE będzie opierała się na zwiększonej świadomości obywateli na temat ich praw i obowiązków. Silne poczucie wspólnoty obywateli UE to fundament wzmocnienia integracji europejskiej, która będzie w stanie sprostać wyzwaniom wewnętrznym i zewnętrznym oraz stworzyć jakościowo lepsze możliwości rozwoju, gdzie różne projekty będą inicjowane przez zwykłych ludzi, a nie przez polityków. Do stworzenia takiego silnego społeczeństwa obywatelskiego potrzebna jest stała dyskusja, a „Przystanek Europa” będzie – mam nadzieję – motorem do jej wywołania w następnych latach.

Rozmawiała Magdalena Cichońska

Wydział Chemii UMCS ma już 80 lat

Rozmowa z prof. dr hab. Anną Deryło-
-Marczewską – dziekanem Wydziału Chemii
UMCS

Wiemy, że Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej początkowo składał się z czterech Wydziałów: Lekarskiego, Rolniczego, Weterynaryjnego i Przyrodniczego. Z Wydziału Przyrodniczego (później Matematyczno-Przyrodniczego) powstał obecny Wydział Chemii. Funkcjonuje więc niemal od początku istnienia Uczelni. Proszę opowiedzieć, jak kształtował się on na przestrzeni lat.

Powołany w 1944 r. Wydział Przyrodniczy rozpoczął funkcjonowanie z dwoma sekcjami – biologiczną oraz matematyczno-fizyczno-chemiczną, w ramach której utworzono cztery Katedry Chemii: Nieorganicznej, Organicznej, Fizycznej, Mineralogii i Petrografii. Kolejnym etapem zmian struktury jednostek uniwersyteckich był rok 1951. Wtedy Wydział Matematyczno-Przyrodniczy przekształcono w Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii z sekcją chemiczną oraz Wydział Biologii i Nauk o Ziemi. Następną reorganizacja nastąpiła po 19 latach, czyli w 1970 r. Sekcja chemiczna została przekształcona w Instytut Chemii, działający nadal w ramach Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii. Rozwój badań w Instytucie Chemii był jednak na tyle dynamiczny, że w 1989 r. Rada Instytutu wystąpiła z wnioskiem o utworzenie samodzielnego Wydziału Chemii. Ostatnia reorganizacja miała miejsce w 2019 r. i zakończyła się utworzeniem na Wydziale Instytutu Nauk Chemicznych z 11 katedrami, Pracownią Technologii Światłowodów i Laboratorium Analitycznym.

13 maja w ramach obchodów 80-lecia istnienia naszej Uczelni odbyła się konferencja pt. „80 lat minęło. Historia chemii na UMCS”, która została zorganizowana przez Wydział Chemii i Instytut Nauk Chemicznych. Czego mogliśmy się dowiedzieć podczas tego wydarzenia? Konferencja miała charakter wspomnieniowy z odniesieniem do zmian struktury nie tylko Wydziału Chemii, ale też funkcjonujących w nim jednostek, a właściwie przede wszystkim ze wspomnieniem naszych mistrzów i pracowników, którzy odcisnęli głęboki ślad w historii badań prowadzonych w dyscyplinie nauki chemicznej na UMCS. Pierwsze wystąpienie prof. dr hab. Andrzeja Dąbrowskiego, rektora UMCS w kadencji 2008–2012, dotyczyło najważniejszych etapów w powstawaniu i rozwoju nauk chemicznych na Uczelni oraz naszych osiągnięć na polu naukowym i dydaktycznym. Kolejne prelekcje były poświęcone wspomnieniom wybitnych profesorów oraz pokazaniu rozwoju kilku jednostek naukowo-dydaktycznych. Konferencji towarzyszyła wystawa archiwalnych zdjęć przedstawiających naszych pracowników, budynki i laboratoria.

Od września 2016 r. jest Pani dziekanem Wydziału Chemii. Z jakimi wyzwaniami musi się Pani mierzyć w swojej codziennej pracy?

Zważywszy na szeroki zakres obowiązków spoczywających na dziekanach, jak również na wyzwania związane ze zmianami, którym podlega szkolnictwo wyższe, pracy przez te lata miałam z pewnością dużo. W czasie

Archiwum UMCS

pierwszej kadencji zmierzyłam się z ewaluacją działalności naukowej za lata 2013–2016. Wydział Chemii dalej utrzymał kategorię A, co oznacza, że należy do najlepszych jednostek prowadzących badania w dyscyplinie chemia w Polsce. Bardzo pozytywnie przeszliśmy też proces oceny naszej aktywności dydaktycznej przez Polską Komisję Akredytacyjną. Uzyskaliśmy pozytywną ocenę programową na okres sześciu lat. Ponadto Wydział Chemii wyróżniono Certyfikatem Doskonałości Kształcenia w kategorii „Partner dla rozwoju – doskonałość we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym” dla kierunku chemia.

W drugiej kadencji podjęliśmy się uzyskania trzech certyfikatów akredytacji międzynarodowej ECTN (European Chemistry Thematic Network Association). Są to pierwsze międzynarodowe akredytacje w UMCS: Chemisty Eurobachelor® dla programu studiów I stopnia na kie-

runku chemia, Chemisty Euromaster® dla programu studiów II stopnia na kierunku chemia i Chemisty DoctorateEurolabel® dla programu studiów doktoranckich prowadzących do uzyskania stopnia doktora w dyscyplinie nauki chemiczne. Certyfikaty te potwierdzają, że nasi absolwenci uzyskują wykształcenie porównywalne z oferowanym na najlepszych europejskich uniwersytetach.

Przez ostatnie lata modyfikowaliśmy także programy studiów oraz wprowadzaliśmy nowe oferty kierunków i specjalności: inżynieria światłowodowa, inżynieria polimerów, analiza żywności. Niestety od około 10 lat obserwujemy systematyczny spadek liczby studentów, co jest w zasadzie nieuniknione ze względu na głęboki niż demograficzny. Z tymi samymi problemami borykają się wszystkie wydziały ścisłe i przyrodnicze nie tylko w Polsce, ale też w całej Europie. Należy jeszcze odnotować malejące zainteresowanie młodzieży naukami

ścisłymi oraz studiowaniem i dlatego mamy duży problem w zakresie kształcenia. Podejmujemy liczne inicjatywy służące popularyzacji chemii, ale o ile organizowane warsztaty, pokazy i wykłady cieszą się ogromnym zainteresowaniem, to nie przekłada się to niestety na zwiększenie liczby studentów. Biorąc pod uwagę fakt, że nawet najlepsze uniwersytety europejskie mają w tym zakresie duże problemy, należy podjąć działania w kierunku oferowania nowych form kształcenia. Analizując aktualną sytuację demograficzną oraz wyraźną zmianę preferencji młodych ludzi (większa waga przywiązywana jest przez nich do życia osobistego niż do kariery zawodowej), należy dokonać zmiany myślenia o formie i treści oferowanych studiów. Dyskusję nad tymi problemami prowadzimy na Wydziale Chemii na spotkaniach poświęconych jakości kształcenia.

Jak obecnie funkcjonuje Wydział Chemii UMCS? Jakie badania są tam prowadzone?

Należy podkreślić, że Wydział posiada bardzo nowoczesną bazę aparaturową oraz częściowo zmodernizowane laboratoria, co było możliwe poprzez realizację czterech dużych projektów infrastrukturalnych w ramach kilku programów ramowych Unii Europejskiej. W Instytucie Nauk Chemicznych działa również Laboratorium Analityczne (posiadające akredytację Polskiego Centrum Akredytacji) – jednostka całkowicie zbudowana z funduszy unijnych w ramach projektu Centrum Nanomateriałów Funkcjonalnych (POIG).

Wydział Chemii od wielu lat prowadzi badania naukowe na bardzo wysokim poziomie, a dzięki nowoczesnej aparaturze są one intensyfikowane i rozszerzane na nowe obszary. W Instytucie Chemii (istniejącym do 1989 r.) i na Wydziale Chemii powstały znane szkoły naukowe, jak np. Lubelska Szkoła Chromatografii czy Lubelska Szkoła Światłowodów. Tradycyjnie specjalnością lubelskich chemików były badania w zakresie szeroko pojętej fizykochemii, ale sukcesy odnotowujemy też w innych działach chemii. Intensyfikujemy badania związane z syntezą, modyfikacją, charakteryzowaniem właściwości fizykochemicznych oraz zastosowaniami różnego typu nowych związków chemicznych, sorbentów, katalizatorów, polimerów, światłowodów i materiałów specjalnego przeznaczenia. W wielu zespołach prowadzone są również badania: procesów zachodzących w różnorodnych układach; związane z proble-

matyką ochrony środowiska; radiochemiczne. Wyniki tych badań są publikowane w czasopismach o zasięgu światowym, a ich część jest również patentowana.

Jakie wyzwania stoją przed jednostką, którą Pani kieruje?

Myślę, że przed Wydziałem Chemii rysują się nowe wyzwania w odniesieniu do działalności badawczej i dydaktycznej. W zakresie działalności naukowej należy skoncentrować się na rozszerzaniu tematyki badawczej wszystkich zespołów, podejmowaniu badań interdyscyplinarnych, zintensyfikowaniu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Natomiast w kwestii oferty kształcenia – tak jak już wcześniej wspomniałam – trzeba ciągle unowocześniać programy studiów, wypracowywać nowe formy kształcenia dostosowane do zmieniających się oczekiwań i aspiracji młodych ludzi, zaoferować formy doksztalcenia dla zróżnicowanych grup odbiorców oraz zwiększać liczbę studentów zagranicznych.

Na koniec zapytam jeszcze o absolwentów. Czy z Wydziału wywodzą się jacyś wybitni chemicy?

Wydział Chemii może poszczycić się wieloma znanymi absolwentami, którzy osiągnęli sukcesy na polu nauki czy biznesu. Jako pierwszą osobę wymienię prof. Mieczysława Jarońca, który przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowej na naszym Wydziale, a następnie przez wiele lat prowadził badania nad nowoczesnymi materiałami o uporządkowanej strukturze na Kent State University w Ohio (USA). Profesor to jeden z najbardziej cenionych fizykochemików na świecie. Jego uczniem jest prof. Michał Kruk, który również ukończył studia na naszym Wydziale, ale doktorat obronił już w Kent State University. Prof. Kruk jest specjalistą w zakresie otrzymywania i zastosowania nowoczesnych materiałów.

Nasz absolwent to również prof. Bogusław Buszewski, który karierę naukową rozpoczął na Wydziale Chemii, a następnie rozwinął ją na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jest cenionym specjalistą z zakresu chromatografii i analityki środowiska.

Warto dodać, że mamy również absolwentów, którzy realizują się w biznesie. Przykładem jest dr Mateusz Lutomski. Ukończył studia chemiczne i obronił doktorat na UMCS, a obecnie pracuje w firmie w Corning w stanie Nowy Jork jako manager ds. polimerów.

Rozmawiała Magdalena Wołoszyn-Mróż

Wolność wymaga wiecznej czujności

Rozmowa z prof. Lawrence'em Reedem – wieloletnim prezydentem Foundation for Economic Education (pierwszego amerykańskiego think tanku ekonomicznego)

23 kwietnia gościł Pan na naszym Uniwersytecie. To nie jest jednak Pana pierwsza wizyta w Polsce. Jak ocenia Pan zmiany, jakie nastąpiły w naszym kraju na przestrzeni tych kilku dekad?

Pokochołem Polskę podczas mojej pierwszej wizyty w listopadzie 1986 r., w zupełnie innych czasach. I mimo że przez kolejne dekady zaszły ogromne zmiany, kocham Polskę i Polaków bardziej niż kiedykolwiek. Jedną z cech, które u Was doceniam, jest odwaga. Ma ona niezwykle podłoże historyczne. Polacy w minionych latach wykazali się ogromną odwagą jako naród i jako jednostki, dzięki temu możecie się dzisiaj cieszyć wolnością. Mimo trudnych doświadczeń, jesteście jednymi z najżyczliwszych ludzi na świecie. Polska to wspaniały kraj. Szkoda, że leży tak daleko od Stanów Zjednoczonych.

U naszych sąsiadów w Ukrainie obecnie toczy się wojna. Sytuacja jest bardzo napięta. Tego typu wydarzenia w historii często prowadziły do zwiększonej ingerencji rządu w gospodarkę. Tak też jest obecnie w Polsce, chodzi m.in. o wzrost deficytu i długu publicznego, wysoką inflację i rosnące podatki. Czy, według Pana, jest możliwe skuteczne prowadzenie liberalnej, prorynkowej polityki w takich czasach? Sądzę, że to nie tylko możliwe, ale i absolutnie konieczne. Historia pokazała nam, że gdy państwo zwiększa

swoje wpływy i kontrolę, bardzo rzadko przywraca w pełni przywileje, jakie obywatele mieli przed tymi działaniami. Benjamin Franklin miał rację, mówiąc ponad 200 lat temu, że „ceną wolności jest wieczna czujność”. To prawda, że pewne tymczasowe sytuacje krytyczne mogą wymagać reakcji, których nie popieralibyśmy w normalnych czasach. Musimy jednak na samym początku powiedzieć rządowi: „Nie zabieraj nam więcej wolności lub pieniędzy niż to konieczne, żeby pokonać kryzys, a kiedy będzie już po wszystkim, szybko je zwróć, zrównoważ budżet i wprowadź rozsądną politykę fiskalną”. W dzisiejszych czasach mają miejsce sytuacje wyjątkowe, które wymagają określonych działań, ale uważam, że powinniśmy czuwać nad tym, aby rząd nie zatrzymał dla siebie kontroli i wpływu na wydatki, jakimi teraz rozporządza, po ustaniu sytuacji krytycznej.

W swoich pracach wiele uwagi poświęca Pan historii gospodarczej. Pisał Pan m.in. o starożytnym Rzymie. Czy istnieją podobieństwa pomiędzy problemami gospodarczymi świata antycznego a współczesności? Najbardziej oczywiste podobieństwo dostrzegam między współczesnym społeczeństwem a tym, co przeżyli niegdyś Rzymianie. Historię Rzymu dzieli się na dwa okresy po około 500 lat. Pierwszy to okres republiki z podstawowymi wolnościami, rządami prawa, ochroną

praw własności itp. Mówiąc krótko, nigdy i nigdzie wcześniej obywatele nie mieli zagwarantowanej tak dużej wolności. Drugi okres to autokracja, cesarstwo, czyli zupełnie inne czasy.

Obecną sytuację na świecie możemy porównać do okresu republiki rzymskiej, kiedy ludzie doceniali wartość wolności, nakładania rządowi ograniczeń oraz indywidualność. Ale z czasem Rzymianie porzucili te ideały i zaczęli postrzegać państwo jako źródło darmowych przyjemności. Zamiast perspektywy długofalowej byli bardziej zainteresowani myśleniem na krótką metę i tym, jakie korzyści mogą dostać od razu, nawet jeśli oznaczało to problemy dla przyszłych pokoleń. Wtedy pojawiły się ograniczenia wolności. Ostatecznie republiką wstrząsnęły rozruchy społeczne, konflikty, ataki na wolność osobistą, aż w końcu pojawił się pierwszy cesarz.

Zatem wolność to historycznie niezwykle rzadka rzecz. Wymaga ona wiecznej czujności, ponieważ historia ludzkości to przede wszystkim historia poddaństwa, niewolnictwa oraz rządu odpowiedzialnego za wszystko.

Być może to pytanie słyszy Pan bardzo często, ale muszę je zadać. Dlaczego, mimo niewątpliwych zalet kapitalizmu w podnoszeniu jakości życia społeczeństw, ludzie wciąż ulegają urokowi ingerowania państwa w gospodarkę, np. w postaci rozszerzania programów socjalnych?

Ponieważ to bardzo kuszące. Możemy próbować im wyjaśnić: „Problem polega na tym, że inni też będą domagać się tego samego. Będziecie się mniej starać, zaczniecie sobie odpuszczać, będziecie chcieć, żeby inni pracowali za was i wkrótce rząd dotknie budżetowa katastrofa”. Wymaga to od ludzi, żeby patrzyli długoterminowo. Ale programy socjalne są skupieniem się na tym, co jest tu i teraz. Trzeba mieć charakter, żeby powiedzieć: „Nie skorzystam z tego, bo myślę o moich dzieciach i wnukach. Nie zamierzam postawić kraju w takim położeniu, w którym musi walczyć o to, żeby znaleźć pieniądze na pokrycie tych wszystkich żądań, ponieważ takie programy zabierają wolność, niszczą walutę, a państwo socjalne przemieniają w tyranie”.

Musimy zatem zachęcać ludzi do tego, żeby myśleli mniej o obecnych pokusach, a więcej o długofalowych

konsekwencjach swoich propozycji. Mówiliśmy o Rzymianach – oni zrobili to samo. Stworzyli państwo dobrobytu i początkowo myśleli, że wszystko jest w porządku, gdy kilka osób dostaje coś od wielu. Później jednak doszło do sytuacji, kiedy wielu uzyskiwało korzyści od kurczącej się grupy pracujących. Proces ten nie jest zrównoważony i zazwyczaj prowadzi do chaosu i katastrofy gospodarczej.

Jak dzisiaj wygląda wolność gospodarza w USA w porównaniu do początków XXI w.?

To świetne pytanie, a jednocześnie takie, które wywołuje wiele obaw u osób takich jak ja, czyli wierzących w wolność. Myślę, że Ameryka traci swoją wolność gospodarczą i widać to szczególnie wyraźnie za czasów Joeego Bidena. Większa ingerencja rządu jest traktowana jako rozwiązanie każdego problemu – więcej wydatków, kontroli, regulacji, deficytów. Obecny rząd powinien uczyć się ojcach założycielach, ponieważ to oni opracowali plan na społeczeństwo, który zobowiązuje ludzi do wzięcia spraw w swoje ręce i trzymania państwa na wodzy. Ale władza niestety nie jest tym zainteresowana.

Jedną z Pana najpopularniejszych książek nosi tytuł *Was Jesus a Socialist?* Proszę wyjaśnić, dlaczego osoby podzielające ten pogląd nie mają racji.

Nie ma niczego w Nowym Testamencie, w słowach wypowiedzianych kiedykolwiek przez Jezusa, które sugerują, że aprobowałby ekonomię lub etykę socjalizmu. Powiedział, że przyszedł wypełnić prawo i miał przez to na myśli prawo Mojżeszowe. Dziesięć Przykazań stanowi jego sedno. Ósme przykazanie nie brzmi: „Nie kradnij, chyba że twój bliźni ma więcej od ciebie”, „Nie kradnij, chyba że masz absolutną pewność, że jesteś w stanie wydać te pieniądze lepiej niż osoba, która je zarobiła” lub „Nie kradnij, chyba że wynajmiesz polityka, żeby zrobił to za ciebie”.

Do Jezusa nieraz przychodziły różne osoby, prosząc Go, aby podzielił ich majątek. W Ewangelii według św. Łukasza opisano sytuację, podczas której mężczyzna podszedł do Niego i powiedział: „Nauczycielu, powiedz mojemu bratu, żeby się podzielił ze mną spadkiem”. Jezus nie odpowiedział: „Musimy się upewnić, że każdy z was dostanie po równo”, tylko: „Człowieku, któż Cię ustanowił sędzią albo rozjemcą nad wami? Uważajcie i strzeżcie się wszelkiej chciwości”.

Fot. Barbara Proń

Inne fragmenty Nowego Testamentu podkreślają, że Jezus skupia się na tym, co jest w naszych sercach, a nie w portfelach. On stawia sprawę jasno: to, czy zostanie się wpuszczonym do nieba, nie ma nic wspólnego ze stanem konta i ma bardzo mało wspólnego z pracą wykonywaną na ziemi. Gdyby Jezus dzisiaj wrócił i porozmawiał z wiernymi, powiedziałaby coś w stylu: „Przykazałem wam, abyście zajmowali się biednymi, więc powiedzcie mi, co dla nich zrobiliście?”. Gdyby ktoś podniósł rękę i odparł: „Zagłosowałem na polityków, którzy powiedzieli, że oni się tym zajmą”, nie sądzę, żeby na Jezusie zrobiło to wrażenie. Wtedy mógłby rzec: „Nie powiedziałem wam, żebyście przerzucili to zadanie na rząd. Nie powiedziałem wam, żebyście zatrudnili kogoś, by zabrał jednej osobie i przekazał drugiej. Powiedziałem, żebyście zrobili to, co w waszej mocy, by wspomóc potrzebujących wokół was”.

Kilka lat temu napisał Pan esej poświęcony życiu i karierze naukowej Marii Curie-Skłodowskiej (opublikowaliśmy go także na stronach naszej Uczelni). Co

sądzi Pan o roli kobiet we współczesnym świecie w kontekście przedsiębiorczości, prowadzenia biznesu i nauki?

Maria Curie-Skłodowska to jedna z moich bohaterek. Pisałem nie tylko o niej, ale także o innych kobietach w biznesie i różnych dziedzinach życia. Myślę, że zarówno kobiety, jak i mężczyźni mają własne cele, ambicje, cechy charakteru. Dlatego jeśli kobieta decyduje się na wejście w świat przedsiębiorczości, należy ją w tym wspierać. Było i jest wiele wspaniałych kobiet w historii ekonomii. To świetna cecha współczesnej cywilizacji, że jesteśmy dzisiaj bardziej otwarci na większą ilość ról podejmowanych przez kobiety w oparciu o ich osobiste wybory.

Pytania do wywiadu przygotował dr Łukasz Jasiński z Wydziału Ekonomicznego. Rozmowę przeprowadziła, a następnie przygotowała tłumaczenie, Agata Oborska, studentka V roku lingwistyki stosowanej UMCS.

Wszystkie cytaty biblijne pochodzą z Biblii Tysiąclecia (Poznań 2003).

O historii Albrechtówki

Rozmowa z Martą Korczewską – prawnuczką Jana Albrychta oraz z Anną Godlewską i Wojciechem Skwarkiem – rodzeństwem od wielu lat związanym z Albrechtówką

W Kazimierzu Dolnym nad Wisłą, na wzgórzu noszącym nazwę Albrechtówka, mieści się Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy UMCS. Porozmawiamy trochę o przeszłości tego miejsca. Skąd w ogóle nazwa Albrechtówka?

Marta Korczewska: Nazwa pochodzi od nazwiska mojego pradziadka – Jana Albrychta, który kupił ten teren, niegdyś określany mianem Kamiennej Góry. Pradziadek zakładał, że będzie tu wydobywał kamień, bo nieopodal były jeszcze pozostałości kamieniołomów. Część zakupionej ziemi podzielił na działki. Wzniósł też dom o unikalnej architekturze. Zmarł jednak w 1909 r., pozostawiając po sobie trzy córki i syna. Jedną z tych córek – Bronisławę, wysłał za mąż za Henryka Paprockiego. A Henryk Paprocki to mój dziadek, ojciec mojej mamy, Hanny Wierzyckiej.

W okresie międzywojennym to miejsce nosiło nazwę Podolanka. Obecnie nazywa się Albrechtówka. Jak widać nazwisko pradziadka zostało przekręcone na Albrecht. I w związku z tym jest ulica Albrechtówka, a nie Albrychtówka.

Jak wygląda historia tej niezwykle urokliwej okolicy i zbudowanych na jej terenie domów?

M.K.: Posiadłość kupili później państwo Choynowscy, którzy przyjechali z Podola i się tu osiedlili. Stąd wywodzi się wspomniana wcześniej nazwa Podolan-

ka. Z kolei jak wejdzie się dalej w aleję Kasztanową, to pierwszy budynek po lewej stronie, to dom państwa Werewskich. Byli jednymi z najstarszych mieszkańców. Natomiast gdy pójdziemy jeszcze dalej w kierunku punktu widokowego, zobaczymy dom państwa Malickich, którzy go niedawno sprzedali. To też jest jeden z najstarszych budynków, bo był wybudowany w 1928 r. W 1924 r. został kupiony od mojego pradziadka, a w 1928 r. był już oddany do użytku. Kupił go Czesław Klarner, ówczesny minister skarbu, którego żona chorowała na koklusz i odzyskała tutaj zdrowie, na terenie pełnym sosen i ziół.

Ostatecznie obiekt w latach 70. Uniwersytetowi Marii Curie-Skłodowskiej, a dokładnie związkowi zawodowym UMCS, sprzedała Jadwiga Brogowska (z domu Choynowska).

Wiemy, że Albrechtówka niegdyś, zresztą podobnie jak obecnie, była miejscem tętniącym życiem. To tutaj spędzała Pani wakacje jako dziecko?

M.K.: Zgadza się. W moje okolice przyjeżdżało wiele osób, z którymi się zaprzyjaźniłam. Część z nich pochodziła ze wspaniałej przedwojennej szkoły prowadzonej przez siostry Urszulanki, do której miałam przyjemność po wojnie uczęszczać. Jej uczennicą była również moja mama i mama Anny i Wojciecha, którzy towarzyszą mi podczas tej rozmowy, oraz Krysty-

Fot. Michał Piat

Fot. Michał Piat

na Rakowska (z domu Domańska). To były trzy Urszulanki, które przywoziły tutaj swoje rodziny na wakacje. Spotykaliśmy się w Podolance, graliśmy w hacele, opowiadaliśmy o duchach, robiliśmy ogniska. Były śpiewy i tańce. I tak to się zaczęło.

Anna Godlewska: Nasza mama Zofia (po mężu Skwarek) była koleżanką mamy Hani Paprockiej, która potem musiała sprzedać ten obiekt, ponieważ nie była w stanie go utrzymać. Zaczęliśmy tu przyjeżdżać w 1950 r. na całe wakacje. Ojciec wynajmował samochód, zabieraliśmy wszystkie potrzebne rzeczy i przyjeżdżaliśmy właśnie tutaj. Wtedy życie wyglądało zupełnie inaczej. Nie było światła. Mieliśmy tylko lampy naftowe. Nie było też łazienek. Do mycia się używaliśmy miednicy i wiadra.

Wszystkie rodziny, które tu przyjeżdżały, były zaprzyjaźnione, więc przyjemnie spędzało się wspólnie czas. Do aktywności, o których wcześniej wspomniała Marta, warto dodać jeszcze grę w siatkówkę. Wieczorami zbieraliśmy się na tarasie Podolanki. Śpiewaliśmy piosenki harcerskie i turystyczne. Podczas takich spotkań miały miejsce popisy różnych umiejętności i talentów, przygotowywaliśmy skecze, występy. Wspominam ten czas bardzo dobrze. Bawiliśmy się też np. w strzałki, w podchody. Wspaniałe było to, że starsze pokolenie opiekowało się dziećmi i organizowało im różne zabawy. Życie towarzyskie było w tamtych czasach bardzo ożywione.

A kim był sam Jan Albrycht? Co możemy o nim powiedzieć?

Wojciech Skwarek: Jakiś czas temu wszedłem w posiadanie kilku egzemplarzy „Tygodnika Ilustrowanego” z 1909 r. W jednym z nich znalazłem krótki życiorys Jana Albrychta, który został opublikowany tuż po jego śmierci. Pozwolę sobie odczytać fragment: „Jan Albrycht – inżynier, zmarł w Puławach w wieku lat 64. Był on jednym z nielicznych już wychowanców

Instytutu Politechnicznego Puławskiego zamkniętego w 1863 r. Czynny i ruchliwy, pełen inicjatywy, zorganizował pierwszorzędne krajowe fabryki cementu w Lublinie i Kielcach i usiłował zawsze wyzyskiwać przyrodzone bogactwa kraju. Dzielnym przemysłowcem, był również dobrym obywatelem kraju, zawsze gotowym do służby publicznej. O miłości i uznaniu, jakie zdobył sobie wśród najbliższego otoczenia, świadczą te tłumy, które odprowadziły zwłoki jego na miejsce wiecznego spoczynku w Puławach”.

M.K.: Jan Albrycht cieszył się ogromnym poważaniem w Puławach, gdzie zbudował wiele budynków, m.in. dla całej swojej rodziny. Każde dziecko (a miał ich czworo) otrzymało własną willę. Warto dodać, że został pochowany na Cmentarzu Włostowickim razem z żoną Marią.

W.S.: Ponadto Albrycht założył w Puławach zakład produkcji wyrobów cementowych, stanowiących pewną nowinkę budowlaną. To był przełom XIX i XX w. (około 1900 r.). Można powiedzieć, że on był tego prekursorem, bo elementy ozdobne domu, który wybudował tu, na Albrechtówce, były odlewane z betonu zbrojonego pochodzącego z jego wytwórni.

A poza tym był też wielkim społecznikiem, m.in. założył Ochotniczą Straż Pożarną w Puławach. Był zasłużonym Polakiem i skoro jego nekrolog został zamieszczony w „Tygodniku Ilustrowanym”, znanym piśmie wychodzącym w Warszawie, to znaczy, że był kimś ważnym i znaczącym.

M.K.: Jan Albrycht był nie tylko inżynierem, ale w pewnym sensie też architektem. Budował stacje kolejowe, w Puławach według jego projektów powstawały domy. Krótko mówiąc, miał bardzo ciekawe życie.

*Rozmawiały
Magdalena Cichocka i Magdalena Wołoszyn-Mróż*

I Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa pt. „Neurobiologiczne podstawy logopedii”

W dni. 11–12 maja odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa pt. „Neurobiologiczne podstawy logopedii”, zorganizowana przez Katedrę Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego oraz Naukowe Koło Logopedów i Audiologów UMCS pod patronatem Polskiego Towarzystwa Logopedycznego w ramach cyklicznych, corocznych spotkań pod hasłem „Majówka Logopedyczna w Lublinie”.

W wydarzeniu wzięło udział ponad 150 uczestników: badacze zaburzeń mowy, praktykujących logopedów, a także studentów logopedii, którzy przyjechali z całego kraju do Lublina – stolicy polskiej logopedii. To tutaj ponad 60 lat temu z inicjatywy profesora naszej Uczelni – Leona Kaczmarka oraz kilkunastu skupionych wokół niego entuzjastów powstały pierwsze struktury zupełnie nowej wówczas dziedziny wiedzy – logopedii. W 1963 r. w Lublinie zostało zarejestrowane Polskie Towarzystwo Logopedyczne, które do dziś nieprzerwanie wydaje „Logopedię” – czasopismo o wysokiej renomie w świecie nauki. To w naszym Uniwersytecie w 1969 r. został utworzony pierwszy w Polsce Zakład Logopedii, przekształcony w 1990 r. w Zakład (obecnie Katedrę) Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego, który ze względu na potencjał naukowo-badawczy

i dydaktyczny jest jednym z największych i najważniejszych tego typu ośrodków naukowych w Polsce. To w UMCS zapoczątkowano kształcenie logopedów, najpierw w 1970 r. na studiach podyplomowych, następnie od 1992 r. w ramach specjalizacji logopedycznej na studiach stacjonarnych na kierunku filologia polska, a od 2007 r. na osobnym kierunku studiów licencjackich i magisterskich logopedia z audiologią. W 1999 r. w Lublinie działalność rozpoczął również Polski Związek Logopedów.

Dziś logopedia – nauka o biologicznych uwarunkowaniach mowy, a wraz z nią kształcenie logopedów – prężnie rozwija się w wielu ośrodkach akademickich w całej Polsce, powstają specjalizacje logopedyczne, praktyka logopedyczna profesjonalizuje się, logopedzi stają przed nowymi wyzwaniami. Wiedza o człowieku, a także o uwarunkowaniach rozwoju i zaburzeń mowy jest coraz większa, jednak zmiany cywilizacyjno-kulturowe, tendencje demograficzne, migracje ludności i inne zjawiska współczesnego świata ujawniają wciąż nowe, dotąd nieopisane problemy logopedyczne. Logopedom potrzebna jest przestrzeń do dzielenia się naukowymi odkryciami z przedstawicielami pokrewnych dyscyplin naukowych, miejsce do wymiany za-

Fot. Cezary Rein

Fot. Cezary Rein

wodowych doświadczeń, forum do otwartej dyskusji. Nie tylko idea, ale przede wszystkim potrzeba przyświeca organizacji corocznych, ogólnopolskich konferencji z cyklu „Majówka Logopedyczna w Lublinie”.

Pierwsze spotkanie w ramach zainicjowanego cyklu konferencji naukowo-szkoleniowych zostało zadedykowane twórcom polskiej szkoły neuropsychologii klinicznej w Lublinie śp. prof. dr. hab. Marcelemu Klimkowskiemu, uczniowi Aleksandra R. Łurii, wielkiemu przyjacielowi logopedów zainteresowanych relacją mózg – umysł – język w normie i zaburzeniach. Wydarzenie patronatem honorowym objęli: minister edukacji Barbara Nowacka, rektor UMCS prof. dr. hab. Radosław Dobrowolski, dziekan Wydziału Filologicznego UMCS prof. dr. hab. Barbara Hlibowicka-Węglarz oraz dyrektor Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa UMCS prof. dr. hab. Arkadiusz Bałajewski, natomiast patronat medialny zapewniły: TVP3 Lublin, TV UMCS oraz Polskie Radio Lublin.

Uczestników konferencji, zgromadzonych w Dużej Auli Wydziału Filologicznego, przywitani dr hab. Przemysław Łozowski, prof. UMCS – zastępca dyrektora wymienionego wyżej Instytutu (w imieniu władz naszej Uczelni) i dr hab. Jolanta Panasiuk, prof. UMCS – kierownik Katedry Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego (w imieniu organizatorów).

Obrady plenarne poprzedziła uroczystość uczczenia pamięci prof. Marceliego Klimkowskiego, w czasie której dr hab. Jolanta Panasiuk, prof. UMCS wygłosiła laudację pt. *Profesor Marceli Klimkowski (1937–2020) – świadek historii, strażnik tradycji, uczony i nauczyciel*, a uczniowie i przyjaciele Profesora przywołali swoje wspomnienia.

Program konferencji był bardzo bogaty, obejmował 7 wykładów w sesjach plenarnych, 20 referatów w sesjach tematycznych, 23 wystąpienia w sesji plakatowej oraz 15 warsztatów naukowo-szkoleniowych. Zakres podejmowanych tematów i metodologia prezentowa-

Fot. Cezary Rein

nych wyników badań dowodzą transdyscyplinarności logopedii, a także wyznaczają szerokie perspektywy jej dalszego rozwoju.

Przepełniony głębokim humanizmem wykład inauguracyjny pt. *Fundamentalna wartość człowieka i bezinteresownych relacji* wygłosiła prof. dr. hab. Maria Szyszowska. Piękną oprawę konferencji zapewniły natomiast akcenty artystyczne: występ wokalny Natalii Kopyckiej, studentki II roku logopedii z audiologią UMCS, oraz występ taneczny zespołu „Gamza” – Formacji Tańca Towarzyskiego Politechniki Lubelskiej.

Zaplanowana na rok 2025 II Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa z cyklu „Majówka Logopedyczna w Lublinie” będzie poświęcona pamięci zmarłego przedwcześnie pracownika Zakładu Logopedii UMCS dr. Józefa Tadeusza Kani – jednego z pierwszych neurolingwistów i afazjologów w Polsce – i będzie nosiła tytuł „Lingwistyczne podstawy logopedii”.

Jolanta Panasiuk

Fot. Bartosz Proń

7. Sympozjum Social Science & Business Research Network

W dn. 9–10 maja na Wydziale Ekonomicznym miało miejsce 7. Sympozjum Social Science & Business Research Network (SSBRN), międzynarodowej organizacji skupiającej ośrodki naukowe prowadzące badania w zakresie ekonomii, finansów i biznesu.

Sympozjum już po raz drugi odbyło się w Lublinie (pierwszy raz jego uczestników gościliśmy w 2022 r.). Wydział Ekonomiczny pełnił funkcję współorganizatora wydarzenia wraz z: Universitas Sumatera Utara (Indonezja), Universitas Jenderal Soedirman (Indonezja), Petroleum-Gas University of Ploiesti (Rumunia), Selçuk University (Turcja) oraz Széchenyi István University (Węgry). W Sympozjum wzięło udział 25 uczestników reprezentujących wymienione ośrodki, którzy przedstawili wyniki swoich badań naukowych.

W trakcie wydarzenia odbyło się także spotkanie rektora UMCS prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego z rektorem Universitas Sumatera Utara (USU) prof. Muryantem Aminem, podczas którego omówiono możliwości współpracy badawczej i dydaktycznej. W spotkaniu uczestniczyli również dr Fadli, dziekan Faculty of Economics and Business i Ikhsan Siregar, pełnomocnik rektora USU ds. umiędzynarodowienia oraz przedstawiciele SSBRN – prof. Dedhy Sulistiawan i dr Felize Arni Rudiawarni. Naszą Uczelnię reprezentowali dziekan WE dr hab. Mariusz Kicia, prof. UMCS i dr hab. Elżbieta Bukalska, prof. UMCS, która zainicjowała i rozwija współpracę z ośrodkami z Indonezji.

Kooperacja pomiędzy członkami SSBRN rozwija się od kilku lat. W tym czasie naukowcy z Wydziału Ekonomicznego i zagranicznych uczelni wydali wspólnie monografie i artykuły naukowe oraz realizowali wykłady online jako guest lecturers dla studentów uniwersytetów indonezyjskich i WE.

Mariusz Kicia

Wizyta dr Esteli Nadal Romero

W dn. 9–10 maja na zaproszenie prof. dr. hab. Wojciecha Zgłobickiego na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej gościła dr Estela Nadal Romero (Instituto Pirenaico de Ecologia, Hiszpania), uznany w świecie geograf i geomorfolog.

Dr Romero podczas otwartego spotkania dla pracowników i studentów przedstawiła referat pt. *Badlands: from science to geotourism*. Zaprezentowała w nim wyniki własnych wieloletnich badań prowadzonych na obszarach hiszpańskich badlandów. Wskazała typologię i dynamikę procesów geomorfologicznych kształtujących te specyficzne obszary. Poruszyła także zagadnienia związane ze sposobami ograniczenia tempa degradacji terenów badlandów oraz z możliwościami ich geoturystycznego wykorzystania. Po wystąpieniu odbyła się dyskusja, w której wzięli udział m.in. prof. Irena A. Pidek, prof. Jean Poesen, prof. Wojciech Zgłobicki.

Kolejnego dnia dr Romero uczestniczyła w wyjeździe terenowym, podczas którego pracownicy Instytutu Nauk o Ziemi i Środowisku zaprezentowali wyniki badań nad procesami kształtującymi wąwozy lessowe zachodniej części Płaskowyżu Nałęczowskiego.

Wizyta dr Romero stwarza szansę na rozwój współpracy pomiędzy Wydziałem a hiszpańskim instytutem badawczym.

Wojciech Zgłobicki

Fot. Michał Zembrzycki

Międzynarodowa konferencja naukowa pt. „W obliczu tragedii – redefinicja wartości? EUROJOS XVI”

W dn. 15–17 maja w Nałęczowie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pt. „W obliczu tragedii – redefinicja wartości? EUROJOS XVI”, współorganizowana przez Instytut Sławistyki PAN, Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa UMCS oraz Fundację Sławistyczną.

W wydarzeniu uczestniczyło blisko 50 badaczy z 10 krajów (Austrii, Belgii, Bułgarii, Chorwacji, Czech, Litwy, Macedonii Północnej, Polski, Serbii i Ukrainy). Wśród nich byli przedstawiciele 11 zagranicznych ośrodków naukowych (m.in. Uniwersytetu w Gandawie, Uniwersytetu Karola w Pradze, Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki w Łucku, Instytutu Języka Chorwackiego, Instytutu Języka Bułgarskiego Bułgarskiej Akademii Nauk, Uniwersytetu Wiedeńskiego, Uniwersytetu Wileńskiego, Uniwersytetu w Nowym Sadzie) oraz 12 ośrodków krajowych (Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Wrocławskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu w Siedlcach, Instytutu Języka Polskiego PAN, Instytutu Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN, Instytutu Sławistyki PAN).

Podczas konferencji wygłoszono ponad 40 referatów w językach: polskim, ukraińskim, rosyjskim, serbskim, bułgarskim, czeskim i angielskim. Ich autorzy dążyli do zdiagnozowania specyficznego rozumienia określonych wartości – traktowanych jako koncepty kulturowe – przez użytkowników poszczególnych języków. Omawiane były takie pojęcia jak: OJCZYŻNA, ZDROWIE, RODZINA, TOLERANCJA, WOLNOŚĆ, SPRAWIEDLIWOŚĆ, SOLIDARNOŚĆ, SZACUNEK, DOM. Referenci poszukiwali odpowiedzi na pytania o trwałość i stabilność tych wartości w sytuacjach krytycznych zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i zbiorowym.

Zgodnie z założeniami projektu EUROJOS analizowano wartości podzielane nie tylko przez poszczególne narody słowiańskie, ale też przez ich bliższych i dalszych sąsiadów. Dlatego na spotkaniu prezentowano opracowania dotyczące konceptów w językach:

angielskim, francuskim, hiszpańskim, litewskim i niemieckim. Przedstawiono wyniki ankiet przeprowadzonych m.in. wśród respondentów w Hiszpanii, Polsce, Ukrainie, na Białorusi i na Litwie. Uwagę poświęcono również zagadnieniom etymologicznym. Dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN podjęła próbę ustalenia pierwotnych znaczeń wybranych nazw wartości w lekcyce prasłowiańskiej.

17 maja odbyło się otwarte posiedzenie redakcji *Leksykonu aksjologicznego Słowian i ich sąsiadów* prowadzone przez kierownika konwersatorium EUROJOS prof. dr hab. Stanisławę Niebrzegowską-Bartmińską. Na spotkaniu omówiono plan pracy nad kolejnymi tomami *Leksykonu*, przede wszystkim nad tomem ZDROWIE, który jest już znacząco zaawansowany, a także nad tomami TOLERANCJA, OJCZYŻNA, SPRAWIEDLIWOŚĆ, SOLIDARNOŚĆ, NARÓD i DUSZA.

W konferencji oraz w spotkaniu redakcyjnym oprócz doświadczonych badaczy uczestniczyli młodzi pracownicy nauki, doktoranci i magistranci.

Projekt dofinansowano ze środków budżetu państwa przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki w ramach programu „Doskonała nauka II”.

Dorota Pazio-Wlazłowska

Archiwum organizatorów

I Międzynarodowe Forum Metodologiczne „Sztuczna inteligencja wyzwaniem dla pedagogiki”

W dn. 16–17 maja w Instytucie Pedagogiki odbyło się I Międzynarodowe Forum Metodologiczne „Sztuczna inteligencja wyzwaniem dla pedagogiki”, zorganizowane przez Katedrę Metodologii Nauk Pedagogicznych przy współdziałaniu Centrum Sztucznej Inteligencji i Modelowania Komputerowego UMCS.

Forum zgromadziło wybitnych naukowców i specjalistów, którzy dyskutowali na temat wpływu sztucznej inteligencji (AI) na edukację oraz związanych z tym wyzwań i możliwości. Komitet Naukowy wydarzenia składał się z uznanych ekspertów, wśród których znaleźli się: prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska; prof. dr hab. Dariusz Jemielniak; prof. dr hab. Maciej Karwowski; prof. Agnes Kukulka-Hulme; prof. dr hab. Krzysztof Rubacha; prof. Jane Seale; prof. Francesco Pira; dr hab. Dominik Batorski; dr hab. Stanisław Lachowski, prof. UMCS; dr hab. Maria Nowojczyk, prof. AGH; dr hab. Aleksandra Przegalińska-Skierkowska, prof. ALK oraz dr hab. Jacek Pyżalski, prof. UAM. Komitet Organizacyjny tworzyli: dr hab. Stanisława Byra, prof. UMCS – przewodnicząca; dr Kamil Filipek – wiceprzewodniczący; dr Magdalena Boczkowska i dr Agnieszka Gabryś – sekretarze oraz członkowie: dr hab. Renata Bednarz-Grzybek, prof. UMCS; dr hab. Renata Zubrzycka; dr Marlena Duda oraz dr Monika Hajkowska.

Wydarzenie otworzył rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, słowa przywitania skierowała do uczestników prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN.

Następnie zostały wygłoszone wykłady plenarne. Dr Łukasz Szoszkiewicz omówił wyzwania prawne związane z rozwojem sztucznej inteligencji, podkreślając konieczność dostosowania regulacji prawnych do dynamicznie rozwijającej się technologii. Dr hab. Aleksandra Przegalińska-Skierkowska, prof. ALK przy użyciu własnego avatara zaprezentowała online temat *Generatywna AI a edukacja*, wskazując na potencjał generatywnych modeli AI w procesach edukacyjnych. Dr hab. Jacek Pyżalski, prof. UAM przedstawił wyniki badań dotyczących zastosowania generatywnej sztucznej inteligencji w edukacji. Dr Dominika Kaczorowska-Spychalska w wykładzie pt. *Nowe horyzonty w edukacji: budowanie kompetencji w erze AI* podkreśliła znaczenie integracji AI w kształceniu kompetencji przyszłości. Dr hab. Renata Tomaszewska, prof. UKSW przedstawiła perspektywy AI w pedagogice, zwracając uwagę na wzajemne korzyści wynikające z integracji tych dwóch dziedzin. W dalszej części wydarzenia prof. Agnes Kukulka-Hulme zaprezentowała zagadnienie pt. *Artificial intelligence in language learning: a multi-agent fu-*

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

ture, koncentrując się na roli AI w nauczaniu języków. Prof. Jane Seale analizowała wyzwania inkluzyjnej pedagogiki w kontekście AI w wystąpieniu pt. *Will existing inclusive pedagogies promote or discourage the use of AI to support the learning of students with disabilities or are new inclusive pedagogies required?* Dr hab. Agnieszka Lekka-Kowalik, prof. KUL omówiła etyczne aspekty AI w wykładzie *Etyka sztucznej inteligencji – trzy aspekty*. Prof. dr hab. Dariusz Jemielniak przedstawił wykład *Edukacja i AI*, natomiast ks. dr hab. Marek Jeziorański omówił pedagogiczne kryteria adaptacji sztucznej inteligencji do procesu wychowawczego. Na zakończenie dr Alena Ivanova zaprezentowała raport PARP o możliwościach zastosowania sztucznej inteligencji w edukacji.

Po części wykładowej odbył się panel dyskusyjny pn. „Rola sztucznej inteligencji w nowoczesnej edukacji” moderowany przez dr. Kamila Filipka. W dyskusji wzięli udział: dr hab. Agnieszka Lekka-Kowalik, prof. KUL; dr hab. Jacek Pyżalski, prof. UAM oraz dr hab. Piotr Celiński, prof. UMCS.

Drugi dzień Forum rozpoczął się od wykładu prof. dr. hab. Macieja Karwowskiego, który przedstawił temat *AI w psychologii i pedagogice twórczości – czyli co mówią badania?* Dr Seda Gökçe omówiła rolę AI w pedagogice w wykładzie *AI in pedagogy: threat or colleague*. Dr hab. Radosław Mącik, prof. UMCS przybliżył rolę konstruktów zaufania oraz ciemnej triady cech osobowości w wyjaśnianiu akceptacji narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji przez młodych użytkowników. Natomiast dr Marcin Rządyczka odniósł się do wiarygodności botów terapeutycznych w zakresie identyfikacji i korygowania ludzkich błędów poznawczych.

Kolejne wystąpienia odbyły się w ramach obrad w dwóch sekcjach. Głos zabrało wówczas m.in. wielu naukowców z naszego Uniwersytetu: dr Urszula Lewartowicz oraz mgr Dawid Reja wygłosili wykład *Między sztucznością inteligencji a autentycznością animacji kultury – wybrane narzędzia SI w praktyce animacyjnej*; dr Monika Baryła-Matejczuk z Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji oraz dr Kamil Filipek zaprezentowali temat *AI w diagnozie funkcjonalnej dzieci we wczesnym wieku szkolnym – szanse i zagrożenia na przykładzie aplikacji SZOP*; dr Magdalena Wójcik przedstawiła zagadnienie sztucznej inteligencji w terapii pedagogicznej uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, a dr Małgorzata Chojak omówiła zastosowanie algorytmów w badaniach nad edukacją oraz ich możliwości i ograniczenia.

Wydarzenie było objęte patronatem ministra nauki Dariusza Wieczorka, marszałka województwa lubelskiego Jarosława Stawiarskiego oraz Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN. Honorowy patronat sprawowali: wojewoda lubelski Krzysztof Komorski, rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk i Wydawnictwo UMCS. Patronat medialny objęli: TV UMCS, Polskie Radio Lublin i Akademickie Radio Centrum. Sponsorami wydarzenia byli: WIKPOL Sp. z o.o. i Grupa MAC S.A.

I Międzynarodowe Forum Metodologiczne „Sztuczna inteligencja wyzwaniem dla pedagogiki” umożliwiło wymianę wiedzy i doświadczeń między naukowcami. Dodatkowo okazało się niezwykle wartościowym i inspirującym wydarzeniem, które z pewnością przyczyni się do dalszego rozwoju badań i praktyki w obszarze pedagogiki i sztucznej inteligencji.

Magdalena Boczkowska

Debata z okazji 20-lecia członkostwa Polski w UE

22 maja w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji odbyła się debata pt. „Między nami sąsiadami. 20-lecie członkostwa Polski w Unii Europejskiej”, zorganizowana przez Centrum Europejskie UMCS we współpracy z Konsulatem Honorowym RP w Nancy, Urzędem Miasta Lublin oraz Regionalnym Ośrodkiem Debaty Międzynarodowej w Lublinie.

Wydarzenie otworzył prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS:

» Dzisiejsze spotkanie jest organizowane przez Centrum Europejskie UMCS. To jednostka ogólnouniwersytecka, która w zamyśle władz naszej Uczelni ma inicjować wielopłaszczyznową współpracę, również w zakresie kształcenia, pomiędzy Uniwersytetem Lotaryńskim i uniwersytetami w Ukrainie, przy wsparciu – co bardzo sobie cenimy – miast Nancy i Lublina.

W debacie wzięli udział: dr Marek Prawda – wiceminister spraw zagranicznych, Étienne de Poncins – ambasador Francji w Polsce, Viktor Elbling – ambasador Republiki Federalnej Niemiec w Polsce, Volodymyr Gulyg, reprezentujący Vasyla Zwarycza – ambasadora Ukrainy w Polsce oraz dr Krzysztof Żuk – prezydent Lublina.

Uczestniczyli w niej również studenci prawa międzynarodowego i prawa Unii Europejskiej w ramach podwójnego dyplomowania UMCS i Uniwersytetu Lotaryńskiego: Uliana Kostiuszko, Michał Wójcik, studenci prawa i administracji: Katarzyna Błaszczak, Michał Krzaczek oraz stosunków międzynarodowych: Michał Hunicz i Volodymyr Vityk.

Spotkanie moderowała dyrektor Centrum Europejskiego dr hab. Sylwia Kucharuk, prof. UMCS, zaś podsumował je prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką prof. dr hab. Zbigniew Pastuszek.

Wydarzenie spotkało się z dużym zainteresowaniem. Wśród przybyłych obecni byli m.in.: konsulowie honorowi i przedstawiciele ambasad, władz wojewódzkich i samorządowych, kanclerz UMCS, reprezentanci władz diekańskich, dyrektorzy instytutów, pracownicy i studenci UMCS oraz uczniowie lubelskich szkół średnich.

Podczas debaty podsumowano 20 lat członkostwa Polski w Unii Europejskiej, podkreślając korzyści, jakie przyniosło poszerzenie wspólnoty w 2004 r. Polsce, w tym miastu Lublin, oraz Francji i Niemcom. Poruszono kwestie wzajemnych relacji sąsiedzkich, dotyczące m.in. roli Trójkąta Weimarskiego, zbliżającej się prezydencji Polski w Radzie UE oraz perspektywy akcesji Ukrainy do UE. Szczególne miejsce w dyskusji poświęcono roli unijnych wartości oraz wyzwaniom, jakie stoją przed UE w najbliższym czasie, zwłaszcza w kontekście wojny w Ukrainie.

Po części oficjalnej w Dworcu Kościuszków odbył się koncert na dwie bandury zespołu instrumentalno-wokalnego ze Lwowa.

Centrum Europejskie UMCS prowadzi działalność badawczą i dydaktyczną w zakresie problematyki integracji europejskiej w perspektywie interdyscyplinarnej. Powstało w 2018 r. w wyniku porozumienia o współpracy polsko-francusko-ukraińskiej, zawartego pomiędzy UMCS a Uniwersytetem Lotaryńskim w Nancy, Centrum Europejskim w Nancy, Czerniowieckim Uniwersytetem Narodowym im. Jurija Fedkowycza, Przykarpaczkim Uniwersytetem Narodowym im. Wasyla Stefanyka, Instytutem Stosunków Międzynarodowych Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki oraz miastami: Nancy i Lublin. Współpraca ta zaowocowała m.in. stworzeniem na UMCS kierunku prawo międzynarodowe i prawo Unii Europejskiej (studia II stopnia).

Sylwia Kucharuk

Fot. Matej Kaczanowski

Udział sławisty UMCS w pracach bułgarskiego konsorcjum

Dr hab. Petar Sotirov, prof. UMCS, pracownik Katedry Językoznawstwa Słowiańskiego, uczestniczy w pracach konsorcjum, w skład którego wchodzi przedstawiciele Bułgarskiej Akademii Nauk i kilku bułgarskich uczelni. Konsorcjum realizuje program naukowy rządu Republiki Bułgarii pt. „Rozwój i utrwalenie bułgarystyki zagranicznej”.

Prof. Sotirov został zaproszony do współpracy jako doświadczony bułgarysta mieszkający i pracujący w Polsce. W ramach swoich obowiązków wygłasza on cykle wykładów otwartych, prowadzi zajęcia ze studentami oraz badania naukowe, konsultuje doktorantów i młodszych pracowników naukowych. Ważną częścią działalności w konsorcjum oraz pobytu w Bułgarii jest również promocja bułgarystyki i sławistyki polskiej, macierzystego uniwersytetu – UMCS, a także wzmacnianie polsko-bułgarskiej współpracy naukowej. Instytucją przyjmującą jest Południowozachodni Uniwersytet w Błagojewgradzie, jeden z partnerów konsorcjum. Pobyt Profesora finansowany jest z budżetu programu.

Program roboczy był realizowany w kwietniu i maju 2024 r. Prof. Sotirov wygłosił wówczas dwa wykłady otwarte (*Bułgarzy za granicą – życie z dwoma językami* oraz *Stan i perspektywy rozwoju bułgarystyki polskiej*), przeprowadził również zajęcia dla studentów bułgarskich trzech kierunków (lingwistyka stosowana, filologia bułgarska i logopedia), ponadto przygotował i przeprowadził ankietę wśród studentów dotyczącą terminologii rodzinnej w języku bułgarskim.

Natomiast w ramach działań promocyjnych prof. Sotirov udzielił wywiadu dla Bułgarskiej Telewizji Państwowej, zaprezentował również wydaną niedawno przez Wydawnictwo UMCS swoją książkę pt. *Zeszyt negowański – częśćka bułgarskiej pamięci z Macedonii Południowej*. Działalność gościa z Polski spotkała się z szerokim odzewem, informacje o niej ukazały się w wielu miejscach, w tym w centralnych mediach bułgarskich.

Petar Sotirov
Ewa Białek

Konferencja na temat bezpieczeństwa prawnego

Wdn. 9–10 maja odbyła się VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Bezpieczeństwo prawne stron w postępowaniu administracyjnym, cywilnym i karnym w państwach demokratycznych w procesie integracji europejskiej: Polska – Słowacja – Ukraina”, zorganizowana m.in. przez Wydział Prawa i Administracji oraz Centrum Badań Porównawczych nad Procedurami Prawnymi UMCS.

Uroczystego powitania uczestników dokonał prof. dr hab. Janusz Niczyporuk – kierownik Katedry Postępowania Administracyjnego, przewodniczący Komitetu Organiza-

cyjnego konferencji. W otwarciu wydarzenia wziął także udział prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Wiesław Gruszecki.

Referaty wygłosili przedstawiciele świata nauki oraz praktycy. Rozważania wzbudzały gorące dyskusje nie tylko wśród prelegentów, ale także pośród licznie zebranego audytorium.

Wydarzenie stanowiło kontynuację badań nad problematyką bezpieczeństwa prawnego w procesie integracji europejskiej i w kontekście międzynarodowym. Tym razem konferencja poświęcona została bezpieczeństwu prawnemu stron w postępowaniu administracyjnym, cywilnym i karnym, co objęło dwie podstawowe sfery zagadnień: uprawnienia procesowe stron, przysługujące im w toku i po zakończeniu postępowania administracyjnego lub sądowego oraz obowiązki względem stron ciążące na podmiotach prowadzących postępowanie, tj. organach administracji publicznej i sądach.

Mateusz Gabryel

Archiwum prywatne

11th HMU & 3rd Athena International Week

W dn. 27–31 maja w Chanii (Kreta, Grecja) odbyły się 11. International Week oraz 3. Athena International Week, zorganizowane przez Grecki Uniwersytet Śródziemnomorski i Konsorcjum Uniwersytetów Europejskich ATHENA.

Tematem przewodnim tegorocznego spotkania było wykorzystanie nowoczesnych technologii w szkolnictwie wyższym, ze szczególnym uwzględnieniem narzędzi cyfrowych, takich jak rzeczywistość wirtualna i rozszerzona oraz sztuczna inteligencja. W bogatym programie międzynarodowego tygodnia można było zgłębić wiedzę w takich tematach jak: Design Thinking i Global Learning, szanse i wyzwania nauczania zdalnego, grywalizacja jako jedna z metod nauczania czy internacjonalizacja szkolnictwa wyższego jako jedno z wyzwań, przed którym stoją uczelnie. W programie nie zabrakło także warsztatów dotyczących rozwoju umiejętności cyfrowych, miękkich i badawczych. Uczestnicy wydarzenia mieli okazję zaprezentować swoją uczelnię, wymienić doświadczenia i opinie ze studentami i pracownikami oraz nawiązać nowe kontakty.

Podczas panelu dotyczącego współpracy uczelni z miastem, moderowanego przez Karolinę Sokolińską, mieliśmy okazję przedstawić nasze doświadcze-

Archiwum prywatne

nia ze współpracy UMCS z władzami miasta, a Anita Sobczyk-Adamska i Magdalena Dzirba zaprezentowały funkcjonowanie naszego Welcome Center.

Podczas międzynarodowego tygodnia UMCS reprezentowały: Alicja Borzęcka-Szajner i Karolina Sokolińska z Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów, Aneta Adamska z Centrum Prasowego oraz Anita Sobczyk-Adamska i Magdalena Dzirba z Centrum Współpracy Międzynarodowej.

Łącznie w inicjatywie udział wzięło 340 uczestników reprezentujących blisko 80 uniwersytetów z różnych kontynentów.

Aneta Adamska

Konferencja MakeLearn & TIIM 2024

W dn. 23–25 maja odbyła się międzynarodowa konferencja z cyklu MakeLearn, TIIM & PIconf pt. „Artificial Intelligence for Human-Technologies-Economy Sustainable Development”. Obrady były prowadzone w języku angielskim w formie hybrydowej.

Konferencja zgromadziła ponad 200 uczestników z 37 krajów, reprezentujących pięć kontynentów – w grupie tej stacjonarnie w obradach realizowanych w pomieszczeniach Centrum ECOTECH-COMPLEX UMCS uczestniczyło około 140 osób. Program wystąpień obejmował ponad 130 referatów, które dotyczyły: biznesu, ekonomii, zarządzania, edukacji i szkoleń, zrównoważonego rozwoju, a także sztucznej inteligencji (AI).

W ramach konferencji przeprowadzono kilka sesji panelowych z udziałem międzynarodowych ekspertów: „Navigating the Digital Age: Media Literacy and Respectful Engagement for Transformative Communication (Closing event of the RespectNET Erasmus+ project)”, „Academic Leadership Forum: Pros and cons of using Artificial Intelligence for research, teaching and university development” (przewodniczący: prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak i honorowy profesor UMCS prof. Kongkiti Phusavat z Kasetsart University w Bangkoku, Tajlandia), „Project opportunities, dissemination and international networking” (przewodniczący: dr hab. Radosław Mącik, prof. UMCS, prof. Nada Trunk z ISSBS, Słowenia) oraz „Research – Education – Business Forum: Smart Cities in Europe and Asia (przewodniczący: prof. dr hab. Agnieszka Sitko-Lutek).

Zorganizowano również panele poświęcone wsparciu działalności publikacyjnej, w tym panel dotyczący prezentacji czasopism naukowych „Editors’ panel with editors of indexed journals” (przewodniczący: prof. Kongkiti Phusavat, prof. Valerij Dermol, ISSBS Słowenia), a także skierowany do osób chcących udoskonalać swoje umiejętności w zakresie publikowania – „Academic Writing and Publishing” (przewodniczący: dr hab. inż. Dariusz Siemieniako z Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie, dr hab. Aleksandra Kowalska, prof. UMCS).

Keynote speaker konferencji, prof. Anthony Elliott z University of South Australia w Adelajdzie, wygłosił wykład pt. *The Consequences of the Digital Revolution*, po którym odbyła się dyskusja plenarna prowadzona przez dr. Kamila Filipka, dyrektora Centrum Sztucznej Inteligencji i Modelowania Komputerowego UMCS.

Ze strony UMCS w pracach Komitetu Organizacyjnego konferencji, która po raz trzeci odbyła się w Lublinie, uczestniczyli pracownicy Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości oraz doktoranci i studenci Wydziału Ekonomicznego, koordynowani przez dr. Kalinę Grzesiuk. Pracom Komitetu przewodniczyli wicedyrektor Instytutu prof. dr hab. Anna Rakowska i dyrektor dr hab. Radosław Mącik, prof. UMCS.

Następna edycja konferencji odbędzie się w dn. 21–24 maja 2025 r. w Bangkoku pod hasłem „Accelerated Innovation (AI): Sustainability for Better Humanity”.

Kalina Grzesiuk

Fot. Bartosz Profil

Archiwum gminne

Wizyta studyjna w Szkole Podstawowej w Łajskach

17 maja słuchacze studiów podyplomowych psychologia edukacyjna z przygotowaniem pedagogicznym, finansowanych ze środków MEiN, wzięli udział w wizycie studyjnej w Szkole Podstawowej im. Stanisława Moniuszki w Łajskach.

Wizyta koordynowana była przez kierownika studiów podyplomowych dr Małgorzatę Kostkę-Szymańską, prof. UMCS. Merytoryczne wsparcie zapewнили prof. dr hab. Grażyna Krasowicz-Kupis oraz dr Tomasz Knopik.

Szkoła Podstawowa im. Stanisława Moniuszki w Łajskach prezentuje nową jakość w rozwoju polskiego systemu kształcenia. To jedna z pierwszych placówek ogólnodostępnych realizująca edukację włączającą jako skuteczną ścieżkę edukacyjną dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). Szkoła współpracuje z Europejską Agencją ds. Edukacji Włączającej i Specjalnej (EASNIE). Dyrektorem jest Marek Tarwacki, który pełni również funkcję prezesa stowarzyszenia „Sztuka włączania”, powołanego w celu propagowania idei edukacji włączającej w szkołach ogólnodostępnych.

Celem realizowanego w SP w Łajskach nowego modelu edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) – w tym z niepełnosprawnościami – jest wypracowanie i wprowadzenie w obręb praktyki szkolnej zasad tworzenia warunków sprzyjających przygotowaniu uczniów do samodzielności w dorosłym życiu oraz rzeczywistemu włączaniu ich w życie społecz-

ne. Zasady te oparte są na solidarności społecznej oraz na założeniach przyjętych w ratyfikowanych przez Polskę dokumentach promujących politykę rozwijania społeczeństwa włączającego – w szczególności w Konwencji o Prawach Dziecka oraz Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych.

Szkoła ma obowiązek zapewnić wszystkim uczniom wszechstronne wsparcie w procesie kształcenia i wychowania, dostosowane do ich indywidualnych potrzeb – zarówno tych, które wynikają z barier i utrudnień w rozwoju oraz nauce, jak i tych, które powstają w związku z ujawnianymi stopniowo predyspozycjami i kreatywnością, ale również takich, które mają charakter zdolności i talentów wybitnych.

Do celów wizyty studyjnej można zaliczyć: podnoszenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych psychologów pracujących w placówkach edukacyjno-oświatowych w zakresie następujących zagadnień: ocena funkcjonalna w praktyce, projektowanie uniwersalne, współpraca z rodzicami, współpraca między specjalistami, doradztwo zawodowe, rola asystenta ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ASP; poznanie specyfiki funkcjonowania szkoły z programem edukacji włączającej; budowanie świadomości inkluzji społecznej w szkole; wymianę najlepszych praktyk w dziedzinie edukacji uczniów ze SPE.

Małgorzata Kostka-Szymańska

Mediatization Conference 5 za nami

10 maja miała miejsce kolejna edycja cyklicznej konferencji naukowej organizowanej przez dr hab. Ewę Nowak-Teter, prof. UMCS. W tym roku wydarzenie odbyło się pod nazwą: „Mediatization Conference 5. Mediatization versus datafication. Dialogue or competition?”.

Konferencja zgromadziła kilkunastu naukowców z różnych krajów Starego Kontynentu. Wśród nich na-

leży podkreślić obecność keynote speakera, jednego z czołowych medioznawców na świecie – prof. Andresa Heppa. Jego wykład pt. *Datafication, automation and communicative AI: For a redefinition of mediatization research* zainaugurował naukową dyskusję wśród uczestników oraz wolnych słuchaczy, którzy tego dnia spotkali się na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa.

Mateusz Sobiech

Wyjazd szkoleniowy do Hellenic Mediterranean University

W dn. 13–17 maja mgr Agnieszka Wiśniewska – starszy bibliotekarz w Międzywydziałowej Bibliotece Filologiczno-Historycznej, uczestniczyła w wyjeździe szkoleniowym w ramach programu Erasmus+ do Hellenic Mediterranean University w Heraklionie. Podczas pobytu wygłosiła wykład dla studentów i pracowników na temat naszego Uniwersytetu.

Tamtejsza biblioteka posiada bogatą kolekcję książek i zbiorów cyfrowych sklasyfikowanych zgodnie z aktualnymi międzynarodowymi standardami. Zapewnia dostęp do 17 baz danych, 200 080 e-booków, 35 140 e-dzienników, posiada ponad 10 000 książek i prenumeruje 5 tytułów czasopism. Gromadzi również w formie elektronicznej prace pracowników uniwersytetu.

Archiwum prywatne

Wyjazd umożliwił zapoznanie się z pracą biblioteki oraz zadaniami wykonywanymi przez zespół, którym kieruje mgr Katerina Voutiraki. W trakcie pobytu odbyło się także spotkanie z prorektorem dr. Konstantinosem Petridisem, podczas którego rozmawiano o współpracy i przyszłości bibliotek obu uniwersytetów. Reprezentantka UMCS uczestniczyła ponadto w wykładzie prowadzonym przez mgr. Gareth'a Owensa na temat mitologii greckiej.

Agnieszka Wiśniewska

XXIX Lubelskie Warsztaty Biofizyczne

W dn. 23–24 maja w Kazimierzu Dolnym odbyły się XXIX Lubelskie Warsztaty Biofizyczne organizowane przez Oddział Lubelski Polskiego Towarzystwa Biofizycznego, którego obecny Zarząd tworzą pracownicy Katedry Biofizyki UMCS.

Warsztaty mają wieloletnią tradycję. Młodzi adepci nauki w spokojnej i serdecznej atmosferze mają możliwość zaprezentowania wyników swoich badań oraz otrzymania życzliwych, aczkolwiek merytorycznych komentarzy od doświadczonych kolegów.

W wydarzeniu w tym roku wzięło udział 30 uczestników (ponad połowa z nich to naukowcy przed doktoratem), którzy wygłosili 15 referatów. Pochodzili z wielu polskich ośrodków naukowych (Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Instytutu Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego PAN w Lublinie, Uniwersytetu Marii Cu-

Archiwum Wojciecha Grudzińskiego

rie-Skłodowskiej w Lublinie, Politechniki Poznańskiej, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Instytutu Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego PAN w Krakowie, Uniwersytetu Warszawskiego) oraz zagranicznych (University of Southern Denmark w Danii i Chalmers University of Technology w Szwecji).

Wojciech Grudziński

Dzień Afryki na UMCS

24 maja na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa odbyły się obchody Dnia Afryki, którego w tym roku tematem przewodnim była kluczowa rola edukacji w pobudzaniu innowacji i doskonaleniu umiejętności – „Fostering Education for Innovation and Skill Amplification”.

W wydarzeniu uczestniczyli m.in. przedstawiciele Ambasady Rwandy w Polsce, w tym Pascal Munyangabe, attaché wojskowy, oraz przedstawiciele Ambasady Ugandy w Berlinie akredytowanej w Polsce, reprezentowani przez Jessicę Namuddu.

Spotkanie rozpoczęło się od wystąpienia prof. dr. hab. Marka Pietrasia, dyrektora Instytutu Stosunków Międzynarodowych, po czym głos zabrał Pascal Munyangabe, który podziękował władzom Uniwersytetu i Instytutu za zaproszenie oraz podkreślił znaczenie edukacji jako kluczowego obszaru aktywności Unii Afrykańskiej (UA). Następnie omówił strategię edukacji UA dla Afryki na lata 2016–2025 oraz strategię edukacji Rwandy, inspirowane Agendą UA 2063 oraz dokumentem Rwanda Vision 2050, podkreślając zaangażowanie w rozwój umiejętności w zakresie kapitału ludzkiego.

Podczas wydarzenia odbyły się także dyskusje panelowe na temat promowania zrównoważonych systemów edukacyjnych, równości i inkluzywności w edukacji

oraz inkubowania innowacji w instytucjach edukacyjnych. Wśród panelistów znaleźli się:

- Jessica Namuddu, druga sekretarz Ambasady Republiki Ugandy w Berlinie;
- dr hab. Małgorzata Wójcik, prof. Uczelni, prodekan Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS;
- Mariem Briki, studentka Medical Biology;
- dr hab. Mariusz Kicia, prof. Uczelni, dziekan Wydziału Ekonomicznego UMCS;
- Marcin Garbowski, menedżer ds. relacji z inwestorami w Wydziale Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin;
- Niyi Aderibigbe, przedsiębiorca, absolwent UMCS;
- John Bosco Julius Chuwa, przedstawiciel Dusatu Sp. z o.o.

Finalnym punktem programu były występy artystyczne studentów UMCS pochodzących z Afryki, w tym Grupy Tanecznej Mcheza Afrika UMCS.

Wydarzenie zostało skoordynowane przez Roberta Ainebyonę i Briana Chaggu, doktorantów UMCS pochodzących z Afryki. Organizatorzy: Instytut Stosunków Międzynarodowych, Wydział Politologii i Dziennikarstwa, prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska, Centrum Promocji oraz Pracownia Umędzynarodowienia Szkolnictwa Wyższego UMCS.

*Robert Ainebyone
Ewelina Panas*

Fot. Michał Piat

Konkurs na projekt zagospodarowania patio na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

14 maja odbyła się prezentacja projektów konkursowych zagospodarowania patio na WNoZiGP, przygotowanych przez członków Studenckiego Koła Naukowego Planistów „SmartCity” pod opieką dr Dagmary Kociuby. Celem konkursu była zmiana wizerunku patio, wykreowanie przyjaznego miejsca spotkań i relaksu między zajęciami oraz wprowadzenie rozwiązań ekologicznych, w tym przede wszystkim różnych form zieleni.

W konkursie brały udział trzy zespoły projektowe. W skład pierwszego zespołu weszli: inż. Patryk Pawluczuk (koordynator), inż. Anna Puchacz, Filip Markiewicz, Alicja Wójtowicz, Angelika Czerwińska, Klaudia

Fot. Michał Zembrzycki

Guluk, Jan Markowski, Kaja Soboń. Drugi zespół tworzyli: Radosław Poszytek (koordynator), Aneta Rękawek, Aleksandra Pazur, Agnieszka Plewik, Julia Rzadkowska, Klaudia Seweryn, Małgorzata Stręciwilk. W skład trzeciego zespołu weszli: inż. Aleksandra Zając (koordynator), inż. Weronika Szymanek, Jakub Boguszewski, Paweł Duniec oraz Radosław Borawski.

Projekty były oceniane przez jury w składzie: rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, dziekan WNoZiGP dr Jolanta Rodzoś, prof. UMCS oraz prodziekan ds. studenckich prof. dr hab. Wojciech Zgłobicki.

Ze względu na wysoki poziom wszystkie prace konkursowe zdobyły równorzędne I miejsce. Wyróżnienie specjalne otrzymał Radosław Borawski.

Studenckie Koło Naukowe Planistów „SmartCity”

Wyjazd do Sejmu i Senatu RP

24 maja studenci Wydziału Prawa i Administracji uczestniczyli w wyjeździe do Parlamentu Rzeczypospolitej Polskiej. Wyjazd został zorganizowany przez Wydział we współpracy z Samorządem Studentów WPiA i odbył się na zaproszenie senatora Jacka Treli, który w kwietniu gościł na WPiA podczas wydziałowych drzwi otwartych „Dzień z Prawem”.

Studenci mieli możliwość zobaczenia sal obrad: Sejmu, Senatu, komisji sejmowych i senackich oraz posłuchać o ciekawostkach z życia parlamentarzystów. Niespodzianką było spotkanie z marszałkiem Sejmu Szymonem Hołownią, które stanowiło okazję do rozmowy i zrobienia pamiątkowego zdjęcia.

Kacper Iwaszek

Fot. Julia Gubiewicz

Fot. Cezary Mańturzyk

XV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Okno w oko z psychoonkologią”

W dn. 23–24 maja na Wydziale Pedagogiki i Psychologii odbyła się XV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Okno w oko z psychoonkologią” – edycja specjalna „Maria inspiruje” w ramach obchodów jubileuszu 80-lecia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, zorganizowana przez Koło Naukowe Psychologów UMCS we współpracy z Radą Wydziałową Samorządu Studentów WPIP, Akademickim Centrum Wsparcia oraz Studenckim Kołem Naukowym Psychologii „Adesse”.

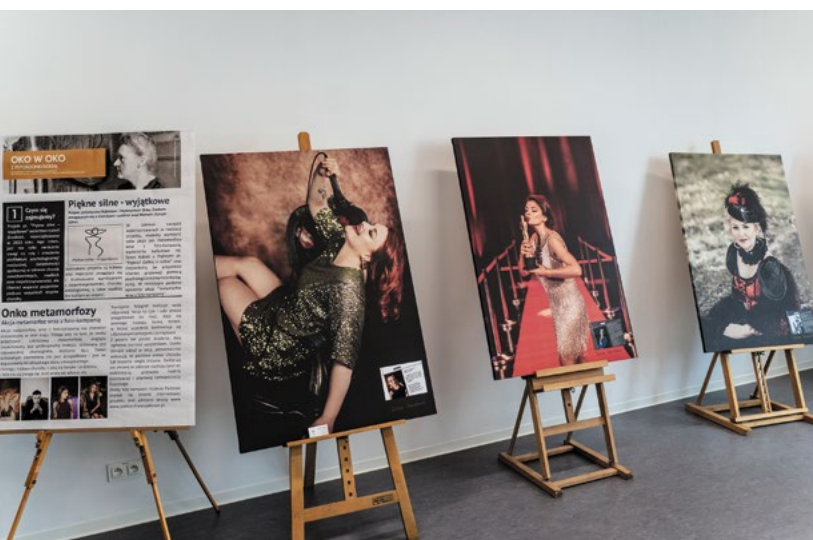
Celem konferencji było przedstawienie kluczowych zagadnień z obszaru psychoonkologii, a także zapoznanie uczestników z aktualną wiedzą na temat funkcjonowania psychicznego osób chorych na nowotwór. Poruszone zostały kwestie dotyczące sposobów pracy terapeutycznej z pacjentem z chorobą nowotworową i jego bliskimi. Eksperti i prelegenci przedstawili najnowszą wiedzę teoretyczną oraz praktyczną z zakresu pracy nad powrotem do równowagi psychicznej i przeżywania żałoby w kontekście wystąpienia choroby nowotworowej.

Tegoroczna edycja wydarzenia zgromadziła wielu znamienitych gości z czołowych ośrodków akademickich z Polski i zagranicy oraz placówek zajmujących się opieką nad pacjentem onkologicznym i jego rodziną. Uczestnicy mieli okazję wysłuchać wykładów plenarnych, wystąpień eksperckich oraz prezentacji studenckich podzielonych na sześć sesji tematycznych. W trakcie konferencji odbyły się również warsztaty specjalistyczne, sesja posterowa oraz wystawa fotograficzna, która powstała w ramach projektu „Piękne, silne, wyjątkowe”. Ponadto uczestnicy mieli okazję odwiedzić stoiska promocyjne patronów tegorocznego wydarzenia, a także organizacji studenckich prężnie działających w Instytucie Psychologii.

Panele tematyczne obejmowały: historię psychoonkologii, interdyscyplinarność psychoonkologii, spojrzenie na chorobę nowotworową z perspektywy pacjenta i specjalisty w aspekcie emocjonalności, współczesne wyzwania psychoonkologii, doświadczanie choro-

Fot. Cezary Mańturzyk

Fot. Cezary Mańturzyk

by nowotworowej przez dzieci oraz standardy opieki psychoonkologicznej.

Dodatkowo przeprowadzono konkurs na najlepszą prezentację i poster. Oceny dokonywał Komitet Naukowy, w którego skład weszli: dr hab. Cezary W. Domański, prof. UMCS, dr Magdalena Bury-Kamińska i dr Natalia Jach-Salamon.

Dziękujemy władzom Wydziału Pedagogiki i Psychologii, współorganizatorom, patronom honorowym,

patronom medialnym oraz sponsorom za nieocenione wsparcie oraz zaufanie przy organizacji wydarzenia. Szczególne podziękowania składamy: dr Magdalenie Bury-Kamińskiej, Oliwii Korycińskiej, Maciejowi Cybulskiemu, mgr Katarzynie Paneckiej, mgr. Bartłomiejowi Kusemu, Aleksandrze Mazur, Justynie Kułak, Dominice Kowalczyk, Martynie Kozłowicz, Joannie Jurkiewicz oraz Kai Szach.

Oliwia Korycińska

Studencka Konferencja Naukowa pt. „Łączy nas przeszłość”

20 maja odbyła się Studencka Konferencja Naukowa pt. „Łączy nas przeszłość”, zorganizowana przez Koło Naukowe Studentów Archeologii, Instytut Archeologii oraz Wydział Historii i Archeologii. Wydarzenie zostało objęte patronatem naukowym dziekan WHiA dr hab. Joanny Sobiesiak, prof. UMCS, która wraz z dyrektorem IA dr hab. Piotrem Łuczkiwiczem, prof. UMCS otworzyła obrady.

Prelegenci, wśród których obecni byli profesorowie, doktorzy oraz studenci, przygotowali 13 wystąpień powiązanych z różnymi dyscyplinami naukowymi, w tym z archeologią i historią.

Program konferencji został podzielony na trzy główne sesje oraz sesję posterową. Obrady rozpoczęła dr hab. Barbara Niezabitowska-Wiśniewska, prof. UMCS, która omówiła sposoby wykorzystywania nowych technologii w archeologii. Następnie dr Piotr Mączyński oraz lic. Patryk Węglowski i Andżelika Gąsior podjęli próbę interpretacji zabytków krzemiennych oraz wytłumaczyli, w jaki sposób należy czytać ślady widoczne na powierzchni narzędzi.

Po zakończeniu burzliwej dyskusji rozpoczęła się sesja posterowa. W tej części obrad uczestnicy wydarzenia mieli możliwość zapoznania się z trzema pracami, których zakres chronologiczny sięgał od antyku po II wojnę światową. Swój debiut miała wówczas Anieła Niziołek, która odniosła się do rekonstrukcji histo-

rycznych tworzonych przez członków Koła Naukowe Amatorów Antyku. Z kolei dzięki wystąpieniom lic. Weroniki Czajki i lic. Agaty Salamuchy przybliżona została problematyka pasów tkanych ze wczesnośredniowiecznej Polski oraz historia ul. Spokojnej w Lublinie z czasów II wojny światowej.

Następną sesję rozpoczął referat poświęcony mone- tom antycznym, wygłoszony przez Pawła Kochańskiego. Niezwykle interesujące wystąpienie mieli również Wiktoria Janicka i Dominik Mroczek, którzy omówili symbolikę ptaków na zapinkach pradziejowych. Na koniec lic. Weronika Czajka przybliżyła dawne sposoby tkania krajkę.

W ostatniej sesji Daria Gorzkiewicz zaprezentowała historię od kuchni, czyli dawne przepisy kulinarne, lic. Agata Prus omówiła wczesnośredniowieczną technikę plecionkarską zwaną sprangiem, a lic. Agata Salamucha opisała stanowiska drugowojenne z Lublina.

Na zakończenie wydarzenia głos zabrał opiekun KNSA UMCS dr Piotr Mączyński, dziękując wszystkim prelegentom za udział w konferencji, a organizatorom za trud włożony w jej przygotowanie. W trakcie obrad nie zabrakło dyskusji, które przyniosły nowe wnioski i spostrzeżenia. W końcu wszystkich nas, zarówno studentów, doktorów, profesorów, jak i po prostu pasjonatów historii łączy przeszłość.

Andżelika Gąsior

Fot. Ihor Kolsrichenko

Fot. Ihor Kolsrichenko

XXVI Tydzień Samorządności na UMCS

13 maja na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa rozpoczął się XXVI Tydzień Samorządności – wydarzenie, które organizowane jest od 1997 r. przez Naukowe Studenckie Koło Samorządowców.

Tegoroczna edycja pod nazwą „Samorząd jest kobietą” została otwarta przez dr. hab. Wojciecha Ziętarę, prof. UMCS, dziekana WPiD i dr. hab. Katarzynę Radzik-Maruszak, prof. UMCS, dyrektora Instytutu Nauk o Polityce i Administracji.

W ramach wydarzenia odbyło się spotkanie z władzą wykonawczą samorządów terytorialnych na poziomie gminy: burmistrz Zwierzyńca Edytą Wolanin oraz wójt gminy Strzyżewice Barbarą Zdybel. W debacie głos zabrała również dr. hab. Justyna Wasil z Katedry Administracji Publicznej jako ekspertka od samorządu terytorialnego, ze szczególnym uwzględnieniem działających w nim kobiet.

Ponadto zorganizowano spotkania z kobietami radnymi Rady Miasta Lublin oraz z przedstawicielkami rad dzielnic Lublina: wiceprzewodniczącą RM Lublin Moniką Kwiatkowską, radną RM Lublin Anną Glijer, radną RM Zamość Agnieszką Klimczuk, przewodniczącą Rady Dzielniczy Czuby Północne Grażyną Stadnik oraz przewodniczącą Rady Dzielniczy Śródmieście Magdaleną

Fot. Ihor Kolsrichenko

Chojnącką. Poruszono wówczas tematy związane z funkcjonowaniem samorządu z perspektywy kobiet oraz kwestie różnic i wyzwań, przed jakimi stoją panie aktywnie działające w przestrzeni lokalnej. Nie zabrakło kulturalnych historii z życia gmin/miast oraz rozważań, jak sama nazwa Tygodnia wskazuje, nad znaczeniem i użytecznością feminatywów w dyskursie politycznym i publicznym.

Cykl spotkań z aktywnie działającymi samorządowcami był niepowtarzalną okazją do zrozumienia istoty samorządu terytorialnego i dalszych rozważań nad kondycją oraz stanem prowadzonej polityki na poziomie lokalnym.

W XXVI Tygodniu Samorządności uwzględniono też inicjatywy adresowane do członków Naukowego Studenckiego Koła Samorządowców, tj. szkolenia, które przeprowadzone zostały przez Fundację Wolności oraz Fundację Nowy Staw.

Wiktorja Stolarczyk

„Rzeki, doliny, pradoliny...” interdyscyplinarnie

W dn. 23–24 maja sześciuosobowa reprezentacja Studenckiego Koła Naukowego Geografów UMCS im. Adama Malickiego wzięła udział w Studencko-Doktoranckiej Konferencji Naukowej pt. „Rzeka, dolina, pradolina w badaniach interdyscyplinarnych”, która odbyła się w Centrum Szkół Doktorskich Uniwersytetu Łódzkiego.

W wydarzeniu uczestniczyli prelegenci z różnych ośrodków naukowych (Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi). Tematyka wystąpień reprezentantów SKNG UMCS obejmowała wiele zagadnień zarówno z zakresu geografii fizycznej, jak i społeczno-ekonomicznej, a także innych nauk (geo-

Fot. Jakub Wielgus

morfologii, geoturystyki, ochrony środowiska, geografii osadnictwa, urbanistyki i planowania przestrzennego).

Podczas wyjazdu studenci odwiedzili także Wydział Nauk Geograficznych UŁ i pobliskie Muzeum Geologiczne, gdzie zapoznali się m.in. z cenną kolekcją skał pochodzenia fennoskandzkiego, zebranych przez dr. hab. Piotra Czuble, prof. UŁ.

Jakub Wielgus

Współczesne wyzwania w turystyce – szanse, perspektywy, zagrożenia

Wzorem lat ubiegłych na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej 17 maja odbyła się III Ogólnopolska Studencko-Doktorancka Konferencja Naukowa pt. „Współczesne trendy w turystyce – szanse, perspektywy, zagrożenia”, zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Turystyki i Rekreacji „Globtroter”.

Wydarzenie uroczystie otworzył i powitał uczestników prodziekan ds. studenckich prof. dr hab. Wojciech Zglobicki. Po oficjalnym rozpoczęciu wykład inauguracyjny wygłosiła dyrektor Biura Zarządu Lubelskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej mgr Dorota Lachowska, po czym odbyła się sesja plenarna na temat zagrożeń w turystyce międzynarodowej.

Dalsza część konferencji podzielona została na dwa równoległe panele złożone z 11 sesji tematycznych, w tym jednej dla studentów anglojęzycznych. Wystąpienia dotyczy-

ły m.in. zdrowotnych aspektów podróży, inkluzywności oraz wykorzystywania nowych technologii, innowacyjnych produktów i trendów w turystyce. Referaty zaprezentowało (w formule hybrydowej) ponad 60 prelegentów z 20 ośrodków akademickich i instytucji branżowych.

Po zakończeniu konferencji odbył się spacer z przewodnikiem na trasie Kampus Zachodni – Stare Miasto. Uczestników oprowadzała mgr Maria Wiśniach-Filo, prezes Koła Przewodników Miejskich i Terenowych im. Mikołaja Stanisława Pajdowskiego Oddziału Miejskiego PTTK w Lublinie.

Wydarzenie zostało objęte patronatem honorowym przez Rektora UMCS, Dziekana Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS oraz Prezesa Lubelskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej.

Studenckie Koło Naukowe Turystyki i Rekreacji „Globtroter”

Fot. Bartosz Proń

65-lecie Studenckiego Koła Naukowego Prawników UMCS

24 maja odbyły się uroczystości jubileuszowe z okazji 65-lecia SKNP UMCS – drugiego najstarszego prawniczego koła naukowego w Polsce i jednego z najstarszych na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej.

Spotkanie otworzyli: prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS oraz dziekan Wydziału Prawa i Administracji prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak. Następnie prodziekan dr hab. Jarosław Kostrubiec, prof. UMCS przedstawił działalność wydawniczą Koła, a opiekun SKNP UMCS dr Mateusz Chrzanowski wystąpienie poświęcił dokonaniom Koła i roli, jaką pełni na Wydziale.

Głównym punktem obchodów jubileuszu była debata pt. „Dokąd zmierza prawo?”, w której udział wzięli: dziekan WPIA prof. Anna Przyborowska-Klimczak; kierownik Katedry Prawa Pracy dr hab. Anna Kosut, prof. UMCS; sędzia Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku prof. dr hab. Mirosław Granat; prodziekan WPIA dr hab. Bartosz Liżewski, prof. UMCS oraz prezes Zarządu Stowarzyszenia Naukowego „Pro Scientia Iuridica” adw. Piotr Sendeki. Debata prowadził obecny prezes SKNP UMCS Michał Janik. Podczas dyskusji prelegenci wypowiadali się m.in. na temat stanu przestrzegania praw człowieka w Polsce, kondycji polskiego systemu prawnego i perspektyw jego naprawy. Całość dopełniły pytania zadawane przez licznie zgromadzoną publiczność.

Po debacie był czas na wspólne pamiątkowe zdjęcia i słodki poczęstunek w postaci jubileuszowego tortu.

SKNP UMCS organizuje konferencje naukowe o zasięgu ogólnopolskim, wyjęcia studyjne i wyjazdy naukowe (m.in. do Archiwum Państwowego w Lublinie, Sejmu i Senatu RP, Aresztu Śledczego w Lublinie oraz Sądu Najwyższego), konkursy dla studentów i spotkania eksperckie. Jego sztandarowymi inicjatywami są: Środowiskowy Konkurs Krasomówczy (organizowany nieprzerwanie od 1973 r.) i Zjazd Prawników-Administratywistów (zorganizowany po raz pierwszy w 2011 r.).

Ważne miejsce w działalności Koła zajmuje też działalność publikacyjna. Od 1999 r. SKNP UMCS wydaje własne czasopismo naukowe (obecnie pod nazwą „Ars Iuridica”, do 2023 r. „Studenckie Zeszyty Naukowe”), na łamach którego swoje prace publikują studenci i doktoranci.

Dla wielu członków Koła działalność w nim była wstępem zarówno do dalszej pracy naukowej, jak i praktyki prawniczej – byli działacze SKNP UMCS zasilają kadrę dydaktyczną Wydziału, pełnią ważne funkcje w Sądzie Najwyższym, Naczelnym Sądzie Administracyjnym, Trybunale Konstytucyjnym oraz w samorządach prawniczych.

SKNP UMCS składa serdeczne podziękowania i kieruje słowa wdzięczności do wszystkich osób, które od wielu lat wspierają jego działalność – w szczególności do władz Uniwersytetu oraz Wydziału Prawa i Administracji, lubelskich samorządów prawniczych, instytucji administracji i organów ochrony prawnej, dzięki którym Koło mogło podejmować wiele cennych inicjatyw.

Michał Janik

Fot. Zuzanna Węgrzynowicz

Fot. Zuzanna Węgrzynowicz

Wyjazd Samorządu Studentów Wydziału Prawa i Administracji pn. „#zParagrafem”

W dn. 17–19 maja odbył się wyjazd szkoleniowo-integracyjny pn. „#zParagrafem” do Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego UMCS w Kazimierzu Dolnym, zorganizowany przez Radę Wydziałową Samorządu Studentów Wydziału Prawa i Administracji.

Po dotarciu grupy na miejsce wydarzenie oficjalnie otworzył dr hab. Jarosław Kostrubiec, prof. UMCS – prodekan WPiA. W wyjeździe wzięły również udział dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS, prorektor ds. ogólnych naszego Uniwersytetu i dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie.

Przez trzy dni studenci uczestniczyli w szkoleniach prowadzonych przez wykładowców WPiA, członków RWSS oraz ZUSS, nabywali cenne umiejętności oraz nawiązywali nowe znajomości, integrując się z członkami innych organizacji studenckich działających na Wydziale.

Szkolenia dotyczyły autoprezentacji i przemówień publicznych, praw i obowiązków studenta, marketingu, podstaw grafiki, tworzenia regulaminów, pozyskiwania współprac oraz kwestii „co po samorządzie?”. Organizatorzy przeprowadzili również grę terenową w okolicach Ośrodka.

„ Był to pierwszy taki wyjazd na naszym Wydziale, podczas którego najaktywniejsi studenci mogli uczestniczyć w szkoleniach oraz się integrować. Chciałbym podziękować wszystkim zaangażowanym w jego organizację, sponsorowi – OIRP w Lublinie oraz naszym partnerom. Mam nadzieję, że tego typu wyjazdy będą kontynuowane w przyszłości na większą skalę

– mówił Kacper Iwaszek, przewodniczący RWSS WPiA.

Zuzanna Węgrzynowicz

Spotkania z Kołem Naukowym Historyków Oratorów UMCS

Członkowie Koła Naukowego Historyków Oratorów UMCS, działającego na Wydziale Historii i Archeologii, zorganizowali w maju dwa niezwykle spotkania, które zgromadziły liczne grono słuchaczy.

Pierwsze odbyło się 22 maja i dotyczyło kwestii kar wiodących religii świata w aspekcie czynów zabronionych. Gościem była Maja Kazana, studentka prawa UMCS.

Drugie spotkanie natomiast miało miejsce 29 maja, a zaproszonym gościem był Marcin Żyła, który opowiedział zainteresowanym o synkretycznych religiach afrykańskich w Ameryce Łacińskiej. Uczestnicy podjęli refleksje na temat neofrykańskich religii, takich jak: Vodou, Santería, Szango, Candomblé i Umbanda.

Paulina Litka

Turniej o Puchar Dziekana Wydziału Politologii i Dziennikarstwa

24 maja odbył się pierwszy Turniej o Puchar Dziekana Wydziału Politologii i Dziennikarstwa. Studenci oraz wykładowcy rywalizowali w piłce nożnej oraz koszykówce 3 × 3 na boiskach Centrum Kultury Fizycznej UMCS. Impreza zgromadziła blisko 150 osób, a wśród nich liczne grono stanowili kibice.

Do sportowej rywalizacji przystąpiło 15 drużyn – 10 w piłce nożnej oraz 5 w koszykówce. Zdecydowana większość z nich składała się ze studentów i studentek Wydziału. Swoją drużynę zgłosili również wykładowcy: dr Mateusz Sobiech, dr Wojciech Maguś, dr hab. Jakub Nowak, prof. UMCS, dr hab. Waldemar Bulira, prof. UMCS, dr Damian Szacawa, dr Kamil Fil oraz jedna z najważniejszych osób przebywająca tego dnia na obiektach CKF: dziekan dr hab. Wojciech Ziętara, prof. UMCS.

Na obu boiskach nie miała sobie równych ekipa Sztymni Poręba. Drużyna złożona ze studentów dziennikarstwa i komunikacji społecznej zdominowała rozgrywki koszykarskie oraz zwyciężyła w turnieju piłkarskim, pokonując w finale w rzutach karnych studentów kie-

Fot. Inez Kolschenko

runku PR i zarządzanie informacją, którzy zrzeczyli się pod nazwą Skrzydlaci C.F.

Każdy uczestnik zawodów otrzymał upominki, m.in. vouchery do wykorzystania na dowolny mecz Górnik Łęczna i AZS UMCS Lublin oraz gadżety ufundowane przez Centrum Promocji UMCS. Dodatkowe nagrody od sponsora zawodów, czyli społeczności lifestylowej „Ty, jeden mecz mi nie wszedł”, powędrowały do zawodników i zawodniczek wyróżnionych indywidualnie.

Organizatorami Turnieju byli: dr Mateusz Sobiech z Katedry Mediatyzacji, Koło Naukowe Public Relations oraz Koło G45, których członkowie rejestrowali spotkania i przeprowadzali wywiady.

Mateusz Sobiech

Wyjazd do Sejmu studentów politologii

23 maja studenci I i II stopnia politologii odbyli wyjazd studyjny do gmachu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, gdzie spotkali się z marszałkiem Sejmu Szymonem Hołownią. Marszałek chętnie odpowiadał na pytania studentów, rozdawał autografy i zachęcał do podjęcia w przyszłości pracy związanej ze służbą publiczną i polityką.

W trakcie pobytu studenci wzięli także udział w spotkaniu z posłanką na Sejm RP Urszulą Paślowską z Polskiego Stronnictwa Ludowego. Wydarzenie stanowiło okazję do rozmowy m.in. na temat pracy kobiet w Sejmie.

Wyjazd studyjny zorganizowały: dr hab. Ewelina Podgajna, prof. UMCS (kierownik Katedry Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego) oraz dr Eleonora Kirwiel z wymienionej Katedry. Opiekunami grupy byli: dr hab. Ewa Godlewska, prof. UMCS z Katedry Systemów Politycznych i Praw Człowieka oraz dr Łukasz Lewkowicz z Katedry Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego. W organizacji wyjazdu wspomagał także mgr Bartosz Bąk – absolwent Wydziału Politologii i Dziennikarstwa, obecnie pracownik Kancelarii Sejmu.

Łukasz Lewkowicz

Archiwum Wydziału Biologii i Biotechnologii

Archiwum Wydziału Biologii i Biotechnologii

II Dzień Ważki

25 maja w Ogrodzie Botanicznym UMCS odbył się II Dzień Ważki.

„W terenie siła!” – krzyczymy wszędzie tam, gdzie krzewimy *citizen science* (naukę obywatelską), bo jak mówić nawet o tak małych organizmach jak Insecta, nie pokazując ich w różnych aspektach zachowań. Stąd też głównym miejscem warsztatów zorganizowanych w ramach II Dnia Ważki była wizyta nad stawami w Ogrodzie Botanicznym, gdzie łowiliśmy larwy ważek czerpakiem hydrobiologicznym, a także łapaliśmy osobniki dorosłe siatkami entomologicznymi. Ten bezpośredni kontakt z owadami bardzo przypadł do gustu zarówno najmłodszym uczestnikom, jak i ich rodzicom i opiekunom. Ekipa specjalistów w składzie: dr hab. Paweł Buczyński, prof. UMCS, mgr Agnieszka Tańczuk, mgr inż. Krystian Ołdak i mgr Paweł Bojar, służyła pomocą w oznaczaniu ważek i innych bezkręgowców, a także opowiadała o cyklu życiowym Odonata, poszczególnych gatunkach, budowie ciała, zachowaniach rozrodczych oraz wylinkach.

Po krótkiej teorii i rozbudowanej praktyce wróciliśmy do wiaty przy Dworku Kościuszków, aby pokazać organizmy pod binokulem. Specjalne, małe akwaria pozwoliły na przyjrzenie się bezkręgowcom wodnym w ruchu.

Ostatnim punktem warsztatów była prezentacja filmu autorstwa mgr Agnieszki Tańczuk, pokazującego różne aspekty życia ważek: wyjście larwy z wody, przeobrażenie,

Archiwum Wydziału Biologii i Biotechnologii

osobniki teneralne i juwenilne, lot ważki, polowanie, łączenie się w pary (tandem) i kopulacje, a także składanie jaj.

Dodatkowo wszyscy uczestnicy wydarzenia wzięli udział w loterii z nagrodami, a najmłodsi otrzymali komiksy z ważką Cecylią. Serdecznie dziękujemy: dziekan dr hab. Joannie Czarneckiej, prof. UMCS i Muzeum Śląska Opolskiego za przygotowanie nagród, mgr Magdalenie Plucie z Ogrodu Botanicznego za pomoc techniczną i dyspozycyjność podczas warsztatów oraz naszemu studentowi Janowi Soi za fotografie ważek.

Serdecznie zapraszamy już dziś na kolejną edycję Dnia Ważki w maju 2025 r.

Agnieszka Tańczuk

Studencka Wiosna Teatralna 2024

W dn. 22–24 maja w Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka odbył się XII Ogólnopolski Festiwal Studencka Wiosna Teatralna.

Pierwszego dnia widzowie mogli obejrzeć spektakle: *Pocałunek łez* w wykonaniu Teatru Fatum, *Inkryminacja* (Teatr Imperialny) oraz *Legenda o Karmazynie* (Teatr Studencki UMK „Antrakt”).

Drugiego dnia natomiast wystąpili: Kabaret – Naturalni ze sztuką *Polskie wesele*, Villainarium (*Paperweights*), Teatr Nie Ma – Grupa NieObecni (*Ciepła dłoń, która ściera szron*) oraz Teatr ITP (*Odys płaczący*). Odbyły się również wernisaże wystaw „Pre-teksty” oraz „Pre-teksty: Baśnie”.

Ostatni dzień Festiwalu był bardzo intensywny! Zaprezentowano wówczas dwa spektakle konkursowe: *Białe noce* Teatru Scena Główna Handlowa oraz *Próby – nadzieja umiera ostatnia* Teatru Politechniki Warszawskiej.

Uczestnicy Studenckiej Wiosny Teatralnej wzięli ponadto udział w warsztatach teatralnych prowadzonych przez kuratorkę linii Słowo ACKiM UMCS Chatka Żaka – Joannę Podlodowską, warsztatach ruchowych pod kierunkiem Pauliny Borowej-Misiarz oraz w warsztatach Impro prowadzonych przez Adama Organistę oraz Bogusława Byrskiego.

Punktem kulminacyjnym Festiwalu było ogłoszenie werdyktu jury w składzie: dr Jarosław Cymerman – wicedyrektor Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego, Jan Engel – wiceprzewodniczący Forum Uczelni

Artystycznych i przedstawiciel Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, dr hab. Irina Lappo – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Przemysław Mrowiński – reprezentant Młodego Teatru, Janusz Opryński – założyciel i reżyser Teatru Provisorium oraz Izabela Pastuszko – dyrektor ACKiM UMCS Chatka Żaka. GRAND PRIX i Nagrodę Publiczności otrzymał Teatr Studencki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu „Antrakt” za spektakl *Legenda o Karmazynie*. Jury przyznało również Nagrodę Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego Teatrowi Villainarium z Uniwersytetu Gdańskiego za sztukę *Paperweights*.

Studencka Wiosna Teatralna 2024 została zorganizowana w ramach projektu „Możesz! 2.0” przez Akademickie Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka, przy współudziale Fundacji ACKiM UMCS Chatka Żaka i wsparciu Miasta Lublin. Partnerzy wydarzenia: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej oraz Forum Uczelni Artystycznych. Patronat honorowy sprawowali: Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, marszałek województwa lubelskiego Jarosław Stawiarski, prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk oraz rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski. Patronat medialny: TVP3 Lublin, Polskie Radio Lublin, lublin112.pl, Akademickie Radio Centrum i TV UMCS.

Gabriela Tarnowska

Fot. Krzysztof Koculiński

↑ Laureaci nagrody GRAND PRIX – Teatr Studencki UMK „Antrakt”

Fot. Krzysztof Koculiński

↑ Spektakl *Paperweights* w wykonaniu Teatru Villainarium

Archiwum Ogrodu Botanicznego UMCS
Archiwum Ogrodu Botanicznego UMCS

„Freedom Movie” i „Wolność w animacji” – wernisaże wystaw plenerowych

14 maja przy Dworku Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym UMCS otwarto dwie wystawy plenerowe, których inspiracją jest pojęcie „wolności” w artystycznej wypowiedzi studentów oraz ich nauczyciela.

Na pierwszej wystawie pt. „Freedom Movie” zaprezentowano wybrane kadry z filmów animowanych wykonanych w technologii AR (rzeczywistości rozszerzonej). Jej autorami są studenci Wydziału Artystycznego UMCS oraz Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie. Młodzi twórcy wyrazili swoją postawę wobec słowa „wolność”, stosując m.in. różne techniki realizacji obrazu animowanego. Na planszach znajdują się kody QR, które po zeskanowaniu prowadzą do odpowiedniego filmu. Nad realizacją prac czuwała opiekunka artystyczna oraz kuratorka wystawy dr hab. szt. Joanna Polak, prof. PJATK, adiunkt w UMCS.

Tego dnia otwarto także ekspozycję pt. „Wolność animacji”. Prof. Joanna Polak, reżyserka i animator-

ka, twórca filmów animowanych nagradzanych na festiwalach filmowych w Polsce i na świecie, podzieliła się z odbiorcami swoim warsztatem tworzenia tego typu filmów, czyli kulisami ich produkcji. Na wystawie można zobaczyć zdjęcia miniaturowych scenografii. Dodatkowo w piwnicy Dworku Kościuszków zaprezentowano kilka gotowych scenografii mieszkania z czasów PRL, parkingu, kiosku Ruchu i wiaty śmietnikowej, które były tłem do budowania historii bohaterów.

Wystawy plenerowe będą dostępne dla zwiedzających do 31 października.

Wystawy zostały zorganizowane w związku z projektem pn. „Reduta Tadeusza Kościuszki w obronie Konstytucji 3 Maja – etap III”, realizowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego, w ramach konkursu „Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju”.

Edyta Karczmarska-Greguła

Lubelskie Dni Kultury Studenckiej – Lublinalia 2024

W dn. 2–4 maja na terenach zielonych Browaru Perła odbyły się Lubelskie Dni Kultury Studenckiej – Lublinalia 2024, zorganizowane przez samorządy studenckie trzech lubelskich uczelni: Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetu Przyrodniczego oraz Uniwersytetu Medycznego, przy wsparciu Miasta Lublin oraz Ośrodka Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”.

Na scenie pojawiło się 14 artystów, którzy zaprezentowali zróżnicowany repertuar. Przez trzy dni mogliśmy usłyszeć na żywo wiele gwiazd, wśród nich znaleźli się m.in.: Kayah, Happysad, Organek, Lordofon, Pidżama Porno, Kizo, Young Leosia, Avi, Zeamsone, Zalewski i Mikromusic. Przed publicznością wystąpiła także Julia Romanyuk, która zajęła pierwsze miejsce w ostatniej edycji Studenckiego Przeglądu Alternatywnej Muzyki (SPAM).

„Lublinalia to kilka dni zabawy, integracji, a także wiele miesięcy przygotowań i współpracy samorządów studenckich trzech lubelskich uczelni. To czas wypełniony koncertami i wydarzeniami towarzyszącymi, takimi jak Studencki Przegląd Alternatywnej Muzyki, Biała Niedziela czy Lublinalina na sportowo. Lubelskie Dni Kultury

Archiwum Lubelskich Dni Kultury Studenckiej

Archiwum Lubelskich Dni Kultury Studenckiej

Studenckiej zapewniają wszystkim zakom niepowtarzalną okazję do tworzenia niesamowitych wspomnień!

– tak podsumowała wydarzenie Paulina Jamrozik, przewodnicząca Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS.

Weronika Chołójczyk

„Panta Rhei” – wernisaż wystawy biżuterii Danki Czapnik

10 maja w Dworku Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym UMCS odbył się wernisaż wystawy biżuterii Danki Czapnik (1954–2022), pochodzącej z Trójmiasta artystki, z wykształcenia malarki.

Artystka w ciągu blisko sześciu dekad swojej działalności wypracowała własny styl, w którym dominującym tworzywem było srebro. Do srebra dodawała bursztyn, cyrkonie i syntetyczne kamienie, ale też różne nieoczywiste przedmioty: pióra, potłuczoną porcelanę, guziki od

płaszczy, mundurów i liberii. Kochała duże formy, niekiedy mobilne i zaskakujące w swoim wyrazie. Stworzyła kilka kolekcji, a jej nietuzinkowa biżuteria była nie tylko ozdobą targów bursztynu i pokazów mody, ale także trafiła na prestiżowe wystawy sztuki i stanowiła część zbiorów gromadzonych przez koneserów na całym świecie.

Prezentowaną na wystawie biżuterię zebrała dr hab. Elżbieta M. Kłosińska, prof. UMCS z Instytutu Archeologii.

Edyta Karczmarska-Greguła

Piknik Pracowników Związku Uczelni Lubelskich, 1 czerwca 2024 r.

Fot. Bartosz Proll, Michał Piąt

80 LAT UMCS

ATHENA

5-6 / 10 / 2024

Obowiązkowa rejestracja
na wydarzenia

Zjazd Absolwentów UMCS

POZNAJ SZCZEGÓŁY:

www.80lat.umcs.pl

PARTNER STRATEGICZNY

PARTNERZY WYDARZENIA

PATRONATY HONOROWE

PATRONAT HONOROWY
MARSZAŁKA SEJMU
SZYMONA HOŁOWNI

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE EDUKACJI NARODOWEJ
JOANNA MUCHA

WOJEWODA LUBELSKI
KRZYSZTOF KOMORSKI

SPONSORZY

